

Önkormányzati

Tájékoztató

ON-LINE

2009/11

Az Önkormányzati Minisztérium folyóirata

XIX. évfolyam 11. szám

A tartalomról:

Szerkesztőségi rovat

Tisztelt Olvasóink! 2

Jogszabályváltozások

Jogszabályfigyelő 3

Jogértelmezés

A helyi önkormányzatok működését érintő jogszabályok véleményezése 8

Az Alkotmánybíróság önkormányzatokat érintő döntései 19

Területfejlesztés és építésügy

Előzetes felhívás az EUROPAN 11 tervpályázatban való részvételre – 2010–2012 20

„Urbanista” felsőfokú szakirányú továbbképzés indul 2010-ben 22

A 2009. évi Palóczy Antal-díjazottak 22

Átadták a 2009. évi Pro Architectura Díjakat 23

Turizmus és sport

Jelentés a Turisztikai Világszervezet közgyűléséről 24

Az ÖM Turisztikai Szakállamtitkárságának hírleveléből 26

A turizmus számokban 30

Pályázati lehetőségek

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv pályázatai 36

Pályázati hírek 42

Jelentések, tájékoztatók

Beszámoló a 2009. évi Open Days, a Régiók és városok európai hete rendezvénysorozatról 43

Befejeződött a szezonális vihar-előjelző és viharjelző szolgáltatás a Balatonon és a Velencei-tavon 44

Három megyés együttműködési megállapodás az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség Közép-dunántúli Munkavédelmi Felügyelőségével 46

Megjelent az E-önkormányzati stratégiakészítési ajánlás 46

Tájékoztató a magyar–szlovák határon átnyúló önkormányzati együttműködést szolgáló kormányközi vegyes bizottság legutóbbi üléséről 47

Közlemény 48

Aktuális hírek

Hazai hírek 49

Nemzetközi hírek 53

Eseménynaptár, képzések

Események, képzések – beszámolók 57

Elérhetőségek

Önkormányzati Minisztérium 70

Önkormányzati forródrót 70

Közszolgálati forródrót 70

Doppinginformációs vonal 70

Felhívás 70

Állami főépítések 71

A kiadásért felel:
Dr. Forgács Imre
önkormányzati és lakásügyi szakállamtitkár

Szerkeszti:
a szerkesztőbizottság

Kiadja:
Duna Palota Kulturális Kht.
Készült a kiadó DTP stúdiójában
Tel.: 469-2971
Fax: 469-2969
E-mail: konyvkiado@dunapalota.hu

Tisztelt Olvasóink!

Az informatika rohamos fejlődésének, az e-közigazgatás, e-önkormányzatiság korszerűsítésének és folyamatos kiépülésének köszönhetően egyre elenyészőbb azon önkormányzatok, intézmények, szervezetek száma, ahol nem megoldott az elektronikus elérhetőség. Mindezen okok mellett a költséghatékonyság jegyében – tekintettel a jelenlegi gazdasági helyzetre – szerkesztőségünk csökkenteni kívánja a folyóirat nyomtatott példányszámát.

Kérjük azon Tisztelt Olvasóinkat, akik mind ez idáig az *Önkormányzati Tájékoztatót* nyomtatott formában kapták meg, amennyiben rendelkeznek e-mail címmel – bízva abban, hogy példányszám-csökkentési szándékunk nem okoz hátrányt –, jelezzék szerkesztőségünk felé elektronikus elérhetőségüket annak érdekében, hogy a jövőben folyóiratunk elektronikus változata, felváltva a nyomtatott formát, a már jól megszokott minőségben, zökkenőmentesen juthasson el Önökhöz. Egyúttal kérjük azon olvasóink visszajelzését – címlistánk aktualizálása végett postai címük feltüntetésével –, akik elektronikus elérhetőség hiánya miatt továbbra is lapunk **nyomtatott formájára** tartanak igényt.

Visszajelzéseiket az onkormanyzati_tajekoztato@otm.gov.hu e-mail címen, illetve az
Önkormányzati Minisztérium Önkormányzati Főosztály
1051 Budapest, József Attila út 2–4. postai címre várjuk.

Munkánk megkönnyítése érdekében igényeiket lehetőség szerint **2009. december 15-éig** szíveskedjenek megküldeni.

Segítő együttműködésüket előre is köszönjük!

A Szerkesztőség

Jogszabályfigyelő

Hazai jogszabályváltozások

A közoktatásról

A jogszabály száma és címe: 2009. évi CVI. törvény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról

A jogszabály lényege: A közoktatásról szóló törvény új rendelkezése értelmében, ha a többcélú intézményben az általános iskolai feladatok mellett a gimnáziumi, a szakközépiskolai, a szakiskolai feladatok közül bármelyiket ellátják, a bevezető, a kezdő és az alapozó szakaszban nem szakrendszerű oktatás folyhat. A nem szakrendszerű oktatás a bevezető, a kezdő és az alapozó szakaszban megszervezhető az általános iskolában is, amennyiben az iskolák által kötött megállapodás és az érintett iskolák helyi tanterveinek összehangolása biztosítja az általános iskolai tanulmányok folytatását. A helyi önkormányzat által fenntartott iskolában e bekezdés szerint akkor szervezhető meg a nevelő- és oktatómunka, ha azoknak a tanulóknak, akiknek a szülei nem akarják, hogy gyermekük az ily módon megszervezett nevelésben és oktatásban vegyen részt, biztosítható az oktatásban való részvétel oly módon, hogy annak igénybevétele a tanulóknak, szülőnek nem jelent aránytalan terhet.

Hatálybalépés: 2009. november 20.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 155. szám (2009. november 5.)

A területfejlesztési koncepció, területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről

A jogszabály száma és címe: 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet a területfejlesztési koncepció, területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól

A jogszabály lényege: Az ország és térségei harmonikus és tervszerű fejlődésének elősegítése, a területfejlesztési és a területrendezési tervezés hazai és nemzetközi gyakorlatának összehangolása, a beruházások megvalósításának meggyorsítása.

Hatálybalépés: 2009. október 21.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 142. szám (2009. október 6.)

Az elektronikus közszolgáltatás működtetéséről

A jogszabály száma és címe: 222/2009. (X. 14.) Korm. rendelet az elektronikus közszolgáltatás működtetéséről szóló

A jogszabály lényege: Az elektronikus közszolgáltatásokat biztosító központi elektronikus szolgáltató rendszert a Miniszterelnöki Hivatal működteti. A közigazgatási hatóságok – törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában – kötelesek csatlakozni a központi rendszerhez, és az egymás közötti elektronikus kapcsolattartást a központi rendszeren keresztül bonyolítani. A közigazgatási hatóság az elektronikus kapcsolattartás során – törvény eltérő rendelkezése hiányában – kizárólag a központi rendszer azonosítási szolgáltatását veheti igénybe. A közigazgatási hatóság az azonosítási szolgáltatás igénybevételéhez az informatikai rendszereit – az üzemeltetővel előre egyeztetett – illesztő felülettel látja el.

A központi rendszer az alapszolgáltatásokon túl díjmentesen biztosítja a közigazgatási hatóságok csatlakozását, valamint a közigazgatási hatóságok díjmentes, vagy jogszabállyal megállapított illeték vagy igazgatási szolgáltatási díj megfizetéséhez kötött közszolgáltatásainak hozzáférhetővé tételét.

A központi rendszer a kiegészítő és emelt szintű szolgáltatásait külön jogszabályban meghatározott díj ellenében nyújtja.

A központi, területi és helyi önkormányzati közigazgatási hatóságok az egyedi ügyben történő felvilágosítás biztosíthatósága érdekében – törvény eltérő rendelkezése hiányában – kötelesek az ügyfélvonal rendelkezésére bocsátani az egyes ügytípusok intézéséért felelős vezető nevét, hivatali elérhetőségét.

Hatálybalépés: 2010. január 1.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 145. szám (2009. október 14.)

Az elektronikus közszolgáltatás biztonságáról

A jogszabály száma és címe: 223/2009. (X.14.) Korm. rendelet az elektronikus közszolgáltatás biztonságáról

A jogszabály lényege: Ha egy elektronikus közszolgáltatást nyújtó rendszer (alrendszer) működtetője szolgáltatását biztonságos informatikai rendszer útján teszi elérhetővé a felhasználók számára, akkor szolgáltatása részeként köteles az eljárási és biztonsági követelmények megismertetéséről – az irányítása alá tartozók esetében elsajátításáról, teljesítéséről – is gondoskodni. Az elektronikus közszolgáltatást nyújtó rendszer (alrendszer) működtetőjének biztosítania kell, hogy a rendszer belső és külső használói, valamint a külső szolgáltatók tudatában legyenek a rendszerrel szembeni információbiztonsági fenyegetéseknek. Az elektronikus közszolgáltatást nyújtó, működtető szervezet vezetője köteles biztosítani, hogy az informatikai rendszer az eljárási és biztonsági követelményeknek megfeleljen, függetlenül attól, hogy az üzemeltetést részben vagy egészben harmadik személy végzi. Az üzemeltető a fokozott veszéllyel járó tevékenység szabályai szerint felelős azért, hogy a működtetőt valamennyi lehetséges kockázatról haladéktalanul tájékoztassa, illetve azok megszüntetéséért, csökkentéséért mindent meg-

tegyen. Az elektronikus közszolgáltatást nyújtó szervezetnek a központi rendszeren keresztül szolgáltatást nyújtó rendszer tervezésére, beszerzésére, megvalósítására (különösen fejlesztésére, testreszabására, paraméterezésére, telepítésére) és felülvizsgálatára kiterjedő, az e §-ban meghatározott feltételeknek megfelelő minőségirányítással kell alátámasztania az eljárási és biztonsági követelmények teljesülését. A központi rendszerhez csatlakozott szervezetnek biztosítania kell az informatikai rendszere elégséges, az adatok, illetve a rendszer besorolása alapján meghatározott kockázattal arányos védelmét a számítógépes vírusokkal és más rosszindulatú programokkal – amelyek a rendszer működését vagy az adattartalom integritását veszélyeztetik (a továbbiakban: vírus) – szemben, valamint gondoskodnia kell arról, hogy a rendszer által küldött üzenetek ne tartalmazzanak ilyen programokat. Közvetlen adatbázis kapcsolatra épülő, személyes adatokat is tartalmazó adatszolgáltatást vagy adattovábbítást az elektronikus közszolgáltatást nyújtó – a jogszabályi, adatvédelmi feltételek teljesülése esetén is – csak úgy valósíthat meg, ha megfelelő biztonságos csatornát (titkosítási, védelmi eljárást) használva megakadályozza az elektronikus dokumentum illetéktelenek általi megismerését. Az elektronikus közszolgáltatást nyújtó szervezet az informatikai rendszer informatikai biztonsági kockázatait legalább kétévenként felméri, és gondoskodik a rendszer kockázatokkal arányos védelméről a tervezés, a beszerzés, az előállítás, az üzemeltetés és a felülvizsgálat területén.

Hatálybalépés: 2009. október 22.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 145. szám (2009. október 14.)

A központi elektronikus szolgáltató rendszer igénybe vevőinek azonosításáról és az azonosítási szolgáltatásról

A jogszabály száma és címe: 224/2009. (X. 14.) Korm. rendelet a központi elektronikus szolgáltató rendszer igénybe vevőinek azonosításáról és az azonosítási szolgáltatásról

A jogszabály lényege: A hivatali kapu használója, azon keresztül valamely szervezet nevében tevékenységet végző kizárólag ügyfélkapuval már rendelkező (azonosított) természetes személy lehet. A hivatali kapu regisztrációja osztott. A központi rendszer kizárólag a hivatali kapu kezelésére az adott szervezetnél felhatalmazott képviselőt tartja nyilván, az adott szervezeten belüli további felhasználók – a szervezet nevében eljárni jogosult személyek – regisztrációját a szervezet által a hivatali kapu kezelésére felhatalmazott képviselő végzi. Ehhez a központi rendszer egységes eszköztárszert (programrendszer) és megfelelően védett tárhelyet biztosít. Hivatali kapu elektronikus, távolról való létesítésére csak olyan szervezettípusnál kerülhet sor, amely tekintetében a szervezettípus egyedeinek teljes körű, folyamatosan elektronikusan hozzáférhető, közhiteles nyilvántartása rendelkezésre áll. A hivatali kapuval rendelkező szervezetek teljes nevét, rövidített nevét és az elektronikus közszolgáltatás működéséről szóló kormányrendelet szerinti érkeztető számban használt azonosítóját a regisztrációs adatbázis adatkezelője napi frissítéssel a kormányzati portál ügyintézési szekciójában közzéteszi. A hivatali kapuhoz csak értesítési tárhely tartozik. A szervezet köteles gondoskodni arról, hogy az értesítési tárhelyre érkezett üzenetek minden munkanapon átvegyék. A hivatali kapuba érkezett üzeneteket átvételükkel, de legkésőbb a 30. napon törlik, további tárolásukra az értesítési tárhelyen nincs lehetőség. A költségvetési szervek hivatali kapu regisztrációját a Miniszterelnöki Hivatal mint a központi rendszer működtetője végzi. A regisztráció a kormányzati portálról és a www.ekk.gov.hu honlapról elérhető úrlapon történik elektronikus vagy postai úton. Az úrlap adattartalmát és a regisztráció lépéseit az elektronikus közszolgáltatás működtetéséről szóló kormányrendelet határozza meg. A regisztráció eredményeként a szervezet hivatali kapujának kezelésére felhatalmazott képviselő a saját ügyfélkapuja értesítési tárhelyére megkapja a hivatali kapu azonosítóját, és jogosultságot kap a részére biztosított regisztrációs felület kezelésére. Költségvetési szerv és nonprofit szervezet számára a hivatali kapu létesítése és fenntartása díjmentes.

Hatálybalépés: 2009. október 22.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 145. szám (2009. október 14.)

Az elektronikus közszolgáltatásról és annak igénybevételeiről

A jogszabály száma és címe: 225/2009. (X.14.) Korm. rendelet az elektronikus közszolgáltatásról és annak igénybevételeiről

A jogszabály lényege: A központi rendszer alap és emelt szintű infrastrukturális, hálózati adatátviteli jellegű szolgáltatásai biztosítják az elektronikus közszolgáltatást nyújtók kapcsolattartását a felhasználókkal és egymással, a rendszer útján elérhetővé tett tartalomszolgáltatások elérhetőségét, az ügyek elektronikus úton történő intézésének műszaki lehetőségét, feltételrendszerét, valamint a kapcsolattartás során az adatvédelmi és adatbiztonsági követelmények érvényesülését. A központi rendszer szolgáltatásai magyar nyelven vehetők igénybe, kivéve, ha jogszabály meghatározott eljárásokban az idegennyelvhasználat lehetőségének a biztosítását előírja vagy lehetővé teszi. A központi rendszer által nyújtott szolgáltatások tekintetében biztosítani kell azok ügyfélbarát jellegét, egyszerű és közérthető használhatóságát, különös tekintettel a gyengébb informatikai felkészültséggel vagy technikai ellátottsággal rendelkezőkre, vakokra, gyengén látókra és szintévesztőkre. Az elektronikus közszolgáltatások akadálymentes használatát biztosítani kell. Az akadálymentes használat megvalósítására vonatkozó nemzetközi és hazai ajánlásokat a működtető a www.ekk.gov.hu honlapon teszi közzé. A közszolgáltatást nyújtó honlap működtetője köteles a honlap használatára vonatkozó elektronikus útmutatót, szükség esetén oktatási segédanyagot biztosítani, és a honlapon vagy külön, korlátozás nélkül elérhetően közzétenni. A központi rendszer által közvetlenül nyújtott elektronikus szolgáltatás naprakészségének és tartalmi pontosságának biztosítása a központi rendszer működtetőjének, a központi rendszeren keresztül elérhetővé tett, vagy szolgáltatásait felhasználó elektronikus szolgáltatás naprakészségének és

tartalmi pontosságának biztosítása az elektronikus közszolgáltatást nyújtó szervezet feladata. A felhasználó és az elektronikus közszolgáltatást nyújtó szervezet közötti írásbeli közlés céljára a központi rendszerben az általános nyomtatványkitöltővel kitölthető űrlap szolgál. A működtető egyetértésével az elektronikus közszolgáltatást nyújtó szervezet a kapcsolattartáshoz az általános nyomtatványkitöltőtől eltérő, a közlések összeállítását szolgáló megoldást biztosíthat. Ha külön jogszabály írja elő meghatározott tartalmú űrlap használatát, vagy a szervezet saját hatáskörében – a kapcsolattartás megkönnyítése érdekében – rendszeresít űrlapot, azt a kormányzati portálon keresztül is elérhetővé kell tenni. Törvény vagy kormányrendelet, illetve önkormányzati hatósági ügy esetében önkormányzati rendelet eltérő rendelkezése hiányában az űrlapot elektronikusan továbbíthatóvá, valamint számítógéppel, illetve kézzel kitölthetővé kell tenni. Ha a szervezet saját honlappal rendelkezik, a kormányzati portálon közzétett űrlappal megegyező elektronikus űrlapot saját honlapján is közzé teheti. A honlap működtetője ez esetben köteles arról gondoskodni, hogy az űrlap folyamatosan aktuális és a kormányzati portálon közzétett megegyező legyen. Az űrlap kormányzati portálon való elérhetőségére utaló tájékoztató jellegű információt a saját honlapon minden esetben el kell helyezni. A kormányzati portál a közszolgálat – ideértve a közigazgatást, a közszolgáltatásokat és az elektronikus közszolgáltatást önként nyújtó szervezeteket is – központi elektronikus tájékoztatási és szolgáltatási felülete, amely az interneten a www.magyarorszag.hu címen érhető el. A kormányzati portál biztosítja, hogy felületéről valamennyi nyilvános elektronikus közszolgáltatás elérhető legyen. A központi rendszer, különösen a kormányzati portál, az ügyfélkapu és a központi ügyfélszolgálat működésével, működtetésével kapcsolatos panaszokat, kérdéseket, a felhasználók az erre szolgáló elektronikus űrlapon vagy elektronikus levélben a 189@ugyfelvonal.hu címre, illetve a központi ügyfélszolgálat 189-es kék telefonszámán szóban jelenthetik be. Személyes bejelentést munkaidőben az ügyfélközpont fogad. A panaszokra és kérdésekre a működtető 15 munkanapon belül a kormányzati portál fórumán válaszol. A központi rendszer szolgáltatásai elektronikus úton, interneten vagy telefon használatával, illetőleg az elektronikus kapcsolattartáshoz személyes közreműködést nyújtó ügysegéd révén vehetők igénybe.

Hatálybalépés: 2009. október 22.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 145. szám (2009. október 14.)

A jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról

A jogszabály száma és címe: 228/2009. (X. 16.) Korm. rendelet a jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról

A jogszabály lényege: A rendelet többek között meghatározza, hogy a jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásban a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényben és a Polgári Törvénykönyv hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1960. évi 11. törvényerejű rendeletben nem szabályozott eljárási kérdésekben a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseit – a 2. §-ban foglalt kivétellel – kell alkalmazni. A rendelet megnevezi a birtokvédelmi eljárást megindító kérelem kötelező tartalmi elemeit, úgymint az ellenérdekű fél (felek) nevét, lakcímét (székhelyét), a birtokvitával érintett dolog megjelölését, a jegyző illetékességét megalapozó adatokat, stb. A jegyző által birtokvédelmi eljárás keretében hozott végzés ellen fellebbezni a kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervénél, az illetékes regionális államigazgatási hivatalnál lehet.

Hatálybalépés: 2009. október 24.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 146. szám (2009. október 16.)

A közoktatási törvény végrehajtásáról

A jogszabály száma és címe: 229/2009. (X. 16.) Korm. rendelet a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról rendelkező 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet módosításáról

A jogszabály lényege: A módosítással pontosabban szabályozott a jegyző, főjegyző a közoktatásról szóló törvény 91. §-a (2) bekezdésének b) pontja alapján a KIR létrehozásához és működtetéséhez szükséges adatok, információk gyűjtésében, feldolgozásában való közreműködése. A főjegyző a fejlesztési terv alapján minden év szeptember 15-éig az adott év augusztus 31-ei állapot szerint az Oktatási Hivatal által meghatározott formában a KIR-en keresztül összesítő jelentést készít. A jelentés adattartalmát is részletezi a rendelet: az illetékességi körébe tartozó nem helyi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmény milyen feladatellátásban, maximum mekkora gyermek- és tanulólétszámmal, mely önkormányzat helyett vagy azzal együttműködve milyen feladatellátási helyen, milyen jogcím alapján vesz részt a feladatellátási kötelezettségben. Az Oktatási Hivatal az összegyűjtött adatokat jegyzék formájában a KIR honlapján közzéteszi. A jegyző, főjegyző, ha a nem helyi önkormányzati fenntartásban működő közoktatási intézmény működési engedélyének, illetve a nyilvántartásba vétellel kapcsolatos határozatának jogerősítő záradékkal ellátott példányát – a jogerőre emelkedést követő öt munkanapon belül – az Oktatási Hivatal által meghatározott formában és módon megküldi a KIR részére. A jövőben nemcsak a halmozottan hátrányos helyzetű, hanem a hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók létszámával összefüggően jelentkezik adatszolgáltatási kötelezettség.

Hatálybalépés: 2009. október 31.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 146. szám (2009. október 16.)

Szociális és gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeleteknek módosításáról

A jogszabály száma és címe: 233/2009. (X. 20.) Korm. rendelet az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeleteknek a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozással összefüggő módosításáról

Módosított jogszabály: 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény és a falugondnoki szolgálat működésének engedélyezéséről, továbbá a szociális vállalkozás engedélyezéséről, valamint a 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatótevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről s

A jogszabály lényege: A módosítás a gyakorlati alkalmazáshoz szükséges pontosításokat tartalmazza.

Hatálybalépés: 2009. október 23.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 148. szám (2009. október 20.)

A fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről

A jogszabály száma és címe: 30/2009. (X. 14.) EüM rendelet a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet, valamint az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerek rendelkezéséről és kiadásáról szóló 44/2004. (IV. 28.) ESZCSM rendelet módosításáról

A módosítás lényege: A jogszabály megállapítja, hogy a háziorvosi szolgálat – betegforgalmi tevékenység külön jogszabály szerinti jelentése alapján – új influenzavírus elleni védőoltással történő immunizálásért oltásonként 200 forintra jogosult, melyet az Egészségügyi Minisztérium és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár között létrejött megállapodásban foglaltaknak megfelelően az Országos Egészségbiztosítási Pénztár utal.

Hatálybalépés: 2009. október 17.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 145. szám (2009. október 14.)

Az iskolagyümölcs-program 2009/2010. tanévi végrehajtásáról

A jogszabály száma és címe: 129/2009. (X. 8.) FVM rendelet az iskolagyümölcs-program 2009/2010. tanévi végrehajtásáról

A jogszabály lényege: A támogatás célja, hogy a hazai gyümölcsfogyasztási szint növekedésének elősegítése és az ifjúság táplálkozási szokásainak pozitív irányba történő elmozdítása érdekében az általános iskolák 1–4. osztályát látogató gyermekeket a 2010. január 1. és 2010. június 30. közötti időszakra vonatkozóan az iskolagyümölcs-program keretei között, a rendeletben meghatározott mértékben és feltételekkel friss étkezési almával lássa el. A támogatás formája vissza nem térítendő támogatás. A jogszabály meghatározza – többek között – az iskolagyümölcs-program kedvezményezettjeit és jogosultjait, valamint a támogatási összeg igénylőire és az iskolagyümölcs-programban történő részvételre vonatkozó előzetes jóváhagyásukra, a támogatott termékre, a termék szállítására vonatkozó megállapodásra, a kifizetési kérelemre, az igényelhető támogatás mértékére, illetve az ellenőrzésre és a jogkövetkezményekre vonatkozó szabályokat.

Hatálybalépés: 2009. október 11.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 143. szám (2009. október 8.)

Az erdőszervezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről

A jogszabály száma és címe: 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszervezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről

A jogszabály lényege: A támogatás célja az erdők természetességének, biológiai sokféleségének, egészségi állapotának javításához kapcsolódó nem termelő beruházások támogatása a leromlott szerkezetű vagy idegenhonos fafajokból álló erdő-társulások tájehonos, adott termőhelynek megfelelő természetes erdő-társulásokká történő átalakítása, valamint a megfelelő elegyesség, illetve több szintes állományszerkezet kialakítása révén. A rendelet meghatározza továbbá a támogatható tevékenységeket, a támogatás mértékét, a támogatás igénybevételének feltételeit, a támogatott tevékenységekre vonatkozó részletes előírásokat, valamint a támogatási kérelem benyújtására, elbírálására, a támogatás folyósítására, az ellenőrzésre, illetve vis maiorra, a kötelezettségátadásra és a jogkövetkezményekre vonatkozó szabályokat.

Hatálybalépés: 2009. október 23.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 149. szám (2009. október 22.)

Az elejtett vad jelöléséről, valamint kezelésének és forgalomba hozatalának élelmiszer-higiéniai és állat-egészségügyi feltételeiről

A jogszabály száma és címe: 141/2009. (X. 29.) FVM rendelet az elejtett vad jelöléséről, valamint kezelésének és forgalomba hozatalának élelmiszer-higiéniai és állat-egészségügyi feltételeiről

A jogszabály lényege: A rendelet szabályait az elejtett vagy elhullva talált vad esetében kell alkalmazni. A tenyésztett vadra vonatkozó előírásokat külön jogszabály tartalmazza. A rendelet meghatározza – egyebek mellett – az elejtett vad forgalomba hozatalára, kezelésére és vizsgálatára, valamint a vadbegyűjtő helyre és a vadhúsvizsgáló képesítésre vonatkozó szabályokat. A rendelet mellékletei tartalmazzák az apróvad gyűjtőigazolást, a vadkísérő jegy és a húsvizsgálati igazolás mintáit.

Hatálybalépés: 2009. november 6.; 2010. március 1.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 152. szám (2009. október 29.)

A kerékbilincs közterület-felügyelet általi alkalmazásáról

A jogszabály száma és címe: 55/2009. (X. 16.) IRM rendelet a kerékbilincs közterület-felügyelet általi alkalmazására, a járművek elszállítására, valamint a felmerült költségekre vonatkozó szabályokról

A jogszabály lényege: A jogszabály meghatározza – többek között – az intézkedések közös szabályait, az intézkedés költségeire vonatkozó szabályokat, a jármű elszállításának szabályait, a jármű értékesítésének-, illetve egyéb módon történő hasznosításának szabályait. A rendelet melléklete tartalmazza a kerékbilincs alkalmazásával és a jármű elszállításával kapcsolatos költségeket.

Hatálybalépés: 2009. november 1.; 2010 március 1.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 146. szám (2009. október 16.)

Egyes miniszteri rendeletek módosításáról

A jogszabály száma és címe: 26/2009. (X. 16.) ÖM rendelet a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosításával és a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv átültetésével összefüggően egyes miniszteri rendeletek módosításáról

A módosítás lényege: A módosításokat elsősorban a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelvben megfogalmazott követelmények indokolták. A módosítások érintik a tűzoltási, műszaki mentési és az ezekhez kapcsolódó tűzvédelmi technika alkalmazhatóságának részletes szabályairól szóló 31/2001. (XII. 19.) BM rendeletet, a felszolgálati díj mértékének megállapításáról, valamint a felszolgálati díj alkalmazásának és felhasználásának szabályairól szóló 71/2005. (IX. 27.) GKM rendeletet, a tűzvédelmi szakértői tevékenység szabályairól szóló 6/2007. (III. 13.) ÖTM rendeletet a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok illetékességi területéről szóló 11/2007. (IV. 24.) ÖTM rendeletet, a tüzesetek vizsgálatára vonatkozó szabályokról szóló 12/2007. (IV. 25.) ÖTM rendeletet, valamint a lovas szolgáltató tevékenységről szóló 14/2008. (XII. 20.) ÖM rendeletet.

Hatálybalépés: 2009. október 21.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 152. szám (2009. október 29.)

A temetkezési szolgáltatási engedély kiadása iránt fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról

A jogszabály száma és címe: 28/2009. (X. 29.) ÖM rendelet a temetkezési szolgáltatási engedély kiadása iránt fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról

A jogszabály lényege: A temetkezési szolgáltatási engedély kiadása iránti eljárás díját a rendelet – elsőfokú eljárásban – 15 ezer forintban, az engedély kiadása iránti eljárásban az elsőfokú határozat elleni fellebbezés díját pedig 20 ezer forintban határozza meg. A külön jogszabályban meghatározott temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság részére az engedély kiadása iránti eljárás díját, a települési önkormányzat e rendelet 1. számú mellékletben meghatározott számú fizetési számlájára kell megfizetni. A fellebbezés díját a regionális államigazgatási hivatal részére a rendelet 2. számú mellékletében meghatározott számú fizetési számlára kell megfizetni.

Hatálybalépés: 2009. október 21.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 152. szám (2009. október 29.)

Az önkormányzati hivatalok egységes irattári tervének kiadásáról

A jogszabály száma és címe: 29/2009. (X. 30.) ÖM rendelet az önkormányzati hivatalok egységes irattári tervének kiadásáról

A jogszabály lényege: Kihirdetésre került az önkormányzati hivatalok egységes irattári terve, melyet ezen rendelet melléklete tartalmaz. A jogszabály a jövő év január 1-jétől lép hatályba.

Hatálybalépés: 2010. január 1.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK 153. szám (2009. október 30.)

A költségvetési szervnél belső ellenőrzési tevékenységet végzők nyilvántartásáról és kötelező szakmai továbbképzéséről

A jogszabály száma és címe: 18/2009. (X. 6.) PM rendelet a költségvetési szervnél belső ellenőrzési tevékenységet végzők nyilvántartásáról és kötelező szakmai továbbképzéséről

A jogszabály lényege: A jogszabály meghatározza a belső ellenőrzési tevékenységet végzők nyilvántartásának felvételi eljárására, az adatváltozásra, a nyilvántartásból való törlésre, az újbóli felvételi eljárásra továbbá az eljárásokért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjra vonatkozó szabályokat. A jogszabály tartalmazza a belső ellenőrzési tevékenységet végzők szakmai továbbképzésére vonatkozó szabályokat.

Hatálybalépés: 2009. november 20.

Magyar Közlönyben való megjelenés: MK. 142. szám (2009. október 6.)

A helyi önkormányzatok működését érintő jogszabályok véleményezése

A társasházi törvény módosított rendelkezései

A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény (Tt.) 2004. január 1-jei hatálybalépése óta megszerzett gyakorlati tapasztalatok igazolták a törvény mielőbbi módosításának szükségességét.

Az ország lakásállományának mintegy 40–45 százaléka társasház, és ezek túlnyomó többsége a privatizáció során, a korábbi állami, tanácsi 50–100–200 lakásos bérépületekből alakult társasházzá úgy, hogy az épületek közös tulajdonú részei, vezetékrendszere stb. többségében több évtizedes felújítási elmaradásban van jelenleg is.

Kiemelten fontos, hogy a társasházi tulajdonosok a lehető legbiztonságosabb jogi környezet segítségével dönthesse- nek épületeik fenntartásáról, és a törvény 27. §-ában meghatározott szervezete a saját és a tulajdonostársak érdekében a lehető legbiztonságosabban, törvényesen és ellenőrizhetően működjön.

A törvény alapvetően jól követhető rendelkezéseket tartalmaz a társasházak tulajdonjogára, szervezetére és működésére, azonban egyes rendelkezései a gyakorlatban nem vagy csak nehézkesen alkalmazhatók. A módosítás és új rendelkezések beiktatása – a tulajdonjog védelmének megtartása mellett – a jobb és szakszerűbb működést, a gyakori viták, a hosszadalmas peres eljárások megelőzését szolgálja. A módosításról szóló 2009. évi LXXXIX. törvény 2009. szeptember 30-án lépett hatályba (*Magyar Közlöny*, 2009/133. szám).

A módosítás főbb irányai

Az egyik legfontosabb a társasház szervezetének egyes szervei – a Tt. 27. §-ában meghatározott közgyűlés, közös képviselő (intézőbizottság) és számvizsgáló bizottság – működése feletti **törvényességi felügyelet** megteremtése. A tulajdonjogot nem sértő törvényességi felügyeletet a mai jogrendszeren belül, az ügyészség képes a kívánt színvonalon ellátni. Ennek megteremtése hosszú távon megelőzi a bírósági eljárásokat, segíti a törvényes jogalkalmazást és ezáltal a közös tulajdonú épületrészek biztonságos fenntartását, a vélt vagy valós jogviták szakértői közreműködéssel való rendezését, ami a közösség és a tisztségviselők azonos érdeke.

Az **alapító okirat módosítása** kérdésében a kivételt jelentő minősített többségi szavazati arányok szabályozása a törvényben nem egyértelmű, nem jól követhető, egyes esetekben nem a tulajdoni hányadokhoz igazodott, továbbá a négyötödös szavazatarány korábbi előírásai sértették a tulajdonnal való rendelkezés alkotmányosan védett alapjogát. A módosítás önálló alcímmel és egységesen jeleníti meg az alkotmányos elveknek megfelelő új szabályokat.

Tekintve, hogy a társasházi lakások és nem lakás célú helyiségek nagy többségét ma már **bérlők, más jogcímen használók** használják, továbbá jelenleg a házirend betartása, illetve a veszélyhelyzet vagy rendkívüli káresemény elhárítása esetében csak a tulajdonos útján lehetséges az intézkedéseket megtenni, a törvényben ki kellett mondani a használók közvetlen kötelezettségét is **a házirend betartására és rendkívüli helyzetben – ha szükséges – a lakásba bejutás térésére.**

A törvény egyértelművé tette a **lakáson belüli munkák** végzéséről szóló rendelkezéseket, mert nem volt értelmezhető az olyan építési munka, amely a közös tulajdonú részt „érinti”, ami vitákat gerjesztett. E belső munkák konkrét meghatározásával együtt pontosítani kellett a többi tulajdonostárs hozzájárulása nélkül végezhető építési munkákra utaló szabályozást is.

A törvény meghatározza a **közgyűlés kizárólagos** – a közös képviselőre, számvizsgáló bizottságra nem átruházható – **hatáskörét** annak érdekében, hogy a közös képviselő (számvizsgáló bizottság) és a tulajdonosok is tisztában legyenek ezekkel a kérdésekkel, mert ez jelenleg számos gyakorlati gondot vet fel, és szintén vitákat keletkeztet.

Ugyanígy, a nagyobb jogbiztonságot szolgálja a **meghívó kötelező tartalmi elemeinek meghatározása**, és az írásban küldendő előterjesztésekről, a tulajdonosok által összehívható közgyűlésről, a megismételt közgyűlésről, a jegyzőkönyv tartalmi elemeiről szóló, illetve a határozatokról való értesítéssel kapcsolatos rendelkezés.

A törvény új rendelkezései a **közös költség-hátralék megfizetéséhez kapcsolódó felszólítás kézbesítésének** törvényi szabályait állapítják meg annak érdekében, hogy a felszólítás átvételének – a gyakorlatban sok esetben szándékos – elmulasztása ne akadályozza a tartozások megfizetését.

A társasházak **gazdálkodásának szabályszerűségét és szakszerűségét** a törvényben új rendelkezéssel szükséges garantálni, mivel a nemzeti vagyon jelentős részét képező épületek fenntartásának kontrollját az ötven albetétes vagy ennél nagyobb társasházak, illetve a törvény szerint éves tízmillió forintot elérő gazdálkodás esetében a számviteli szakértelemmel gyakran nem rendelkező számvizsgáló bizottság részére, regisztrált mérlegképes könyvelő vagy könyvvizsgáló igénybevétele útján segíteni kell.

A törvény az építésügyi hatósági eljárásokról szóló külön jogszabályi rendelkezésekhez kapcsolódóan kimondja, hogy **a közös képviselőt (intézőbizottság elnökét) építésügyi ügyekben nem illeti meg a közösség képviselésének joga**, mert

az ilyen hatósági határozat minden egyes társasházi tulajdonos tulajdonjogának tartalmával, és nem a közös tulajdon fenntartásának kérdéskörével kapcsolatos.

A törvény egyértelművé tette a **rendes gazdálkodás körét meghaladó kiadások fogalmát** és azt, hogy – ellentétben a jelenlegi bizonytalan fogalom meghatározáshoz fűződő, és a tulajdonjoggal való rendelkezés jogát sértő négyötödös szavazattal – az ilyen kiadások vállalása csak egybehangzó akarral lehetséges.

Minderről részletesen

A törvény már a *társasházról* szóló első alcíméhez illeszkedően, a jogviták esetére is egyértelműen, és jogszabály-számozás megjelölés nélkül utal a Ptk. alkalmazása kötelezettségének kérdéskörére. A törvény – összhangban a Ptk. 117. § (1) bekezdés törvényi kivétel lehetőségére utalásával (és figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság 2008/282. határozatára is) – hangsúlyozza, hogy **a Ptk.-t csak a társasházi törvényben nem** szabályozott kérdésekben kell alkalmazni [4/A. §]. Ehhez kapcsolódik, hogy a törvénymódosítás **új 29/A. §-sal kiegészítette az ingatlan-nyilvántartásról szóló** 1997. évi CXLI. törvényt annak érdekében, hogy a minősített többséggel (legalább 4/5 vagy az alapító okirat felhatalmazása alapján meghozott legalább 2/3) elhatározott beépítés célú elidegenítés esetén a tulajdonjog változása ténylegesen bejegyzésre kerüljön.

A törvény – a korábbi szétszórt, nehezen követhető szabályozás helyett – **önálló cím alatt új rendelkezéseket tartalmaz az alapító okirat módosításának szabályairól.**

Továbbra is főszabály az egybehangzó akarral történő módosítás.

Ettől kifejezetten és kizárólag a közös tulajdon elidegenítésének önálló új ingatlanrész kialakítása vagy a meglévő külön tulajdon bővítése céljából lehet eltérni az alapító okirat felhatalmazásán alapuló kétharmados, vagy ennek hiánya esetén a legalább négyötödös szavazattöbbséggel.

A törvény újraszabályozta a korábbi négyötödös szavazatarányra vonatkozó előírásokat, ideértve azt is, hogy e minősített többséggel meghozott közgyűlési határozat ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre alkalmas okirat.

Ha az egybehangzó vagy az alapító okirat felhatalmazásán alapuló kétharmados vagy a négyötödös szavazatarány sincs meg, akkor egyszerű szavazattöbbséggel (ami megismételt közgyűlésen is meghozható) a bíróságtól kérhető a közös tulajdonú épületrész elidegenítésének lehetővé tétele.

Ezzel egyidejűleg a törvénymódosítás igazodott a törvény 42. §-a szerinti jogorvoslat 60 napban megállapított szabályához azzal, hogy a jövőben nem a közös képviselő felelőssége megtudni, hogy élt-e valamelyik tulajdonostárs a jogorvoslat lehetőségével – mivel e rendelkezés a gyakorlatban nem volt alkalmazható. Az új szabály szerint tehát az érdekelt tulajdonosoknak kell jelezniük írásban a közös képviselő felé, hogy éltek-e jogorvoslat lehetőségével; ha a nyilatkozat a közgyűlési határozatban megjelölt határidőn belül elmarad, a határozat végrehajtható – tehát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre alkalmas okirat.

A törvény – a lakhatás nyugalma érdekében – kimondja, hogy a szervezeti-működési szabályzatnak a **lakás vagy egy rész más célú használatáról, továbbá a nem lakás célú helyiségben végezhető tevékenység** feltételeiről szóló rendelkezései a **használat jogcímétől függetlenül minden használóra nézve irányadóak.**

A törvény most már **a közösségre bízta, hogy – a társasház jellemzőire figyelemmel – szervezeti-működési szabályzatban rendelkezik-e** a nem lakás célú helyiségben folytatni kívánt tevékenységgel kapcsolatos közgyűlési határozat tekintetében arról, miszerint e határozathoz a **közvetlenül érintett szomszédos** tulajdonostársak kétharmados igenlő szavazata is szükséges. Ilyen előírás **hiánya esetén elegendő a törvény szerinti legalacsonyabb minősített (az összes tulajdoni hányad szerinti legalább egyszerű) többségi határozat.** A módosítást szükségessé tette a gyakorlati tapasztalat, mely szerint számos esetben személyes ismeretségek és személyes szimpátia befolyásolta a közvetlen szomszédok igenlő szavazatának megszerzését, valamint a tevékenység jellegének függvénye, hogy az valóban csak a közvetlen szomszédok vagy éppen elsősorban a távolabbi lakhatási nyugalomát, birtoklását zavarná.

A törvény **újraszabályozta a külön tulajdonon belüli építési munkákra irányadó kötelezettségeket.** Így a tulajdonostárs tűrési kötelezettségét kiterjeszti a rendkívüli **káresemény vagy a veszélyhelyzet** miatt a lakáson belül szükséges hibaelhárítások tűrésére is, és kimondja, hogy ennek során a vele együttlakók, illetve a **lakást más jogcímen használók tűrési kötelezettségéért az általános rendelkezések szerint helyt kell állnia** [20. § (1) bekezdés b) és c) pontok].

Ezen kívül a 21. § konkrétan megjelöli, hogy **a lakáson belüli építési munka megkezdéséhez** mikor kell megkérni – és milyen arányban – a tulajdonostársak írásbeli hozzájárulását, és ez mikor mellőzhető a következők szerint: ha a munkák eredményeként **az alapító okiratot nem kell módosítani, de a belső munkákkal a közös épületberendezésekre (pl. vízvezeték, csatorna, kémény) rácsatlakozás valósul meg, vagy a közös épületrész, berendezés műszaki állapota megváltozik,** a munkával **közvetlenül érintett tulajdonostársak tulajdoni hányad szerinti kétharmados** előzetes, írásbeli hozzájárulása szükséges – ami az épület biztonságát szolgálja (pl. két vízvezetékstrang van, vagy több kémény egyes lakásokat köt össze). Ez az új szabályozás e munkák elvégzését tehát könnyebbé teszi a korábbi összes tulajdoni hányad szerinti 4/5-ös többséghez képest, de mégis megtartja az épület biztonságának és állékonyságának követelményét.

A fenti körbe nem tartozó esetekben a munkák a többi tulajdonostárs hozzájárulása nélkül továbbra is elvégezhetőek.

Az alapító okiratban meghatározottak szerint a többi tulajdonostárs tulajdoni hányadának megváltozását nem eredményező **lakásösszevonás vagy lakásmegosztás** eseteiben, az alapító okirat módosítása a legalacsonyabb minősített szavazattöbbséggel változatlanul lehetséges, mert ilyenkor csak a jelzett munkákkal érintett külön tulajdonokra és az ezekhez kapcsolódó

tulajdoni hányadra vonatkozó új adatokat kell az alapító okiratban átvezetni. A törvény azonban joghézagot pótol: itt is szabályozni kellett a közgyűlési határozat ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre alkalmas okiratként való megjelölését.

A törvény új rendelkezései a közösköltség-hátralék megfizetéséhez kapcsolódó felszólítás kézbesítésének törvényi szabályait állapítják meg (= *kézbesítési vélelem*) annak érdekében, hogy a felszólítás átvételének – a gyakorlatban számtalan esetben szándékos – elmulasztása ne akadályozza a közös képviselő behajtási feladatának elvégzését, ne idézze elő a többi tulajdonostárs által a hátralékos helyett történő többletfizetés kényszerű vállalását, ne gátolja a fenntartási kötelezettségek elvégzését [24. § új (3)–(4) bekezdés].

Az ügygondnok rendelkezését külön jogszabályok határozzák meg: bírósági eljárásban az ismeretlen helyen tartózkodó fél részére szükséges ügygondnok rendelkezéséről a bíróság külön törvény alapján intézkedik [a polgári perrendtartásról (Pp.) szóló törvény, 74. §], illetve ilyenkor a bírósági végrehajtás elrendelése esetén a végrehajtó is ügygondnokot rendel [Bírósági végrehajtásról szóló törvény, 46. §].

A 26. § új (3) bekezdése – a lakhatás nyugalma céljából – hangsúlyosan rámutat arra, hogy a **házirend** szabályait a használat jogcímétől függetlenül a külön tulajdon **mindenkori használója** köteles betartani, akiknek magatartásáért a tulajdonostárs az általános törvényi rendelkezések [20. § (1) bekezdésnek a megállapított új *b*) pont] alapján tartozik helytállni.

A törvény új 27/A. §-a – elsőként – meghatározza a jogalkalmazás gyakorlati segítségét célzó törvényességi ellenőrzés rendszerét. A törvény – a Magyar Alkotmány 51. §-ának (1) és (3) bekezdése, továbbá a Magyar Köztársaság Ügyészségéről szóló, többször módosított 1972. évi V. törvény 3. §-a (2) bekezdésének *g*) pontja, a 10. § (2) bekezdésének *f*) pontja és a 13. § (1) bekezdésének, illetve a 13. § (2) bekezdésének *b*) pontja által megfogalmazott keretekhez igazodva – **biztosítja a bírósági eljárásokat megelőző és az önkéntes jogkövetéshez az eddigieknél jóval nagyobb garanciát adó lehetőséget. Ez a rendelkezés** – eltérően a törvénymódosítás összes többi rendelkezésétől, az ügyészség felkészülése érdekében – **2010. január 1-jén lép hatályba.**

A társasház szervezetének egyes szervei a közgyűlés, a közös képviselő (intézőbizottság), illetőleg a számvizsgáló bizottság [törvény 27. §], melyeknek **kifejezetten és kizárólag a tulajdoni helyzetet nem érintő, a törvényben előírt rendelkezések szerinti működése ellenőrzésével kapcsolatos ügyészi közreműködésről van szó.** Ez segítséget jelent a szervezeti-működési szabályzatok tartalmának módosításához, a szabályzat esetleges hiánya esetén annak pótlásához, a közös képviselő leváltása esetén az új képviselő megválasztásának szabályszerűségéhez és minden más – a közös tulajdon fenntartásával kapcsolatos –, a peres eljárások elkerülését célzó kérdésekben való eligazodáshoz.

A mai társasházak túlnyomó többségét a korábbi állami, tanácsi bérházak 50, 100, több száz lakásos épületei teszik ki, melyekhez hozzájárultak az ilyen nagyszámú albetétet tartalmazó új vállalkozói társasházak, irodaházak. Ez önmagában szükségessé teszi az ellenőrzés megteremtését, ami a társasházi épületek fenntartásáról való gondoskodásban a tulajdonosi felelősség kialakításához és erősítéséhez is hozzájárul.

A törvény – ha az ügyész intézkedése nem vezet eredményre – az ügyésznek felhatalmazást ad a bírósági eljárás kezdeményezésére és meghatározza, hogy az ügyész keresete alapján a bíróság milyen típusú határozatokat hozhat.

A társasház szervei működésének az említettek szerinti ellenőrzésére vonatkozó törvényi rendelkezések megteremtése már halaszthatatlan volt. Nem volt indokolható, hogy éppen a működésben számtalan azonosságot jelentő lakásszövetkezeteknél ez a kérdés – mint jogi személy vonatkozásában – a cégbíróság által megoldott, míg a társasházak működésénél ilyen segítség egyáltalán nem volt. Másfelől a folyamatosan kapott konkrét jelzések igazolták a lehetőségnek nem csak a tulajdonostársak, hanem a közös képviselők, számvizsgáló bizottságok által is megalapozottan igényelt megteremtése szükségességét.

Felhívjuk azonban a figyelmet arra, hogy a társasházi vitás ügyek döntő többségét kitevő, az önkormányzat polgármesteri hivatalát vezető jegyző hatáskörébe tartozó ügyekben – birtokvédelem, szabálysértés, építés-hatósági ügyek, zajvédelem stb. – továbbra is az önkormányzat jegyzőjének segítségét kell kérni!

Célszerű továbbá, hogy bizonytalan kérdésekben – miszerint megvalósult-e törvénysértés valamely közgyűlési határozattal, vagy a közös képviselő, a számvizsgáló bizottság ügyintézésével vagy mulasztásával kapcsolatban – először az önkormányzattól kérjenek szakmai véleményt, és csak ezt követően (ha valóban szükséges) forduljanak az ügyészséghez.

A törvény a társasházak szabályszerű és biztonságos működése érdekében, figyelemmel a gyakorlati tapasztalatokra is, **újraszabályozza a közgyűlés – mint a társasházi közösség legfőbb döntéshozó szerve – hatáskörére és eljárására vonatkozó törvényi kereteket [törvény 28. §].** Ennek során egyértelművé teszi, hogy a közgyűlés mely kérdéseket nem utalhat a közös képviselő vagy az intézőbizottság, illetőleg a számvizsgáló bizottság hatáskörébe, azaz **melyekről kell kizárólagos** hatáskörben döntenie.

Ezek a következők (a dőlt betűvel jelzett részek az új törvényi rendelkezések!):

- az **alapító okirat módosítása és a társasháztulajdon megszüntetése**, a közös tulajdon fenntartása és a rendes gazdálkodás körét meghaladó – az 56. § 3. pontja szerinti – kiadások, továbbá **a közös kötelezettségek vállalása**,
- a társasház egyes szerveinek megválasztásán, felmentésén, díjazásán és az éves beszámoló illetve költségvetés elfogadásán kívül **a közös képviselő (intézőbizottság elnöke, tagja), a számvizsgáló bizottság elnöke, tagja elleni kártérítési per megindítása, a büntetőfeljelentés megtétele**,
- **a permegelőző közvetítői eljárás kezdeményezése**,
- a szervezeti-működési szabályzatban a további kizárólagos döntési jogkörben fenntartott ügyek.

A törvény konkrétan megjelöli, hogy a **közgyűlés határozatának** szó szerint tartalmaznia kell mindazt, amelyeket a törvény 44. §-ának (2) bekezdése alapján a Közgyűlési Határozatok Könyvében fel kell tüntetni [28. § (2) bekezdés], **továbbá a felmentett közös képviselő törvény által megállapított kötelezettsége, hogy az új közös képviselő megválasztásáig (de legfeljebb a felmentésétől számított 60 napig) ügyvivőként el kell látnia** a közösség ügyeinek intézését [28. § (3) bekezdés]. Ez megelőzi a korábban gyakori bizonytalan jogi helyzeteket, miszerint a felmentést követően akár hónapokig nem került sor új közös képviselő megválasztására – adott esetben a közös számlák kifizetésére sem, ami akár a közműszolgáltatás szüneteltetésével járhatott együtt –, egyben ösztönzi a közösséget az új közös képviselő (intézőbizottság) mielőbbi megválasztására.

A törvény – a későbbi viták lehető legjobbban garantált elkerülése céljából – **újraszabályozta a közgyűlési meghívó kötelező tartalmi elemeit [34. §]**. A meghívónak tehát tartalmaznia kell a közgyűlés időpontját, helyét, majd a közgyűlés tisztségviselőinek megválasztására (mint változatlanul a közgyűlés megkezdésének feltételére vonatkozó első napirendi pontot), ezt követően a szavazásra előterjesztett napirendet, részközgyűlések tartása esetén az erre való utalást, továbbá a megismételt közgyűlés időpontját és ennek határozatképességére történő utalást.

A rugalmas működés céljából – a törvény alapján – a levezető elnök és a jegyzőkönyv vezetője ugyanaz a személy is lehet.

Fontos új szabály, hogy a meghívóhoz mellékelni kell a szavazásra előterjesztett napirendekhez kapcsolódó írásos előterjesztéseket (ezek közül a törvény kiemeli az éves költségvetés és előző évi elszámolás tervezeteit), mert sok esetben a tulajdonostársak nem kaptak írásbeli, illetve a törvény 47–48. §-ában részletezett áttekintést az éves elszámolásról és költségvetési tervről, ami gyakori jogvitákat idézett elő.

A törvénymódosítás a **korábbiakhoz képest jóval pontosabban** meghatározza, hogy milyen rendelkezéseket kell alkalmazni, **ha a közgyűlés összehívását a legalább 1/10-ed tulajdoni hányaddal rendelkező tulajdonostársak** kezdeményezik, mert a korábbi szabályozás sok esetben okozott bizonytalanságot. Új szabály az is, hogy a kezdeményezésben nemcsak az okot, hanem a megszavazásra előkészített közgyűlési határozatra tett konkrét javaslatot is, írásban meg kell jelölni. Ennek alapján a közgyűlést a közös képviselőnek legkésőbb 15 napon belül össze kell hívnia, ennek elmulasztása esetén a feladatot az ezt követő 8 napon belül a számvizsgáló bizottságnak (vagy értelemszerűen, a törvény 51. §-ának (4) bekezdése szerint a bizottság feladatainak ellátásával felhatalmazott tulajdonostársnak) kell teljesítenie.

Ha a 15, majd a 8 napos határidő is mulasztással telik el, akkor az 1/10-ed tulajdoni hányaddal rendelkező tulajdonostársak (vagy az általuk megbízott személy) jogosultak a közgyűlést összehívni, melynek során a meghívóban nekik is, a törvény szerinti kötelező tartalmi részeket meg kell jelölniük [35. § (2) bekezdés].

A törvény a **37. §-ának** (1) bekezdésben – a 34. § (1) bekezdésének b) pontjával összhangban – nevesíti a levezető elnököt, és a **(2) bekezdésben világossá teszi, hogy a határozatképtelenség esetén megtartandó megismételt közgyűlést az eredménytelen közgyűlés napjára is ki lehet tűzni, ha ettől eltérően a szervezeti-működési szabályzat nem rendelkezik**. Ez nem okoz jog-, illetve érdeksérelmet a tulajdonostársaknak, mert egyfelől a szabályzat eltérő rendelkezése esetén arról tudomással bírnak, másfelől a meghívóban a megismételt közgyűlés időpontját és a szavazás eltérő szabályait is fel kell tüntetni [34. § (1) bekezdés d) pont]. Mindez egyértelművé teszi a korábbi vitatott megfogalmazást, ami a peres eljárásokban is eltérő jogértelmezésekre vezet.

A közgyűlésen (részközgyűlésen) megszavazott határozatokról, a meghozatalától számított 8 napon belül az értesítés megküldésének nincs joghatása, az értesítés kizárólag az utólagos tájékoztatást szolgálja. A törvény ezért, valamint a működési költségek csökkentése céljából lehetővé teszi, hogy a **szervezeti-működési szabályzatban a közösség saját maga döntse el, miszerint a megszavazott határozatoknak** a törvényben előírtak szerinti, jól látható helyen történő kifüggesztésén felül a közös képviselőt kötelezik-e a határozatok **tulajdonostársak részére való megküldésére is** [39. § (4) bekezdés].

A törvény most már egyértelműen meghatározza a rendes gazdálkodás körét meghaladó kiadások fogalmát és azt, hogy – ellentétben a korábbi bizonytalan fogalom meghatározáshoz fűződő, a tulajdonjoggal való rendelkezés jogát súlyosan sértő négyötödös szavazattal – az ilyen kiadások vállalása csak egybehangzó akaratnyilatkozattal lehetséges [38. § (3) bekezdés; 56. § 3. pont]. Így nem fordulhat elő, hogy a meglévő közös tulajdon fenntartását nem érintő többletkiadásokat a kisebbségben maradó tulajdonosokkal akaratuk ellenére megfizettessék, tulajdonukra jelzalogot terheljenek, végső esetben a tulajdonukat elveszítsék [lásd pl. 7/1991. (II. 28.) AB határozat].

A törvény **az építésügyi hatósági eljárásokról szóló külön jogszabályi rendelkezésekhez kapcsolódóan kimondja, hogy kifejezetten ezekben az ügyekben a közös képviselőt (intézőbizottság elnökét) nem illeti meg a közösség képviselőjének joga, mert az építésügyi hatóság határozata minden egyes társasházi tulajdonos tulajdonjogának tartalmával, és nem a közös tulajdon fenntartásának kérdéskörével függ össze** [50. §]. Ez az új rendelkezés gyakorlati gondok megoldását segíti, mivel a tulajdonostársak sok esetben csak utóbb értesültek a kiadott hatósági engedélyről, mert a hatóság gyakran csak a közös képviselőt értesítette például a szomszédos ingatlan beépítéséről, bővítéséről stb. kiadott elsőfokú határozatról, ami egyértelműen elzárta a tulajdonostársakat alkotmányosan megillető jogorvoslattól. A közös képviselő tehát nem jogosult nyilatkozni ezekben az ügyekben, mert **nem a törvény szerinti közös ügyek** intézéséről van szó, hanem arról, hogy a szomszédos ingatlanon tervezett munkák eredménye befolyásolja-e és milyen mértékben a tulajdonostársak társasházi tulajdonjogát, annak értékét (külön tulajdon és a szorosan hozzá tartozó tulajdoni hányad).

A társasházak **gazdálkodásának szabályszerűségét és szakszerűségét** a törvény új rendelkezéssel garantálja, mivel a nemzeti vagyon jelentős részét képező épületek fenntartásának kontrollját az ötven albetétes vagy ennél nagyobb társas-

házak, illetve a törvény szerint éves tízmillió forintot elérő gazdálkodás esetében a számviteli szakértelemmel gyakran nem rendelkező számvizsgáló bizottság részére, szakértő **mérlegképes könyvelő** útján segíteni kell. Ez a jogvitákat, a pénzügyi hiányok keletkezését megelőzi és együttesen szolgálja a közös képviselő, valamint a tulajdonosok biztonságát.

Fontos, hogy ennek **a megbízásnak nem szükséges az egész évre folyamatosan kiterjednie, hanem elegendő** – a törvény által alkalmazott „különösen” szóhasználat alapján – **az éves** közgyűlésekre kerülő elszámolás és költségvetési javaslat előzetes véleményezésére felkérni a könyvelőt. Fontos ez azért is, mert a kontroll megteremtése mellett a tulajdonostársak ezzel kapcsolatos kiadása csak elenyésző mértékben növekszik, értelemszerűen az éves egyszeri megbízási díj tulajdoni hányadok szerinti megosztása alapján.

A fentiekről szóló új 51/A. § szabályozza a kizáró okokat, a könyvelő feladatkörét, jogait és kötelezettségeit és azt, hogy mely esetben köteles a közgyűlés összehívását kezdeményezni.

A törvény nemcsak a társasházi törvénynek az új rendelkezések miatti 3. §-ának (2) bekezdését, 25. §-át és 29. §-ának (1) bekezdését helyezte hatályon kívül, hanem a 2008. évi LXVII. törvény [Távhótv.] 17. §-ának (4) bekezdését is, mert ez ellentétes volt a társasházi törvény 56. §-ának 2. pontjában meghatározott *Fenntartás* fogalmi körével. A fenntartás magában foglalja az üzemeltetést, a karbantartást, a teljes vagy részleges felújítást a korszerűsítés elvégzését, mindezek együttesen pedig rendes kiadásoknak minősülnek [56. § 2. pont]. A Távhótv. 2. §-ának (5) bekezdése **szertint távhőfogyasztás szabályozásával és mérhetővé tételével kapcsolatos korszerűsítés**, a fenntartás fogalmi körébe tartozik [társasházi törvény 56. § 2.3.3. pont]. Az ilyen munkák korábban, és a módosítások alapján sem minősülhetnek rendes gazdálkodás körét meghaladó kiadásnak, ezért volt szükséges a hatályon kívül helyezés. Lényeges továbbá, hogy a **távhőről való leválás** mint közüzemi szerződés megszüntetése változatlanul, továbbra is az erről szóló speciális szabályt tartalmazó Távhótv. 38. § (2) bekezdés a) pont szerinti 4/5-ös szavazattöbbséggel (és nem egybehangzóan) történhet, mivel ez a munka nem új épületberendezés létesítését jelenti, hanem a már meglévőnek az átalakítását. A törvény új meghatározása szerint pedig az épületberendezés átalakítása nem tartozik a rendes gazdálkodás körét meghaladó kiadásokhoz [56. § 3. pont]. A társasházi törvény továbbá egyetlen közüzemi szerződés létrejöttéről, tartalmáról és megszüntetéséről sem rendelkezik, tehát a távhőszolgáltatásra is igaz, hogy a közüzemi szerződés kérdésében a speciális törvénynek nem kell igazodnia a társasházi törvényben meghatározott szavazat-arányokhoz.

Budapest, 2009. október 8.

*Összeállította: dr. Polgár Éva Ildikó
szakmai tanácsadó
ÖM Lakásügyi Főosztály*

Tájékoztató a kisebbségi önkormányzatoknak a központi költségvetésből nyújtott feladatarányos támogatások feltételrendszeréről és elszámolásának rendjéről szóló 375/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján a feladatalapú támogatás 2010. évi igénylési határidejéről

A kisebbségi önkormányzatoknak a központi költségvetésből nyújtott feladatarányos támogatások feltételrendszeréről és elszámolásának rendjéről szóló 375/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény rendelkezései alapján tartalmazza a települési és területi kisebbségi önkormányzatokat minden évben megillető költségvetési támogatás elosztásának szabályait.

A kormányrendelet értelmében a feladatalapú támogatást a települési és területi kisebbségi önkormányzatoknak **igényelniük kell. A kisebbségi önkormányzatoknak az igénylésüket a tárgyévet megelőző év december 1. napjáig beérkezően kell benyújtaniuk.**

A rendelkezés alapján tehát ez évben **az igénylés beérkezési határideje: 2009. december 1-je.**

A támogatásigénylés nyomtatványait hasonlóan az elmúlt évekhez

- a Miniszterelnöki Hivatalnak címezve,
- két eredeti példányban,
- a Magyar Államkincstár illetékes regionális igazgatóságára kell benyújtani.

Az igénylési nyomtatvány kötelező tartalmi elemeit és kötelező mellékleteit a hatályos kormányrendelet tartalmazza. a nyomtatvány a tavalyi év gyakorlatának megfelelően a <http://nek.gov.hu> honlapról is letölthető.

A kisebbségi önkormányzat által *kitöltött adatlapokat a helyi önkormányzat jegyzője (főjegyzője) – a kézhezvételt követő 3 napon belül – továbbítja a Magyar Államkincstár illetékes regionális igazgatóságára.*

Az igénylési nyomtatványok **hiánypótlását** a Magyar Államkincstár illetékes regionális igazgatósága végzi. Ha a kisebbségi önkormányzat igénylési nyomtatványának kötelező tartalmi elemei, illetve kötelezően csatolandó mellékletei hiányosan kerültek megküldésre

- az igazgatóság egy alkalommal,
- a hiány megjelölésével,
- 15 napos határidő kifizetésével
- a kisebbségi önkormányzatnak címzett felhívással él.

Többszöri hiánypótlásra a kormányrendelet nem ad lehetőséget. Ennek megfelelően nem továbbítható az igénylési nyomtatvány, ha a kisebbségi önkormányzat a kitűzött 15 napon belül nem vagy nem megfelelően tesz eleget a hiánypótlásra való felhívásnak. A döntésről a kisebbségi önkormányzatot a Magyar Államkincstár illetékes regionális igazgatósága írásban értesíti.

Az igénylési nyomtatványokat a Magyar Államkincstár illetékes regionális igazgatósága 2010. január 31-éig továbbítja a Miniszterelnöki Hivatalhoz.

A beadott igénylésekről a Kisebbségi Költségvetési Bizottság **2010. április 15-éig dönt.** A jóváhagyott bizottsági döntést a Miniszterelnöki Hivatal honlapján (www.nek.gov.hu/hazai_kisebbssegek/) közzéteszik.

Hasonlóan az elmúlt évekhez a támogatást **két egyenlő részletben** folyósítják. A folyósítás időpontjai:

- az első részlet esetében május 15.;
- a második részlet esetében augusztus 15.

Az igénylés benyújtásával kapcsolatos kérdések megválaszolására a Miniszterelnöki Hivatal Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Főosztályának munkatársai állnak rendelkezésre a titkarsag.nekf@meh.gov.hu e-mail címen, illetve a (36 1) 441-2210-es vagy a (36 1) 441-2211-es telefonszámokon.

Az ÖM Turisztikai Szakállamtitkárság összefoglaló ismertetője a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló 239/2009. (X. 20.) Korm. rendeletről

A belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK (2006. december 12.) európai parlamenti és tanácsi irányelvre tekintettel megalkották a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvényt, illetve jelentősen módosultak a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény előírásai. 2009. október 20-án kihirdetésre került a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: rendelet). Elérhető és letölthető: www.magyarokozlony.hu/Letoltések. Az új rendelet október 25-én lépett hatályba. Az új rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszítette a kereskedelmi szálláshelyek és a fizető vendéglátóhelyek osztályba sorolásáról, valamint a falusi szálláshelyek minősítéséről szóló a 45/1998. (VI. 24.) IKIM rendelet, illetve a magánszálláshelyek idegenforgalmi célú hasznosításáról szóló 110/1997. (VI. 25.) Korm. rendelet is. A jövőben az új rendelet nem tesz különbséget a korábbi magánszállásadói (falusi és fizetővendéglátó szállásadás) és kereskedelmi jellegű szállásadói tevékenység között, tekintve, hogy a magánszemélyek által nyújtott szálláshely-szolgáltatás is üzletszerű tevékenységnek minősül elsődleges vagy kiegészítő jövedelemszerzési forrásként.

1. Fogalom

A kereskedelmi törvény rendelkezései alapján a szálláshely definíciója a szálláshely-szolgáltatás folytatása céljából létesített vagy használt épület, önálló rendeltetési egységet képező épületrész vagy terület. A szálláshely-szolgáltatás az üzletszerű gazdasági tevékenység keretében rendszerint nem huzamos jellegű, éjszakai ott-tartózkodást, pihenést is magában foglaló tartózkodás céljára szálláshely nyújtása és az ezzel közvetlenül összefüggő szolgáltatások nyújtása. Továbbra sem minősül szálláshely-szolgáltatásnak az ingatlan tartós tartózkodás céljából történő használatba adása lakásbérlet, házbérlet, albérlet vagy ágybérlet keretében. Szálláshely-szolgáltatás csak a kereskedelmi hatóság (települési jegyző) szálláshely-üzemeltetési engedélyével rendelkező szálláshelyen folytatható.

2. A szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának feltételei

Szálláshely-üzemeltetési engedélyt a kizárólag szálláshely-szolgáltatás folytatása céljából létesített szálláshelytípusokra lehet kérni, amelyek a következők:

Szálloda: a szálláshelyen a szálláshely szolgáltatása mellett egyéb szolgáltatásokat is nyújtanak, a hasznosított **szobák** száma **legalább tizenegy**, az **ágyak** száma **legalább huszonegy**.

Panzió: a hasznosított **szobák** száma **legalább hat**, de **legfeljebb tíz**, az **ágyak** száma **legalább tizenegy**, de **legfeljebb húsz**.

Kemping: szállás céljából a vendégek és járműveik számára elkülönült területet, illetve üdülőházat és egyéb kiszolgáló létesítményeket (például tisztálkodási, mosási, főzési, egészségügyi célokot szolgáló vizesblokk, portaszolgálat stb.) biztosítanak, és amelynek **legalább kilenc lakóegysége** van. Ha a kemping területén csak üdülőházakat üzemeltetnek, az üdülőháztelep megjelölést kell használni.

Üdülőtér: közművesített területen a vendégek részére a szállást különálló épületben vagy önálló bejáratú rendelkező épületrészben (üdülőegységben) nyújtják, **függetlenül a szobák vagy ágyak számától.**

Közösségi szálláshely: az egy szobában található ágyakat külön-külön is hasznosítják, s ahol az e célra hasznosított **szobák** száma **legalább hat**, az **ágyak** száma **legalább tizenegy.**

Egyéb szálláshely: szálláshely-szolgáltatás céljára hasznosított, a többi szálláshelytípus alá nem tartozó, nem kizárólag szálláshely-szolgáltatás rendeltetéssel létesített önálló épület vagy annak lehatárolt része, ahol az e célra hasznosított **szobák** száma **legfeljebb nyolc**, az **ágyak** száma **legfeljebb tizenhat.**

Falusi szálláshely: a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény szerint kiemelt üdülőkörzethez nem tartozó települések, valamint a természetes gyógytényezőkről szóló külön jogszabály alapján törzskönyvezett gyógyhelyek kivételével az 5000 fő alatti településeken, illetve a 100 fő/km² népsűrűség alatti területeken található olyan **egyéb szálláshely**, amelyet úgy alakítottak ki, hogy abban a falusi életkörülmények, a helyi vidéki szokások és kultúra, valamint a mezőgazdasági hagyományok komplex módon, adott esetben kapcsolódó szolgáltatásokkal együtt bemutatásra kerüljenek.

Ezen kívül a szálláshelyeknek meg kell felelniük a kormányrendelet mellékletében szereplő, szálláshelytípus szerinti minimum engedélyezési követelményeknek.

A szálláshely-szolgáltató a szálláshely-üzemeltetési engedély nélkül nem kezdheti meg a tevékenységet. A szálláshely-üzemeltetési engedély iránti kérelmet a szálláshely fekvése szerinti illetékes települési önkormányzat, Budapesten a kerületi önkormányzat jegyzőjének kell benyújtani, külön erre a célra rendszeresített nyomtatványt nem kell kitölteni.

A szálláshely-üzemeltetési engedély iránti kérelemben meg kell jelölni:

- a) a szálláshely-szolgáltató nevét, címét, illetve székhelyét,
- b) a szálláshely-szolgáltató cégjegyzékszámát vagy egyéni vállalkozó esetén vállalkozói nyilvántartási számát,
- c) a szálláshely-szolgáltató adószámát, statisztikai számjelét,
- d) a szálláshely címét, helyrajzi számát, helyszínrajzát,
- e) a szálláshely befogadóképességét:
 - ea) a vendégszobák, továbbá – kemping esetén – területegységek száma, és
 - eb) az ágyak száma,
- f) a szálláshely használatának jogcímét,
- g) a szálláshely elnevezését,
- h) azt, hogy a szálláshely-szolgáltató mely szálláshelytípusra kéri az üzemeltetési engedélyt,
- i) azt, hogy a szálláshely-szolgáltató a szálláshelyen kíván-e élelmiszert, élelmiszer-nyersanyagot előállítani, felhasználni vagy forgalomba hozni.

A szálláshely-üzemeltetési engedély iránti kérelemhez ezen kívül mellékelni kell:

- a) nem a kérelmező tulajdonában lévő szálláshely esetében a szálláshely használatának jogcímére vonatkozó igazoló okiratot vagy annak másolatát a tulajdoni lap kivételével,
- b) haszonélvezet esetében – ha nem a tulajdonos vagy a haszonélvező a szálláshely-szolgáltató – a haszonélvező hozzájárulását igazoló okiratot,
- c) közös tulajdonban álló szálláshely esetében, ha nem valamennyi tulajdonostárs a szálláshely-szolgáltató, a tulajdonostársak hozzájárulását igazoló okiratot.

Ha a szálláshely-szolgáltató ugyanazon szálláshelyen egyéb, a *kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről* szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet szerinti bejelentés köteles kereskedelmi tevékenységet kíván folytatni (pl. élelmiszer forgalmazása), a bejelentés köteles kereskedelmi tevékenységre vonatkozó, más hatóságnál megteendő bejelentését és a bejelentésre előírt illeték megfizetését a szálláshely-üzemeltetési engedély iránti kérelemének benyújtásával egyidejűleg a jegyzőnél is teljesítheti.

A szálláshely engedélyezése iránti eljárásban az **egyéb szálláshelyek kivételével** a jegyző szerzi be a szükséges szakhatósági engedélyeket az egyes szakhatóságoktól (pl. ÁNTSZ, Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, tűzvédelmi hatóság, építésügyi hatóság). A szálláshely-szolgáltató kérelmére a jegyző a szakhatóságokkal közös helyszíni szemle megtartásáról intézkedik. Az egyéb szálláshelyek engedélyeztetése során külön előzetes szakhatósági eljárásra nem kerül sor, ettől függetlenül pl. élelmiszer előállítás vagy forgalmazása esetén utólagos hatósági ellenőrzésre bármikor sor kerülhet a szolgáltatónál.

A szálláshely-üzemeltetési engedéllyel rendelkező szálláshelyekről a jegyző nyilvántartást vezet.

3. Hatósági ellenőrzés

A szálláshely-szolgáltatási tevékenység felügyeletét ellátó hatóság a települési jegyző, aki

- a kormányrendelet mellékletében szereplő, szálláshelytípus szerinti engedélyezési és üzemeltetési feltételeket jogosult rendszeresen ellenőrizni;
- ezen kívül az egyes szakhatóságok folyamatos utólagos ellenőrzést tarthatnak a szálláshely-szolgáltatóknál.

4. Adatváltozás

A szálláshely-szolgáltató a szálláshely-üzemeltetési engedély megadását követően az adatokban bekövetkezett változást haladéktalanul köteles írásban bejelenteni a jegyzőnek.

5. Az engedély visszavonása és törlés a nyilvántartásból

A szálláshely megszűnését a szálláshely-szolgáltató köteles a jegyzőnek a megszűnést követő munkanapon belül bejelenteni. A jegyző a bejelentést követően haladéktalanul visszavonja az engedélyt és törli a szálláshelyet a nyilvántartásból.

Egyéb esetben a jegyző a szálláshelyre vonatkozó jogszabályi és hatósági előírások többszörös megsértése esetén vonja vissza az engedélyt és törli a szálláshelyet a nyilvántartásból. Ezt megelőzően először figyelmeztetésre, pénzbírság kiszabására, illetve ideiglenes bezárásra kerülhet sor.

6. Átmeneti rendelkezések, gyakorlati alkalmazás

A kereskedelmi szálláshelyek és a fizető vendéglátóhelyek osztályba sorolásáról, valamint a falusi szálláshelyek minősítéséről szóló a 45/1998. (VI. 24.) IKIM rendelet, illetve a magánszálláshelyek idegenforgalmi célú hasznosításáról szóló 110/1997. (VI. 25.) Korm. rendelet alapján jelenleg működő szálláshelyek esetében fő szabály szerint a szolgáltatóknak nem kell új engedélyezési eljárást kérelmezniük, amíg a meglévő engedélyük nem kerül visszavonásra (automatikus megfeleltetés a rendelet 3. számú melléklete szerint). Ugyanakkor a rendeletben előírt szigorúbb követelményeket (ideértve a definícióknál rögzített szobaszám, ágyszám kritériumokat, illetve 1. számú melléklet minimum követelményeit) minden szolgáltatónak meg kell vizsgálnia, s eltérés esetén 2009. december 31-éig kell teljesítenie vagy a szükséges változást bejelentenie a jegyző felé.

Például jelenleg panzióként üzemelő kereskedelmi szálláshely 12 szobával rendelkezik, az új rendelet értelmében már szálloda szálláshely-üzemeltetési engedéllyel kell rendelkeznie.

A rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő hatósági, illetve pályázati ügyek eljáraiban a szálláshelyek osztályba sorolása vagy minősítése esetében a korábbi szabályok szerint kell eljárni akár új szálláshely, akár már működő szálláshely esetében. Erre automatikusan kerül sor, az eljáró hatóság hivatalból veszi figyelembe a korábbi minősítést vagy osztályba sorolást.

2010. december 31-éig a rendelet hatálybalépése után működésüket megkezdő szálláshely-szolgáltatók saját döntésük szerint (ez nem kötelező előírás) a régi feltételek alapján sorolhatják osztályba vagy minősíthetik szálláshelyüket, például a megjelölést használni szeretnék kereskedelmi kommunikációjukban. Ehhez külön bejelentést nem kell tenni. Ehhez hasonlóan, a rendelet hatálybalépésekor már működő szálláshelyek is feltüntethetik jelenlegi minősítésüket vagy osztályba sorolásukat.

A korábbi osztályba sorolásról vagy minősítésről, illetve az új szálláshelyek esetében azok feltüntetéséhez kapcsolódó feltételek fennállásáról kérelemre, pl. ez az igazolás egy hatósági eljárásban vagy új pályázathoz szükséges, a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal, illetve a jegyző (falusi szálláshely és fizetővendéglátó szálláshely) hatósági bizonyítványt állít ki.

2011. január 1. után már nem lehet a korábbi minősítési és osztályba sorolási rendszerre hivatkozni, illetve arra vonatkozóan igazolást beszerezni.

7. Statisztikai adatszolgáltatás

Az egyéb szálláshely-szolgáltatók (korábbi falusi és fizetővendéglátó szálláshely-szolgáltatók) kötelesek az adott naptári évre (tárgyév) vonatkozóan a tárgyévet követő év január hó 31. napjáig (2010. január 31-éig még a 2009. évre vonatkozóan a magánszállásadó tevékenységről) a jegyzőnek írásban adatot szolgáltatni a fogadott vendégek és a vendégek által a szálláshelyen eltöltött éjszakák számáról.

Az egyéb szálláshely-szolgáltatók kivételével a többi szálláshely-szolgáltató (szálloda, panzió, közösségi szálláshely, kemping, üdülőtábor üzemeltető) az OSAP alapján, tehát a jelenlegi rendszer szerint továbbra is havonként tesz eleget statisztikai adatszolgáltatási kötelezettségének a KSH felé. A KSH 2010. január folyamán minden szolgáltató részére megküldi az egész évre vonatkozó kérdőív csomagot és a kapcsolódó részletes kitöltési útmutatót.

Az összefoglaló az Alkotmánybíróság 60/1992. (IX. 17.) AB határozata értelmében nem minősül a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvényben szabályozott jogi iránymutatásnak, a benne megfogalmazott véleménynek jogi ereje nincs, erre bíróság, illetve más hatóság előtt hivatkozni nem lehet.

*Készítette: dr. Fekete Szilárd, dr. Gyenizse Dorottya
ÖM Turisztikai Irányítási Osztály*

Jogszabályváltozás a lovasturizmusban

A belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK (2006. december 12.) európai parlamenti és tanácsi irányelvvel tekintettel megalkották a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvényt, illetve jelentősen módosultak a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény, valamint a lovas szolgáltató tevékenységről szóló 14/2008. (XII. 20.) ÖM rendelet előírásai. A kereskedelmi törvényben írták elő a tevékenység végzésére vonatkozó alapfeltételeket, a hivatkozott miniszteri rendeletet módosító 26/2009. (X. 16.) ÖM rendelet pedig az ún. végrehajtási rendelkezéseket foglalja magában. A területi korlátokra tekintettel az ismertetés főként az új szabályozásnak azokra az előírásaira összpontosít, amelyek a szolgáltatókat különösen érintik. A változások a következők.

1. Fogalom

A módosított 2005. évi CLXIV. törvény szerint lovas szolgáltatásról akkor beszélünk, ha a tevékenysége gyakorlásához a szolgáltató valamilyen formában lovat vesz igénybe. Ez jelenthet azt, hogy a vendég maga is lóra ül, de ebbe a körbe tartozik az is, ha ugyan a szolgáltatáshoz nélkülözhetetlen a ló, de a vendég nem kerül közvetlen kapcsolatba vele (pl. fogathajtás). Ennek megfelelően a miniszteri rendelet a következő tevékenységeket sorolja a lovas szolgáltatás fogalmkörébe: lovagoltatás, lovas oktatás, lovas terápia, terep- vagy túralovaglás, fogathajtás, fogathajtás oktatás, fogatoztatás, lovas bemutatás.

2. A tevékenység gyakorlásának feltételei

2a) A bejelentés

A lovas szolgáltató tevékenység megkezdése és gyakorlása nincs engedélyhez kötve, a szolgáltató azonban köteles az erre irányuló szándékát a kereskedelmi hatóságnak (Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal – 1024 Budapest, Margit krt. 85.) bejelenteni. A bejelentésnek tartalmaznia kell

- a szolgáltató nevét,
- a szolgáltató lakcímét, szervezet esetén a székhelyét,
- a folytatni kívánt szolgáltatási tevékenység megjelölését,
- a lovas szolgáltató tevékenység folytatásának helyszínül szolgáló telephely (főktelephely) címét, a telephely (főktelephely) helyszínrajzát,
- a d) pont szerinti telephelyen (főktelepen) tartott lovak számát,
- a lovas szolgáltató tevékenység típusát (az 1. pontban felsoroltaknak megfelelően), továbbá azt, hogy a szolgáltatás együtt jár-e a szolgáltatást igénybe vevő személy lovagoltatásával.

2b) Tárgyi feltételek

A helyszínrajban kötelező kitérni a következő körülményekre:

- a lovak számára kialakított istálló belmagassága legalább 2,5 méter magas, az egyes boxok alapterülete pedig legalább 9 m² legyen, amelynek rövidebb fala nem lehet kevesebb 2,5 méternél (**figyelem:** a szolgáltatónak legalább 5 db, egyenként legalább 4 éves lóútlevelel rendelkező lóval kell rendelkeznie);
- a lovak boxos tartása esetén legyen egy, legalább 150 m² alapterületű pihentető karám, ahol biztosított a szolgáltatást végző lovak pihenése;
- a telephely legyen rögzített korláttal körülvett, egyenletes talajú, legalább 800 m² alapterületű lovas pályával;
- a telephelyen legyen a vendégek részére szolgáló öltöző, valamint az országos településrendezési és építési követelményekről szóló Korm. rendeletben meghatározott számú WC- és mosdóhelyiség;
- lovasterápia szolgáltatás esetén a telephelyen legyen legalább egy, a mozgássérültek számára is alkalmas WC- és mosdóhelyiség;
- a szolgáltató a telephelyen rendelkezzen a lólétszámnak megfelelő számú alkalmas nyereggel és alkalmas szereszámmal;
- a lovak félnomád tartása esetén legyen a lovak számára lovanként legalább 1000 m² alapterületű bekerített terület (karám), valamint legalább három oldalról borítással határolt, fedeles építmény (szárnyék), amelynek belmagassága legalább 2,5 méter, lovankénti alapterülete pedig legalább 8 m².

Amennyiben a lovakat csupán korlát választja el egymástól, az a jogszabály szempontjából nem tekinthető boxos tartásnak, a rendelet ugyanis falról beszél, a korlát pedig nem fal.

A WC- és mosdóhelyiségek számát a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet szabályozza. A témánk szempontjából legfontosabb előírások a következők. Az illemhelyek és a tisztálkodó helyiségek berendezéseinek számát az építmény, az önálló rendeltetési egység, a terület egyidejű használoinak tervezett (becsült) lehetséges legnagyobb létszáma és nemek szerinti megoszlása alapján kell megvalósítani. Az illemhelyekhez biztosítani kell a kézmosás lehetőségét. A tisztálkodó helyiség, az illemhely (WC-csésze, vízledeberendezéssel felszerelt helyiség) könnyen tisztítható, fertőtleníthető, továbbá önálló szellőzésű és fűthető legyen, ezen túlmenően a csoportos tisztálkodó helyiség fűthető helyiségből nyíljon. A több illemhelyet magában foglaló helyiség (csoportos

illemhely) csak önálló szellőzésű előtérből nyílhat. Az illemhely mérete $0,90 \times 1,20$ m-nél – befelé nyíló ajtó esetén $0,90 \times 1,60$ m-nél – kevesebb nem lehet. Az illemhelyek számát a tervezett, becsült összlétszám alapján kell megállapítani. Az illemhelyekhez legalább egy, illetve minden megkezdett 3 db berendezési tárgy (WC-csésze, vízfelvételi berendezés) után legalább egy kézmosót kell létesíteni. A csoportos illemhelyek előtérében egy takarítás céljára is szolgáló vízvételi és kiöntési szerelvényt kell biztosítani.

A nyereg és a szerszámzat akkor alkalmas, ha a célnak megfelelő és hibátlan, rendeltetésszerű használat esetén biztosítja a vendégek biztonságát.

A félnomád tartásról akkor beszélünk, ha a lovaknak lehetőségük van arra, hogy a szárnyékból vagy a futóistállóból szabadon mozogjanak és a szárnyékban a lovak etetése, itatása és almozása megoldható.

Figyelem: az előzőekben ismertetett tárgyi követelmények közül a következőknek a szolgáltató akkor is köteles eleget tenni, ha a vendéget nem ülteteti lóra:

- az istállóban a lovakat boxokban kell tartani, és az istálló belmagassága legalább 2,5 méter, az egyes bokszok alapterülete legalább 9 m^2 legyen, a boxok rövidebb fala nem lehet kevesebb 2,5 méternél;
- a lovak boxos tartása esetén a telephelyen (fióktelepen) legyen legalább 150 m^2 alapterületű pihentető karám, ahol biztosított a szolgáltatást végző lovak pihenése;
- a telephely (fióktelep) rendelkezze a lólétszámnak megfelelő számú, alkalmas nyereggel és alkalmas szerszámzattal,
- a lovak félnomád tartása esetén a lovak számára lovanként legalább 1000 m^2 területű bekerített terület (karám) álljon rendelkezésre, továbbá legalább három oldalról borítással határolt, fedeles építmény (szárnyék) kialakítása szükséges. A szárnyék belmagassága legalább 2,5 méter, lovankénti alapterülete legalább 8 m^2 legyen.

2c) Személyi feltételek

Az előzőekben ismertetett tárgyi feltételek mellett a jogszabály személyi feltételeket is meghatároz arra az esetre, ha a tevékenység gyakorlása során a szolgáltatón kívül a vendég is lóra ül. Ilyen tevékenység a lovagoltatás, a lovas oktatás, a lovas terápia és a terep- vagy túralovaglás. Az e tevékenységek gyakorlására vonatkozó bejelentést a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal csak akkor veheti tudomásul, ha

- a szolgáltatónak nincs hatvan napot meghaladóan lejárt esedékességű, az adózás rendjéről szóló jogszabály szerint végrehajtható köztartozása;
- a szolgáltató vezető tisztségviselője, vezető beosztású munkavállalója, illetve egyéni vállalkozás esetén az egyéni vállalkozó nem volt olyan vállalkozás tulajdonosa, tagja, vezető tisztségviselője, vezető beosztású munkavállalója, akit a tevékenység megkezdését megelőző egy éven belül a lovas szolgáltató tevékenységével összefüggésben az állategészségügyi és az állattartási körülményekre vonatkozó jogszabályi rendelkezések megsértése miatt jogerős hatósági határozatban eltiltottak a lovas szolgáltató tevékenység végzésétől;
- a szolgáltató által munkavállalóként vagy foglalkoztatásra irányuló egyéb jogviszony alapján foglalkoztatott legalább egy személy, illetve egyéni vállalkozás esetén az egyéni vállalkozó rendelkezik az előírt szakképesítéssel, azaz rendelkezik lovas-túra-vezető szakképesítéssel.

A b) ponttal kapcsolatban azt kell megjegyezni, hogy az állat-egészségügyi hatóság, amely eltilthat a lovas szolgáltató végzésétől a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal.

A c) ponttal kapcsolatban pedig arra szükséges felhívni a figyelmet, hogy a lovas-túra-vezető szakképesítéssel rendelkező személy tevékenységért felelősi beosztásban való foglalkoztatásának kötelezettsége csupán akkor áll fenn, ha a szolgáltatás nyújtása során a szolgáltatón kívül a vendég is lóra ül. Általában ilyen tevékenység a lovagoltatás, a lovas oktatás, a lovas terápia és a terep- vagy túralovaglás. Nem mentesül e kötelezettség alól az a szolgáltató sem, aki csak lovas oktatást végez, mert a lovas oktatásnak szerves részét képezi a túralovaglás, hiszen ezért tanulnak lovagolni.

További általános személyi követelmény, hogy ha a szolgáltató lovas terápiás szolgáltatást nyújt – függetlenül attól, hogy a vendég felül-e a lóra, vagy sem – kötelező gyógypedagógust (terapeutát) foglalkoztatni. Minthogy a lovas szolgáltatás különböző egészségügyi bántalmak gyógyításának elősegítésére is igénybe vehető, ezek teljes körű felsorolása a jogszabályban nem volt lehetséges. Ezért szól úgy a jogszabály, hogy a lovas szolgáltatás nyújtásakor a fogyatékos típusának megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógusnak (terapeutának) kell jelen lennie. A szabályozásnak éppen ez a módja segíti elő, hogy a lovas szolgáltatást gyógykezelés céljából igénybe vevő személy mellett olyan terapeuta legyen, aki az illető személy betegségének leginkább megfelelő szolgáltatást képes nyújtani. A gyógypedagógusnak (terapeutának) nem kell lovastúra-vezető képesítéssel rendelkeznie.

2d) Telephely, fióktelephely

Ha a szolgáltató a tevékenységét több telephelyen, illetve fióktelepen folytatja, minden egyes telephelyen (fióktelepen) eleget kell tenni az előzőekben ismertetett személyi és tárgyi követelményeknek.

3. A tevékenység megkezdése

A szolgáltató a lovas szolgáltató tevékenységét a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatalnak tett bejelentésével egyidejűleg megkezdheti. A Hivatal a bejelentésekről nyilvántartást vezet, amely a 2a) pontban meghatározott adatokat tartalmazza.

4. Hatósági ellenőrzés

A lovas szolgáltató tevékenységgel összefüggő hatósági ellenőrzésre a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, valamint a közegészségügyi, illetőleg az állatvédelmi ellenőrzésre feljogosított szervek jogosultak. Speciális helyzetben van a Magyar Kereskedelmi Ellenőrzési Hivatal, mert az ő ellenőrzési jogosultsága csak a bejelentés tudomásul vételéhez szükséges körülmények fennállása tekintetében áll fenn, azon túl nem terjeszkedhet. Ha az ellenőrző hatóság jogsértést észlel, akkor a jogszabályokban meghatározott szankciót alkalmazza, illetve annak alkalmazását kezdeményezi (lásd a következő pontot).

5. A tevékenység megtiltása és törlés a nyilvántartásból

A Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal határozatával megtiltja az adott lovas szolgáltató tevékenység folytatását és törli a nyilvántartásból azt a szolgáltatót, aki

- a tevékenység folytatására előírt valamely feltételnek nem felel meg, és azt a hivatal által megjelölt határidőn belül nem pótolja,
- a lovas szolgáltató tevékenységét az állategészségügyi és állattartási körülményekre vonatkozó jogszabályok, valamint a lovas szolgáltatásra vonatkozó biztonsági előírások megsértésével folytatja, és a jogsértő állapotot a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, illetve a jegyző ismételt felszólítására sem szünteti meg; vagy
- az állategészségügyi, illetve az állattartási körülményekre vonatkozó jogszabályok megsértését a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, illetve a jegyző ismételt megállapította.

Mindhárom pontot érintően szükséges megjegyezni, hogy bár az ellenőrző hatóságok között a jegyző nevesítve nem szerepel, a szolgáltató tevékenységtől eltiltását és a nyilvántartásból való törlését nemcsak a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, de a jegyző is kezdeményezheti a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatalnál, amely szerv természetesen saját kezdeményezésre is megteheti ezeket az intézkedéseket (hivatalból történő eljárás).

A b) és c) ponttal kapcsolatban szükséges megemlíteni, hogy nem érvényesül automatizmus abban az esetben, ha a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, illetve a jegyző az említett jogszabályok megsértését észleli, mert mindkét hatóságot terheli az a kötelezettség, hogy előzetesen szólítsa fel a szolgáltatót a jogsértő állapot megszüntetésére.

A c) pontot illetően fontos tudnivaló az is, hogy a tevékenység megtiltására okot adó körülmény nemcsak akkor következik be, ha a szolgáltató ugyanazt a jogsértést követi el ismételt egy éven belül, de akkor is, ha az ismételt elkövetést különböző cselekményekkel valósítja meg (pl. az első alkalommal az állat-egészségügyi körülményekre, a második alkalommal a biztonságra vonatkozó jogszabályokat szegte meg).

6. A tiltás és a nyilvántartásból való törlés jogkövetkezménye

Ha a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal megtiltotta a lovas szolgáltató tevékenység folytatását és a szolgáltatót törölte a nyilvántartásból, akkor az erre vonatkozó határozatát köteles megküldeni a jegyzőnek, az illetékes állami népegészségügyi és tisztiorvosi szolgálatnak (ÁNTSZ), valamint a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalnak. Ez segíti elő, hogy a következőkben ismertetendő tilalomnak érvényt lehessen szerezni. Az a szolgáltató ugyanis, akinek a szolgáltatás folytatását a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal megtiltotta, és akit egyben törölt a nyilvántartásból, az a tiltást elrendelő határozat jogerőre emelkedésétől számított egy évig lovas szolgáltató tevékenységet nem folytathat. A szolgáltató köteles a bejelentés tudomásul vételét elutasító, illetőleg a tevékenységét megtiltó határozat jogerőre emelkedését követően a lovas szolgáltató tevékenységét megszüntetni.

7. Átmeneti rendelkezések

A lovas rendelet hatálybalépésekor már működő lovas szolgáltató tevékenységet végző, de nyilvántartásba még nem vett szolgáltatónak a tevékenységét 2010. január 20-ig kell bejelentenie a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatalnak.

A lovas rendeletben előírt lovastúra-vezető képesítés és gyógypedagógus (terapeuta) képesítés megszerzését 2012. január 20-áig kell a szolgáltatónak igazolnia. Eddig az időpontig az e követelményeket nem teljesítő szolgáltatóval szemben a képesítés hiánya miatt a rendeletben előírt jogkövetkezmény nem alkalmazható.

Aki a megjelölt időpontokig a bejelentési, illetve a szakképesítés megszerzésére vonatkozó kötelezettségének nem tett eleget, a tevékenységét tovább nem folytathatja.

Az összefoglaló az Alkotmánybíróság 60/1992. (IX. 17.) AB határozata értelmében nem minősül a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvényben szabályozott jogi iránymutatásnak, a benne megfogalmazott véleménynek jogi ereje nincs, erre bíróság, illetve más hatóság előtt hivatkozni nem lehet.

*Készítette: dr. Fekete Szilárd, dr. Drábik László
ÖM Turisztikai Irányítási Osztály*

Az Alkotmánybíróság önkormányzatokat érintő döntései

A külföldi és belföldi közötti megkülönböztetés akkor ésszerű, ha a „külföldi vezető” alatt a Magyarországon lakó-, illetve tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek értendők, az érintettek állampolgárságára tekintet nélkül [431/B/2008. AB határozat]

Az Alkotmánybíróság a 2007. április 1-jéig hatályban lévő, a fizetős parkolóhelyek létesítéséről, valamint üzemeltetésének szabályairól szóló önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.) „állampolgár” szövegrészének alkotmányellenességét állapította meg.

Az Ör. szerint a pótdíj fizetésére a gépjármű forgalmi engedélybe bejegyzett tulajdonos köteles akkor, ha a vezető személye nem állapítható meg, vagy ha a vezető személye megállapítható ugyan, de a tartozás végrehajtása bármely oknál fogva nem vezetett eredményre, illetve ha a vezető külföldi állampolgár.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a külföldi állampolgárságú vezetőket a jogalkotó eltérően kezeli a belföldi állampolgárságú személyektől annyiban, hogy külföldi állampolgárságú vezető esetén rögtön a forgalmi engedélybe bejegyzett tulajdonost terheli a pótdíjfizetési kötelezettség, míg ha a vezető belföldi, a tulajdonos csak végső soron tartozik helytállási kötelezettséggel. Ezáltal a rendelet a Magyarországon érvényesíthető és nem érvényesíthető követelések kötelezettjei között tesz különbséget.

Az Alkotmánybíróság döntését egyrészt a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv. (a továbbiakban Kktv.) szabályaira alapozta. A Kktv. 15. §-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy amennyiben a kiszabott pótdíjat nem fizették meg, a közút kezelője vagy az általa megállapodás alapján megbízott gazdálkodó szervezet a létesített, illetőleg kijelölt várakozóhely jogosulatlan úthasználatának időpontjától számított 60 napos jogvesztő határidőn belül köteles postára adni a díj- vagy pótdíjfizetési felszólítást. A díj- és a pótdíjfizetési kötelezettség egy év alatt évül el.

Az Alkotmánybíróság szerint a jogérvényesítésre nyitva álló viszonylag rövid határidő a nem üzembentartó külföldi vezetők esetén csak abban az esetben tartható be, ha a követelést rögtön a tulajdonossal szemben érvényesítik, aki ezt polgári peres úton a külföldi vezetőtől visszakövetelheti. A külföldiek lakcíme vagy tartózkodási helye ugyanis nem állapítható meg a belföldi vezetők esetén meglévő és alkalmazható nyilvántartási rendszer segítségével. A belföldi lakó-, illetve tartózkodási hellyel nem rendelkező külföldi vagy magyar állampolgárok esetében az igényérvényesítés – a róluk Magyarországon vezetett név- és lakcím-nyilvántartási rendszer hiányában – a jogszabályban meghatározott határidőn belül jelentős nehézségekbe ütközik, mivel a lakcímadatok ellenőrzése, ha egyáltalán lehetséges, hosszú időt vesz igénybe.

Az Alkotmánybíróság másrészt a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban Pp.) szabályaira hivatkozott. A Pp. 313. §-ának (2) és (3) bekezdése értelmében a pénz fizetésére irányuló lejárt követelések, amelyeknek a törvény pertárgy értékének megállapítására irányadó szabályai szerint számított összege az egymillió forintot nem haladja meg – mint a parkolási, illetve pótdíjak esetében is –, kizárólag fizetési meghagyás útján érvényesíthetők, ha van olyan bíróság, amely a fizetési meghagyás kibocsátására illetékes. Fizetési meghagyást nem lehet kibocsátani, ha a kötelezettnek nincs belföldön ismert lakóhelye, tartózkodási helye vagy székhelye. Ilyenkor a bíróság az általános szabályok szerint illetékkiegészítésre hívja fel a jogosultat, és tárgyalást tűz ki, ami az igényérvényesítést jelentősen megnehezíti; a tárgyaláson valószínűsíthetően megítélt díj behajtásának esélye pedig elenyésző.

Az Alkotmánybíróság ezek alapján a Magyarországon nyilvántartásba vett lakó-, illetve tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek közötti megkülönböztetést nem tekintette indokolatlannak, illetve ésszerűtlennek. Ugyanakkor megállapította, hogy az Ör. annyiban tett alkotmányellenes megkülönböztetést, amennyiben a pótdíjfizetésre kötelezett gépjármű vezetőjét állampolgárságától függően tekintette külföldinek vagy belföldinek. Ennek a megkülönböztetésnek nincs ésszerű indoka. A külföldi és a belföldi közötti megkülönböztetés akkor ésszerű, ha a „külföldi vezető” alatt a Magyarországon lakó-, illetve tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek értendők, az érintettek állampolgárságára tekintet nélkül.

Az Alkotmánybíróság határozatához *dr. Trócsányi László* és *dr. Lenkovics Barnabás* alkotmánybírók különvéleményt fűztek. Megítélésük szerint az állampolgárságtól nem választható el a külföldi jelző ügy, mint ahogy azt az Alkotmánybíróság határozata tette. Az Alkotmánybíróságnak „a vezető külföldi állampolgár” kifejezést egységesen kellett volna kezelnie. Az érintett rendelkezésben csupán az „állampolgár” szó alkotmányellenességének megállapításával az a szöveg marad alkotmányos, mely szerint „a pótdíj fizetésére a gépjármű forgalmi engedélybe bejegyzett tulajdonos köteles, ha a vezető külföldi”. Így a „külföldi” kifejezés olyan tartalommal bírna, melybe továbbra is beletartozna a külföldi állampolgárság. Az Alkotmánybíróság lényegében nem tesz mást, mint hogy pozitív módon jogot alkot: a maga által előállított fogalmat értelmezi, miközben az eredeti és az új szöveg egészen más jelentést hordoz. Értelmező rendelkezések megfogalmazása elsődlegesen a jogalkotó feladata, ennek hiányában pedig a jogalkalmazónak (bíróknak) kell kibontania a normaszöveg tartalmát.

*Összeállította: dr. Csukás- Novák Nóra,
ÖM Önkormányzati Főosztály*

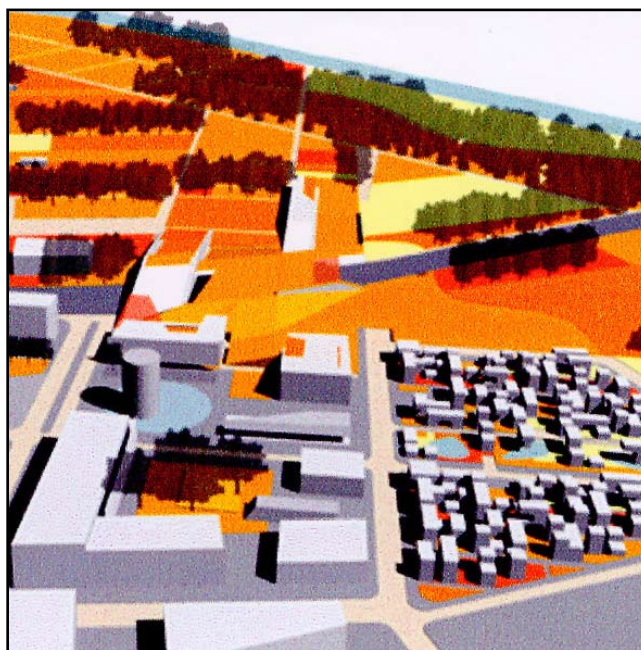
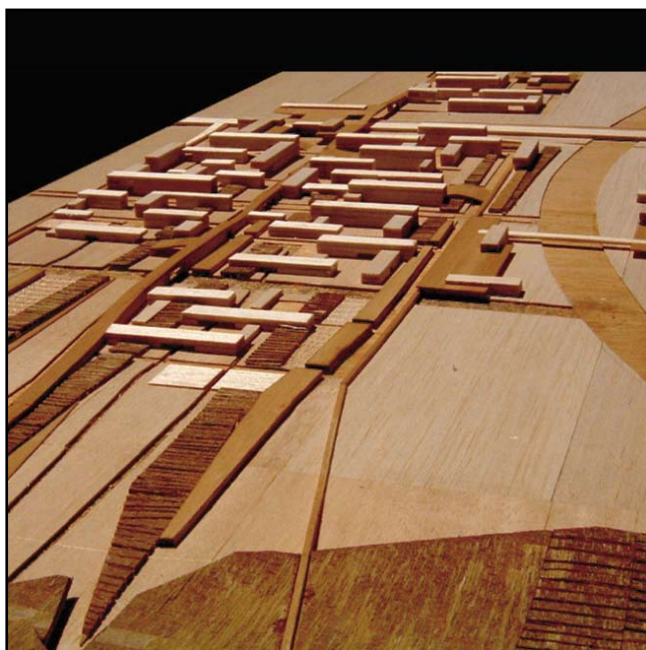

Előzetes felhívás az EUROPAN 11 tervpályázatban való részvételre – 2010–2012

Az EUROPAN Nemzetközi Építészeti és Városépítészeti Tervpályázat a fiatal – 40 év alatti – építészek, városépítészek, tájtervezők legnagyobb európai seregszemléje mind a pályázók számát, mind a pályázat elismertségét tekintve, mely jelentős számban vezet városépítészeti együttesek megvalósulásához is.

Az EUROPAN tervpályázati rendszer **célja** az, hogy egy európai szintű hálózaton keresztül segítsen az önkormányzatoknak abban, hogy településeik problémás helyszíneire friss és előremutató tervek szülessenek, és hogy a megvalósításhoz az adott helyzetet legjobban kezelő terveket válasszák ki. A tervpályázat célja az is, hogy kapcsolatot teremtsen az építészeti és városépítési léptékek között, így külön munkarészekben kell foglalkozni a városi kontextus értelmezésével és az építészeti beavatkozás közvetlen környezetével.

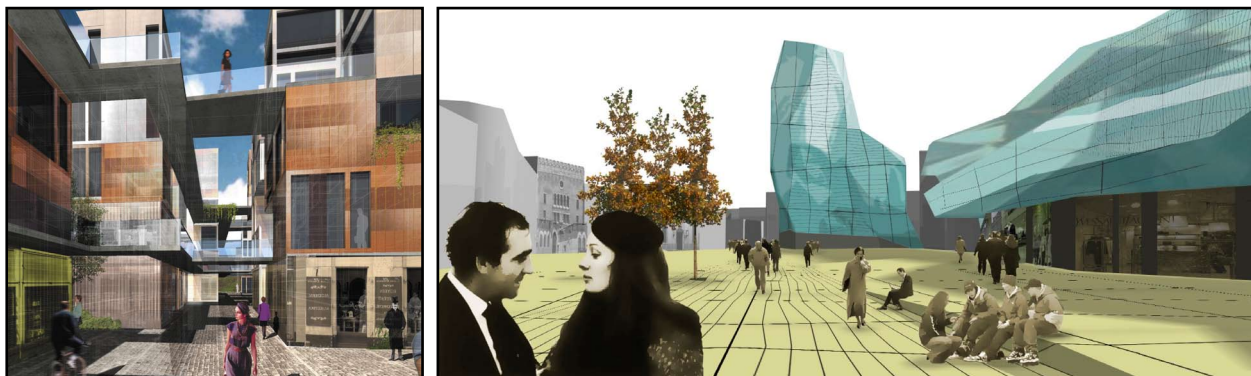
Az EUROPAN tervpályázati rendszer elismertségét az is jelzi, hogy ennek a keretei között olyan építészeti lemelemben projektek valósultak meg, mint például a CiBoGa – terrain lakóépület-együttese Groningenben (építész: **S333 Architecture et Urbanisme**) vagy például a Nieto Sobejano építésziroda sevillai lakóépülete (lásd képek).

Az EUROPAN az európai városi élet tereinek problémáit járja körbe a térbeni és időbeni kapcsolatrendszerek és a fenntarthatóság oldaláról megközelítve. Minden egyes helyszín és az ott felvetett téma erre reagál, és az adott kontextusban keresi az érvényes építészeti válaszokat.

Az EUROPAN 10 tervpályázat keretében 2009-ben, az európai és köztük a magyar fiatal építészek, 19 ország 64 helyszínére – közte az ajkai városközpont – pályázhattak azonos feltételek (regisztrációs díj, beadási határidők, díjazás stb.) mellett. a tervpályázat elismertségére és komolyságára jellemző, hogy 2009-ben a 64 európai helyszínre több mint 2000 tervpályázati mű érkezett be a nemzeti titkárságokhoz.

Az EUROPAN tervpályázati rendszer sajátosságainak megfelelően ugyanakkor az *EUROPAN Magyarországi Titkársága a tervpályázatok lebonyolítását is átvállalja*. A titkárság – a felkészült szakmai stábjával – a felkészült szakmai stábjával segítségével és az önkormányzatok szakmai kontrollja mellett – elkészíti a tervpályázati kiírást, megszervezi a tervpályázat lebonyolítását, a tervek zsűrizését, és nemzetközi kapcsolatainak keresztül egy széles körű szakmai publicitást biztosít a tervpályázat terveinek.

Az EUROPAN Magyarország titkársága 2008 óta a Magyar Urbanisztikai Tudásközpont Nonprofit Kft. keretei között működik az NFGM Területfejlesztési és Építésügyi Szakállamtitkárság, valamint további szakmai partnerei támogatásával.

Az EUROPAN Magyarországi Titkársága az önkormányzatok és főépítési irodák személyében olyan szakmai együttműködő partnereket keres, akik:

- érdeklődnek egy nagy publicitást eredményező nemzetközi tervpályázati rendszerben való részvétel iránt, melyen keresztül európai fiatal építészek ezreivel ismertethetik meg településüket;
- megoldatlan városszerkezeti, városépítészeti problémák vannak, és hajlandóak erről a fiatal szakmabeliek véleményét kikérni egy tervpályázat formájában;
- nyitottak az újszerű és kísérletező, de ugyanakkor *megvalósítható* építészeti és városépítészeti megoldások iránt;
- **szívesen részt vesznek a 2010 második felében induló kétéves tervpályázati ciklusban, és a tervpályázat feltételeinek biztosítására az EUROPAN Magyarország titkárságával támogatási szerződést kötnek;**
- elkötelezettek olyan irányban, hogy a tervpályázaton díjnyertes európai tervezőket a tervek megvalósításába bevonják.

Az EUROPAN 11 tervpályázati ciklus részletes és pontos felhívása 2010 tavaszán jelenik meg, de az EUROPAN Magyarország titkársága addig is szívesen várja az érdeklődők jelentkezését!

További információk: www.european-hungary.hu – www.mut.hu – www.european-europe.com

Szabó Árpád DLA,
nemzeti koordinátor
Tel.: (06 30) 274-4963
E-mail: arpszabo@hotmail.com

„Urbanista” felsőfokú szakirányú továbbképzés indul 2010-ben

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Urbanisztika Tanszéke 2010 januárjában új évfolyamot indít az „urbanista” – volt „városépítési-városgazdasági szakmérnök” – felsőfokú szakirányú továbbképzésen.

A tanfolyam négy féléven keresztül az urbanisztika legfontosabb témaköreit havonta egy-egy háromnapos tematikus konferencia formájában tárgyalja. Különleges figyelmet szentelünk a településrendezés témakörének, amelyet két elméleti konferencia után egy helyszíni gyakorlat és három félév vezetett gyakorlat mélyít el. A négy intenzív félév szakdolgozattal és államvizsgálattal zárul.

A képzés helyszíne az Urbanisztika Tanszék, tandíja félévenként 150 ezer forint

A tanfolyamra építésmérnök, építőmérnök, tájépítésmérnök, településmérnök, közlekedésmérnök, környezetvédelmi mérnök szakos egyetemi vagy főiskolai oklevéllel lehet jelentkezni.

Ugyancsak várjuk a településstervezésben-településfejlesztésben dolgozó geográfus, jogász, közgazdász, szociológus kollégákat.

Jelentkezni kitöltött jelentkezési lappal, az első diploma másolatával, rövid szakmai önéletrajzzal és motivációs levéllel kell 2009. december 21-éig a képzés vezetőjénél:

Szabó Julianna PhD adjunktus

Tel.: (36 1) 463-3849

E-mail: szabo.juli@freemail.hu

A részletes oktatási program és a jelentkezési lap letölthető az Urbanisztika Tanszék honlapjáról: www.urbanisztika.bme.hu

A 2009. évi Palóczy Antal-díjazottak

A Palóczy Antal-díjakat október 5-én, az Építéset Világnapjának megünneplése keretében, *Varga István* nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter és *dr. Tompai Géza* főosztályvezető adták át az október elején megnyitott Petőfi Sándor utcai Fuga Budapesti Építészeti Központban.

Palóczy Antal-díjban részesültek:

• **Gömöry János építésmérnök, Pécs megyei jogú város ny. főépítésze**

- a településrendezés területén tervezőként, oktatóként, városi főépítészként kifejtett kiemelkedő és sokoldalú, több mint négy évtizedes tevékenységéért,
- a gyakorlatban sikeresen alkalmazott, a településstervezés és az építésügyi igazgatás egységes szemléletéért,
- Pécs főépítészeként magának a főépítész hivatásnak meggyőző propagálásáért,
- a hétköznapi munka alkotó szellemiségének a szakmai közéletben való képviseléséért,
- és a jövő településmérnökei képzésében tett erőfeszítéseit.

Az elismerésre az Országos Főépítészeti Kollégium javasolta.

• **Lázár Tibor kertésmérnök, tájrendező, vezető terület- és településstervező**

- több mint három évtizedes tervezői tevékenységéért, igényes és gazdag, az ország szinte minden tájegységére kiterjedő tervezői munkájáért,
- a szakmai tapasztalatainak tudományos igényű rendszerezéséért és ezen alapuló oktatási tevékenységéért,
- az országos jogszabályok kidolgozásában nyújtott szakmai közreműködésért, valamint
- a település- és területrendezés összehangolt szemléletű alkalmazásáért.

Az elismerésre a Magyar Építész Kamara Táj- és Kertépítészeti Tagozatának vezetősége javasolta.

Átadták a 2009. évi Pro Architectura Díjakat

A Pro Architectura-díjakat október 5-én, az Építészet Világnapjának megünneplése keretében, **Varga István** nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter és **Fegyvernek Sándor** országos főépítész, főosztályvezető adták át az október elején megnyitott Petőfi Sándor utcai Fuga Budapesti Építészeti Központban.

A 2009. évi Pro Architectura-díjban részesült személyek és munkáik (rangsorolás nélkül):

- **Lukács István, Vikár András DLA** és **Gaschler Gábor** építészek (megosztva) a Budapest, III. Graphisoft Park „M” épületének tervezéséért.

A tervezők a Graphisoft Park igényes építészeti együttesét újabb, példásan magas színvonalú épülettel gazdagították. A nagyvonalúan, egyszerű eszközökkel formált épület két különböző, egymástól függetlenül működő egységet foglal magában: irodai részt és vegyeszeti kutató központot. A különböző rendeltetésekre az épület kiválóan megfelel, jól illeszkedik mintaszerűen fenntartott környezetébe, egyben önálló, határozott karaktert mutat.

- **Ferencz Marcell DLA** építész a bodrogkeresztúri Hun Fürdő épületének tervezéséért.

A méreteit tekintve viszonylag kis fürdőépület különleges értékű táji környezetben valósult meg: a Tokaji-hegy lábához támaszkodva, a Bodrog folyó partján, forgalmas út mellett, egy kisebb épületegyüttes sorába illeszkedik. Tömegformálása, homlokzati kialakítása, anyaghasználata kifinomult áttételekkel utal egyrészt a közeli borpincék építészeti arculatára, másrészt a hely, a Lebujs-kanyar sajátos történelmi múltjára, a betyárvilágra. Ez a markánsan plasztikus, részletekben gazdag épület adott környezetében az „építészeti jel” rangjára emelkedik.

- **Csomay Zsófia** és **Nagy György** építészek (megosztva) a veszprémi Völgyikúti Ház tervezéséért.

A többfunkciós, nagy kiterjedésű épület Veszprém városának értékes, de korábban méltatlanul elhanyagolt részén valósult meg. Az épületkomplexum megformálásánál, a különböző használati szintek kialakításánál a tervezők teljes mértékben figyelembe vették a környezeti adottságokat, ezen belül a terepviszonyokat. Mindezek révén a ház jól illeszkedik környezetébe, egyúttal jelentőségének megfelelő színvonalra emeli azt. Az új építészeti alkotás részleteiben és egészében is kiemelkedő színvonalú.

- **Pozsgai Zoltán** és **Takács Attila** építészek (megosztva) a veszprémi Lovassy László Gimnázium új tornatermének tervezéséért.

A gimnázium több évtizede álló, különösebb jellegzetességet nem mutató főépülete az új tornaterem megépítésével nem csak új elemmel gazdagodott, de új karaktert is kapott. A maga műfajában az építészeti feladatmegoldás szinte tökéletesnek, mintegy telitalálatnak minősíthető: jó a régi és az új épületrész kapcsolata, jó a telek felhasználása, beépítése, a bővítmény terepre illesztése, külső és belső megformálása. Az alkalmazott építészeti eszközök célszerűek, egyszerűek, egyben nagyvonalúak.

- **Steffler István, Kontra Dániel** és **Salgó Borbála** táj- és kertépítészek (megosztva) a Budapest, XI. Kopaszi gát revitalizációjának táj- és kertépítészeti tervezéséért.

A lágymányosi Kopaszi-gát egy évszázadon keresztül az ipari övezettel a várostól elrekesztett, méltatlanul elhanyagolt terület volt, egészen a néhány éve megkezdett revitalizációig. A Duna folyam közvetlen környezetét képező értékes terület új célú hasznosításának jelentőségét tovább növeli, hogy a Fővárosban régóta nem volt hasonló arányú zöldterületi fejlesztés. A fiatal tervezők az összetett tájrendezési feladatot példás felelősséggel és kreativitással oldották meg. Az eredmény nemzetközi összehasonlításban is jelentős, azzal együtt, hogy a fejlesztés még nem fejeződött be, a tervezett létesítmények csak részben valósultak meg, illetve nem funkcionálnak teljes körűen.

*Készítette: Zsilinszky Gyula,
a Pro Architectura Díj Bizottság titkára (NFGM)*

Jelentés a Turisztikai Világszervezet közgyűléséről

Az ENSZ Turisztikai Világszervezet (UNWTO) Közgyűlésének 18. ülészakára, az Európai Regionális Bizottság ülésére, valamint a szervezet Végrehajtó Tanácsának ülésére 2009. október 2–9. között a kazahsztáni Asztanában került sor, melyen a magyar delegációt *dr. Kovács Miklós* turisztikai szakállamtitkár vezette.

Az UNWTO a turizmus kormány szintű nemzetközi szervezete, amelynek 154 ország kormánya teljes jogú tagja, emellett közel 400 társult tagja között megtalálhatók légitársaságok, szállodavállalatok, oktatási intézmények, egyéb nemzetközi szervezetek. A világszervezet legfőbb döntéshozó testülete, a Közgyűlés, kétévenként tanácskozik; a köztes időben a szervezet irányító testülete a Végrehajtó Tanács, melynek Magyarország 2005 óta tagja.

A jelenlegi közgyűlési ülészakon a szervezet működésével, pénzügyi helyzetével és munkaprogramjával kapcsolatos kérdések megvitatása mellett a válság turizmusra gyakorolt hatásainak megvitatására, a szervezet új főtítkárának és vezető testületének megválasztására, valamint a következő négy év stratégiai irányának meghatározására került sor.

A Közgyűlés *Taleb Rifait*, a világszervezet jordán ügyvezető főtítkárát választotta a szervezet vezetőjévé. Az új főtítkár programjában a világszervezet tevékenységének fókuszába a turizmus versenyképességének növelését, a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóság szerepének erősítését és a tagállamokkal, a nemzetközi szervezetekkel és a magánszektorral való partnerség erősítését állította. A világszervezet tevékenységének megújítását a tagállamok és a társult tagok körének szélesítésével és a világszervezet programjának alakításában játszott szerepük erősítésével, valamint az UNWTO tevékenysége átláthatóságának növelésével kívánja megvalósítani.

A világszervezet közgyűlése a magyar turizmusdiplomácia kettős elismerését eredményezte. A szervezet új főtítkára a világszervezet irányítását végző legfelső vezető testületbe három egyenrangú helyettes vezetőt választott, akik egyike *dr. Somoogyi Zoltán*, korábbi turisztikai szakállamtitkár, jelenlegi montenegrói nagykövet. A szervezet új vezetői szakterületük irányítását januárban kezdik meg a világszervezetben.

A világszervezet megújította a két Közgyűlés között a döntéshozatali jogokat gyakorló Végrehajtó Tanács tagjainak körét. Magyarországnak a világszervezet vezető testületében végzett négyéves szakmai munkájának elismeréséül, az Európai Regionális Bizottság javaslata alapján, a Közgyűlés megszavazta további négy évre Magyarország tagságát a Végrehajtó Tanácsban. Európából még Németország tagságát hosszabbította meg a Közgyűlés, illetve három új tagot, Romániát, Bulgáriát és Szerbiát választotta a vezető testület tagjává. Magyarország újraválasztása az Európai Regionális Bizottság tagországai többségének támogatásával jelentős szakmai siker, hiszen Európából az elmúlt tizenöt évben ez csak Franciaországnak, Olaszországnak, Portugáliának és a szintén most újraválasztott Németországnak sikerült.

A közgyűlést megelőzően a Végrehajtó Tanács megtárgyalta a szervezet új irányítási modelljét. Az ülésen *dr. Kovács Miklós* szakállamtitkár szorgalmazta a világszervezet tevékenységi körének összpontosítását a fő célokra, a tagállamok számára gyakorlati eredményt hozó tevékenységek erősítését, a takarékos gazdálkodás szükségességét, a tagállamokkal való kommunikáció javítását és a modern kommunikációs eszközök szélesebb körű alkalmazását. Elismeréssel szolt a szervezet tevékenységében az utóbbi időben tapasztalható átláthatóság javulásáról, valamint a költségtakarékosság érdekében szorgalmazta, hogy a végrehajtó tanácsi üléseknek a szervezet székhelyén tartsák, valamint támogatta a tagállami hozzájárulások összegének jelenlegi szinten való négyéves befagyasztását.

A Közgyűlés kiemelt témája volt a gazdasági válság turizmusra gyakorolt hatása és a kivezető út felvázolása. Az ülészakon közel ötven ország fejtette ki a kérdéssel kapcsolatos álláspontját. A magyar delegáció vezetője tájékoztatást adott a válság turizmusra gyakorolt hatásáról, a 2009. évre várható forgalom alakulásáról, valamint a válság enyhítése érdekében megvalósított kormányzati és marketinglépésekről. A világszervezet tevékenységét értékelve kiemelte a szervezet által a válság kezelés elősegítésére létrehozott bizottság (Tourism Resilience Committee) pozitív szerepét, amely a válságkezeléssel kapcsolatos különböző tagállami gyakorlatok bemutatásával segítette az egyes nemzeti válságkezelő modellek kialakítását.

A közgyűlés jóváhagyta az UNWTO titkárság által a válságkezelés és turizmus megújítása érdekében kidolgozott javaslatot (Roadmap for recovery), és felhívta a figyelmet, hogy a megvalósítás érdekében dolgozzon ki konkrét lépéseket. A javaslat fő célja, hogy a turizmust a kilábalás egyik fontos ágazatává tegye, a munkahelyteremtés fókuszába helyezze, elősegítse a legújabb piaci folyamatokról való gyors információáramlást, felhívja a figyelmet a turisztikai szolgáltatók, régiók és a nemzetközi régiók közötti együttműködés fontosságára, az innováció és a legmodernebb technológia gyors adaptálására. Elsődleges fontosságot tulajdonít a program a kisvállalkozások támogatásának, a turizmust ösztönző infrastrukturális beruházások fejlesztésének, a promóció kiemelt erősítésének a válságból való kilábalás során, valamint a turizmust akadályozó adminisztratív tényezők csökkentésének. Kiemelt feladatként határozta meg a program a turizmus beemelését az energiatakarékosságot csökkentő, zöld gazdaság kialakítására vonatkozó programokba, a fenntarthatóságot emelve a turizmusfejlesztés fókuszába is. Ezzel összefüggésben hangsúlyos szerepet szán a klímaváltozás turisztikai hatásaira való felkészülésnek, a fenntarthatósági és energiatakarékossági elemek beemelésének a turisztikai fejlesztések szempontjai közé és a turizmus bevonásának a nemzeti fenntartható fejlesztési stratégiákba. Emellett nagyon fontosnak tartja a „zöld” turizmuskultúra megvalósítását, a szolgáltatók, a fogyasztók és a helyi közösségek szemléletformálását.

A Közgyűlésen a világszervezet főtítkára, *Taleb Rifai* beszédében a turizmus helyzetét elemezve kiemelte, hogy az ágazat

az elmúlt öven év legnehezebb időszakát éli át, gazdasági és környezeti kihívással kell együttesen megküzdenie. A gazdasági válság okozta visszaesés és a H1N1 influenza terjedése, illetve ennek veszélye együttes hatásaként 2009 első hét hónapjában a nemzetközi turistaérkezések száma 7 százalékkal csökkent. A legutóbbi gazdasági előrejelzések szerint a világgazdaság csökkenése és a turizmus visszaesése remélhetően elérte mélypontját, ezért éves szinten (globálisan) 4-6 százalékos körüli visszaesésre számít a világszervezet. Európában ennél erőteljesebb csökkenés várható, hiszen az első hét havi adatok szerint a nyugat-európai visszaesés 7 százalékos volt, az észak-európai és mediterrán térség beutazó forgalma 8 százalékkal csökkent, míg a közép- és kelet-európai térség 11 százalékkal esett vissza. A turisztikai bevételek csökkenése várhatóan ennél magasabb lesz a rövidebb tartózkodás és kisebb költség általános tendenciája miatt. Mindennek ellenére, a júliusi adatok korábbi hónapokhoz képest kedvezőbb alakulása, valamint a globális légitforgalmi és szállodai foglaltsági adatok romlása ütemének mérséklődése alapján remélhető, hogy az utazási kedv csökkenése elérte mélypontját.

A Közgyűlés jóváhagyta a szervezet munkaprogramját és költségvetését. Ebben a tagállami hozzájárulásokat – a Végrehajtó Tanács javaslatára, amelyben Magyarország is kezdeményező szerepet játszott – a tagállami hozzájárulások jelenlegi szintjének négyéves befagyasztása mellett döntött.

A Közgyűlés – a világszervezetben végzett 20 éves munkája és sikeres főtitkári tevékenysége elismeréséül – *Francesco Frangialli*-t a világszervezet tiszteletbeli főtitkárává választotta.

A Közgyűlés döntött a következő két év Turisztikai Világnapjának témáiról, amely 2010-ben a „turizmus és a biológiai sokféleség”, 2011-ben pedig a „turizmus és a kultúrák találkozása” címet viseli.

A Közgyűlés 18. ülésén nyilatkozatot fogadott el a turisztikai célú utazások könnyítéséről, amelynek célja, hogy felhívja a figyelmet az utazásokat nehezítő adminisztratív akadályokra, és ösztönözzön ezek csökkentésére.

Az asztanai Közgyűléshez kapcsolódóan tartotta harmadik ülését az UNWTO válságkezeléssel foglalkozó bizottsága (Tourism Resilience Committe), ahol az UNWTO, az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága (UNECE), valamint az Amadeus disztribúciós rendszer és technológiai szolgáltató hálózat szakértői adtak részletes helyzetértékelést a jelenlegi gazdasági válságról, valamint annak a turizmusra gyakorolt hatásairól. A krízisből való kilábalás kapcsán kiemelték a nemzetközi együttműködések fontosságát, a harmonizált, koordinált lépések szükségességét mind a pénzügyi piacokon, mind a gazdaságösztönző programokból való kilépési stratégiák megtervezésekor. Ezzel elkerülhető, hogy globális egyensúlytalansági helyzetek alakuljanak ki (pl. nagyon eltérő kamatlábak, illetve torz árfolyammozgások). A szakemberek 2010-re nehéz évet jósolnak a turizmus területén: éleződő verseny és még költségérzékenyebb környezet fogja jellemezni a következő időszakot. Továbbra is a közeli, rövidebb utazások dominálnak majd, hiszen kevesebb diszkrecionális jövedelemmel rendelkeznek az utazók. A válság következményeként a kormányzatok is szűkösebb pénzügyi forrásokat tudnak biztosítani a turizmus számára 2010-re. Konklúziójukban a szakértők egyetértettek abban, hogy

- elengedhetetlen a trendek, előrejelzések folyamatos, naprakész nyomon követése,
- a kormányzati, összgazdasági stratégiai irányvonalak felrajzolásakor a turizmus kulcsfontosságú szerepéről nem szabad megfeledkezni,
- a válságkezelési politikák kialakításakor a hosszú távú célokat szem előtt kell tartani.

A közgyűlési részvételt felhasználva, dr. Kovács Miklós szakállamtitkár kétoldalú megbeszéléseket folytatott partnereivel, a V4-tagországok, Szlovénia, Horvátország, Oroszország, Fehéroroszország, Franciaország, Spanyolország és Németország turisztikai vezetőivel.

*Készítette: Pap Zoltán, Valent Éva
ÖM Turisztikai Irányítási Osztály*

Az ÖM Turisztikai Szakállamtitkárságának hírleveléből

Tények, érdekességek a turizmus világából

Jelentés az Európai Turizmus Fórumról

Nyolcadik alkalommal került megrendezésre az európai turizmus legrangosabb rendezvénye, az **Európai Turizmus Fórum**, mely az EU Bizottság, a tagállamok nemzeti és regionális turisztikai hatóságai, az európai turizmus munkaadói és munkavállalói szervezetei, és a turisztikai szakmai szervezetek párbeszédének kiemelt fontosságú eseménye. A 2002-ben a Bizottság által Brüsszelben elindított rendezvényre idén az Európai Turizmus Nap programjával közös rendezésben került sor Brüsszelben október 8–9-én.

Az Európai Turizmus Nap megünneplésére tavaly óta az Európai Régiók Hete hagyományos rendezvénysorozat keretében, október elején kerül sor. A két rendezvényhez kapcsolódott a **Kiváló Európai Turisztikai Desztináció** (EDEN) díjjal 2007 óta kitüntetett desztinációk konferenciája is, valamint az idei nyertes desztinációk díjátadó gálája. Az európai turizmus e kiemelt rendezvényein a magyar delegációt *dr. Kovács Miklós*, az ÖM turisztikai szakállamtitkára vezette. A rendezvényen részt vettek a magyarországi turisztikai ágazati párbeszéd munkavállalói és munkaadói szervezeteinek vezető képviselői, *dr. Várnai Zsuzsa* és *dr. Niklai Ákos* vezetésével.

*Forrás: ÖM Turisztikai Szakállamtitkárság,
Magyar Turizmus Zrt.*

Európai Turizmus Nap és Kiváló Európai Turisztikai Desztináció Díj (EDEN)

Az **Európai Turizmus Nap rendezvényei során a fenntartható turizmus fejlesztésben élenjáró turisztikai együttműködések** (Enterprise Europe Network, ENAT – European Network for Accessible Tourism, EARTH – European Alliance for Responsible Tourism and Hospitality, Nextour) **mutakoztak be**, illetve a desztinációk teljesítményének mérésére szolgáló indikátorrendszerre vonatkozó javaslatokat vitatták meg.

Az Európai Turizmus Nap programjának záró rendezvényeként került sor a Bizottság által 2006-ban kezdeményezett **Kiváló Európai Turisztikai Desztináció** („European Destinations of Excellence” – EDEN) díj ez évi ünnepélyes átadására. A nyertesek tiszteletére rendezett gálán Magyarországot, a Magyar Turizmus Zrt. és az ÖM Turisztikai Szakállamtitkársága együttműködésében meghirdetett „Magyarország legjobban fejlődő ökoturisztikai desztinációja” című pályázat nyertese, az Írottkö Náturpark Egyesület képviselte. A díjazott országok képviselői az eseményt kísérő kiállításon mutatták be térségüket az Európai Turizmus Nap, az Európai Turizmus Fórum résztvevői és a nemzetközi sajtó számára. *Pawel Samecki*, a regionális politikáért felelős EU-biztos a díjátadó megnyitóján kiemelte, hogy a Bizottság célja bemutatkozási lehetőséget biztosítani a fenntartható turizmusfejlesztésben élenjáró, kiváló európai desztinációk számára, Európa sokszínűségének minél szélesebb körű megismertetése és a sikeres desztinációk tapasztalatainak megosztása érdekében.

*Forrás: ÖM Turisztikai Szakállamtitkárság
Magyar Turizmus Zrt.*

Nyolcadik Európai Turizmus Fórum

Az Európai Turizmus Nap rendezvényeit követően került sor az **Európai Turizmus Fórumra**, amelynek résztvevőit az EU Bizottság részéről *Günter Verheugen* a Bizottság alelnöke, a vállalkozásokért felelős EU-főbiztos köszöntötte. Beszédében hangsúlyozta a turizmus jelentőségét az európai gazdaságban, amelyet az elmúlt hatvan év legjelentősebb gazdasági válsága erőteljesen érintett, **a kilábalás a gazdasági növekedés megindulását követően várhatóan némileg késleltetve indul meg a turizmusban**.

Az európai keresleti tendenciákat elemezve rámutatott, hogy a tagállamok tapasztalatai szerint a turisztikai **kereslet** 2009-ben megtorpant, a **turisztikai célú utazások rövidebbé váltak**, emiatt az egy utazás alatti **turistaköltés is csökkent**. **Növekszik a belföldi turizmus** szerepe a tagállamokban és **töretlen a magas minőségű szolgáltatások iránti kereslet**, bár ez utóbbiak árban részben a nagy verseny, részben a csökkenő elkölthető jövedelemből fakadó kisebb kereslet miatt mérséklődés figyelhető meg. A jövőt illetően az európai turizmusnak meglévő értékeire, sokszínűségére, történelmi, kulturális és természeti örökségére, magas színvonalú, minőségi szolgáltatásaira és innovatív termékekre kell alapoznia. Hangsúlyozta, hogy az európai turizmus jövője szempontjából meghatározó a magas minőség fenntartása. Kiemelt jelentősége lesz a **kisvállalkozások innovációs képessége** fejlesztésének és technológia fejlesztési igényei **támogatásának**, az internet adta kommunikációs lehetőségek kihasználásnak, illetve a fenntarthatóság elvei érvényesítésének, mert ezek kulcsfontosságúak a turisztikai ágazat hosszú távú fejlődése szempontjából.

A **lisszaboni szerződés** várható közeli életbelépése lehetőséget teremt a turizmus szerepének növelésére az EU Bizottság tevékenységében. A szerződés életbelépését követően a turizmust érintő kezdeményezések is minősített többségi döntéssel lesznek elfogadhatóak, a bizottság tagállamok tevékenységét kiegészítő, koordinációs tevékenysége jogi elismerést nyer. Reményét fejezte ki, hogy az új **EU Bizottság nagyobb hatáskörrel bír majd a turizmus terén**, ami lehetőséget teremt figyelmet szentelni a turizmus aktuális keresleti, kínálati trendjei gyorsabb felismerésének, Európa mint sokszínű, magas minőségi színvonalat biztosító, fenntartható turizmust támogató desztináció promóciójának, a hagyományos és feltörekvő európai turisztikai desztinációk fenntartható irányítása támogatásának, ezen belül az EDEN program folytatásának.

A fórum fő témája az európai turizmus keresleti tendenciáinak változása, az európai turizmus versenyképességéről a Bizottság megbízásából készült tanulmány bemutatása, az ágazati párbeszéd turizmusbeli jelentősége volt.

Az európai **keresleti tendenciákról** és a fogyasztói magatartás változásáról folytatott panel résztvevői megerősítették a Verheugen biztos által jelzett tendenciákat, valamint hangsúlyozták, hogy az utazási döntéseknél **kiemelt szerepe van a biztonságnak**, az időjárásnak, a szállás minőségnek és a természeti szépségeknek, ugyanakkor a környezeti szempontok figyelembe vétele egyelőre nem tartozik az elsődleges döntési prioritások közé, de a **következő 10 évben tendenciaszerűen nőni fog a környezetre gyakorolt hatás szerepe a fogyasztói döntésekben**. Az utazási döntések egyre későbbre tolnak, a csomagajánlatok szerepe visszaszorul, egyre erőteljesebb az internet szerepe, hiszen a fogyasztók 54 százaléka interneten foglalja le utazásait. Nő a fogyasztói tudatosság és az egyéni igények minőségi kiszolgálásának szerepe.

Az európai turizmus versenyképességéről bemutatott tanulmány szerint – amely elsősorban a szállásszolgáltató és utazásszervezői szektort vizsgálta mélyebben – **a turizmus a gazdasági növekedés motorja Európában**, amely globálisan még mindig a legjelentősebb turisztikai desztináció. A vállalati struktúra nagyon széles határok között mozog, de döntő többségében kisvállalkozásokat ölel fel, jelentős a forgalom **szезonalitása**, meglehetősen nehéz a jó minőségű munkaerő megőrzése, **erősödik a nyomás a munkaerő hatékonyság növelése iránt**. Az Európába irányuló turizmus segítése érdekében **erősíteni kell az Európa-brand építést** és közös marketingjét. A cégek többsége az árversenyre koncentrál, kevés a fogyasztók jobb kiszolgálását célzó többlet szolgáltatás és **alacsony a környezettudatos szolgáltatások aránya**.

Az elkövetkező **tíz év fő trendjei** a jelentés szerint a következők lesznek:

- a globalizáció erősödése (a légi közlekedés további liberalizációja, jelentős potenciállal bíró küldő országok, Kína, India előretörése);
- a demográfiai változások következtében (a lakosság 20%-a 65 év feletti lesz) a közeli és szezonon kívüli desztinációk felértékelődnek;
- az információs technológia rohamos fejlődésével és terjedésével az utazók információhoz jutása egyszerűsödik, a fogyasztói tudatosság erősödik, ami az ár-érték arány jelentőségét és a minőségi szolgáltatások iránti igényt növeli;
- a fogyasztói élmények és a személyre szabott szolgáltatások, valamint a kisebb fogyasztói szegmensek elérésének szerepe tovább nő;
- erősödik a fenntarthatóság és a képzés szerepe, és szélesebb körben elterjed a low-cost üzleti modell a turizmusban.

Ennek megfelelően az európai turizmus előtt álló fő **kihívások** a következők:

- magas minőségű szolgáltatások és ugyanakkor jó ár-érték arány biztosítása;
- Európa mint első számú desztináció megfelelő pozícionálása, európai brand építése;
- a turizmusnak a tudásgazdaság részesévé tétele az emberi erőforrás képzése révén;
- a fenntartható fejlesztés elveinek átfogó megvalósítása az európai turizmusban;
- az együttműködés erősítése az értéklánc szolgáltatói között;
- megfelelő közgazdasági feltétel rendszer teremtése az ágazat vállalkozói számára.

A következő évek feladata uniós, nemzeti és regionális szinten e kihívásoknak megfelelő stratégiák kidolgozása és megvalósítása. Ennek során elsődleges feladat az Európa-brand, mint sokszínű, magas minőségű szolgáltatást nyújtó és fenntartható fejlesztés alapján álló turisztikai desztináció ismertségének erősítése, a kisvállalkozások technológiai fejlesztéséhez megfelelő pénzügyi források biztosítása, a meglévő európai pénzügyi források hatékony felhasználása a turizmus fejlesztésére, a fenntarthatóság elveinek erősítése a turizmusfejlesztési stratégiák kialakítása és a vállalkozások napi tevékenysége során, valamint a turizmus fejlődését akadályozó adminisztratív előírások korlátozása.

A fórum idején a **Bizottság képviselői megerősítették, hogy a „Vasfüggöny” tematikus kerékpárút** kialakításának lehetőségeiről a következő fél évben három regionális **konferenciát** szerveznek a tematikus útvonal mentén.

*Forrás: ÖM Turisztikai Szakállamtitkársága
Magyar Turizmus Zrt.*

Hídverés Linz'09 és Pécs 2010 között: tapasztalatsere és „EKF Staféta-Kampány” Európa kulturális fővárosai között

A Magyar Turizmus Zrt. kezdeményezésére, együttműködésben – az idén Európa Kulturális Fővárosa címet betöltő – Linz város turisztikai szervezetével (www.linz09.at), Linz város meghívására, október 20. és 21. között, magyar sajtóképviselők és turisztikai szakemberek tanulmányozták az ausztriai kulturális főváros projektet. A tízfős magyar delegációt *dr. Niklai Ákos*, az MT Zrt. elnöke vezette, s a küldöttség első napi munkamegbeszélésén részt vett *dr. Kovács Miklós* turisztikai szakállamtitkár is.

A kétnapos szakmai tapasztalatsere hasznos ötletekkel szolgált, amelyeket a Pécs2010 EKF során is hasznosítani lehet. A mostani tanulmányút része annak az MT Zrt. által az osztrák piacon folytatott „EKF Staféta Kampánynak”, amely a Linz és Pécs közötti turisztikai kapcsolatokat és együttműködést kívánja határokon és éveken keresztül átívelő, mindkét fél számára kölcsönösen előnyös promóciós hatásra váltani. **Linz és Pécs, Európa idej és jövő évi Kulturális Fővárosai között a „staféta” átadását – dr. Erich Watzl kulturális ügyekért felelős polgármester jelenlétében – szimbolikusan több száz luftballon levegőbe repítése jelképezte, amelyekre a linziek felírták jókívánásaikat pécsi barátaik számára.**

Mint ismeretes a Magyar Turizmus Zrt. ausztriai képviselete kiemelt hangsúlyt fektet a jelentős kulturális tartalommal és vonzerővel bíró turisztikai attrakciók promóciójára, népszerűsítésére az – erre igen fogékony – osztrák közönség körében. A Pécs2010 Európa Kulturális Fővárosa (EKF) projekt koncentrált felvezetése éppen ezért már idén megkezdődött az osztrák piacon. Pécs2010 sikere érdekében Ausztria nagyvárosaiban egymást érik az MT Zrt. ausztriai képviselete által szervezett kulturális workshopok, az osztrák újságírók számára összeállított sajtóutak és sajtótájékoztatók, magyar napok, prezentációk és egyéb akciók. Az MT Zrt. sajtóútjainak köszönhetően folyamatosan jelentek és jelennek meg terjedelmes cikkek és összeállítások az osztrák sajtóban. Az EKF népszerűsítésére kiválóan alkalmasak a célközönség által látogatott kulturális fórumok, rendezvények. Legutóbb a határnyitás 20. évfordulója alkalmából rendezett emlékünnepeken az eisenstadti (Kismarton) Esterházy-kastély Joseph Haydn nevét viselő koncerttermében, a Pécs2010 EKF program nagykövetségként lépett színpadra a Pannon Filharmonikusok zenekar, amely a prominens közönség soraiban óriási sikert aratott. A magyar nemzeti promóciós szervezet bécsi irodájának becslése szerint a jövő évi EKF program kb. 1500-2000 pótlólagos osztrák vendégéjszakát generál a dél-dunántúli régió szálláshelyein.

Forrás: Magyar Turizmus Zrt.

A 2009. évi Virágos Magyarországért környezetcsépítő verseny győztesei: Sopron és Lipót

Október 9-én délelőtt, Sopron Megyei Jogú Városban osztották ki a **Virágos Magyarországért környezetcsépítő verseny 2009. évi díjait**. A díjkiosztó ünnepségre mintegy háromszáznegyven önkormányzat képviselője kapott meghívást. A Virágos Magyarországért környezetcsépítő versenyt öt minisztérium, az Országgyűlés két bizottsága, Budapest Főváros Önkormányzata, a Magyar Turizmus Zrt., több civil szervezet, közöttük a verseny szervezésében is tevékenyen részt vevő Virágzó Magyar Kertkultúráért Alapítvány írja ki. **Az Önkormányzati Minisztérium és a Magyar Turizmus Zrt. közös fődíját város kategóriában Sopronnak, falu kategóriában Lipótnak ítélték oda, ami egyben feljogosítja a két települést, hogy képviselje Magyarországot a 2010. évi Európai Virágos Városok és Falvak Versenyében (Entente Florale Europe).**

Magyarország miniszterelnöke minden évben két települést jutalmaz Virágos Magyarországért különdíjjal. *Dr. Molnár Csaba* kancelláriaminiszter személyesen adta át a díjat **Gyula**, valamint **Várda** képviselőjének. Az Országgyűlés alelnöke, *dr. Világosi Gábor Nyíregyházának és Szekszárdnak* adományozott díjat azért a kiemelkedő eredményért, amit e települések a környezetcsépítő mozgalomban való többéves munkájukkal elértek. Az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottsága **Patvarcot** és **Háromhutát** díjazta. Az Országgyűlés Önkormányzati és Területfejlesztési Bizottsága **Szolnok** város munkáját ismerte el díjjal.

Az Önkormányzati Minisztérium díjazottjai a következők: a fődíjat **Balatonfüred** városa és **Tóalmás** község kapta, további elismerésben pedig **Mórahalom**, **Balatonboglár**, **Sajógalgóc** és **Zalaapáti** települések részesültek. *Varga Zoltán* önkormányzati miniszter személyi elismerését *Kanász Imréné* kertészmérnök kapta több évtizedes, a Virágos Magyarországért versenyben végzett munkájáért. A másik személyi elismeréssel *Pollák Erikát*, a Virágos Magyarországért verseny elindítóját és nemzetközi koordinátorát díjazta a miniszter. Tevékenysége nagyban hozzájárult az egész verseny sikeréhez és Magyarországnak az európai versenyben elért eredményeihez.

A támogató minisztériumok közül a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium **Egernek** és **Tolcsvának**, az Oktatási és Kulturális Minisztérium **Ozoranak** (Kulturális Örökség-díj) és öt oktatási intézménynek, a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium **Hajdúszoboszlónak** és **Nagydorognak** adta át díjait. A Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium *Hévizet és Tivadar* községet jutalmazta. Budapest Főváros Önkormányzata ebben az évben a **XVIII. kerületet** tartotta méltónak díjára, a különdíjat a XIII. kerület kapta.

A Magyar Turizmus Zrt. díját **Tapolca** kapta, elismerve a város kiemelkedő munkáját a környezetcsépítés területén, amely jelentősen hozzájárul turisztikai vonzerejének növeléséhez. Falu kategóriában a társaság **Tihanyt** díjazta, elismervén az önkormányzat és a lakosság munkáját a rendezett, vonzó, a hagyományokat tiszteletben tartó, a balatoni tájhoz illeszkedő településképp kialakításáért.

A Virágos Magyarországért verseny fővédnöki díját *Kunczené Fellegi Katalin* nyújtotta át **Siófok** városának, valamint **Csemő** község képviselőjének a településfejlesztésben és szépítésben elért kimagasló eredményeikért.

A Virágos Magyarországért Szervező Bizottságának legmagasabb díját, az Arany Rózsa-díjat *Prutkay János* elnök adta át

Ajka, Cegléd, Kecskemét, Mohács, Sáropatak, Szarvaskő és Zalakaros településeknek. Ezt a díjat régióként csak egy település kaphatja meg, amely évek óta kiemelkedő eredményt mutat fel a környezetszépítésben.

A 2009. évi versenybe 334 település jelentkezett, legtöbbször Baranya megyéből (40), második helyre Borsod megye (39) harmadik helyre Pest megye került (30). Budapestről tíz kerület nevezett be az idei versenybe, a legtöbb a verseny kezdete óta képviselteti magát. A soproni díjkiosztó ünnepségen összesen több mint száz települést jutalmaztak a kiírók vagy szponzorok felajánlásaiból.

A Virágos Magyarországért versenyt 1994-ben hirdették meg először. Az első évben 69 település jelentkezett, azóta a verseny igazi mozgalommá vált. Nincs Magyarországon még egy olyan verseny, amely évente kétmillió embert képes mozgósítani a kulturált, virágokkal díszített, élhetőbb környezet megteremtéséért, a természeti és épített örökség megóvásáért, az új generációk környezettudatos neveléséért.

A magyar verseny kapcsolódik az Európai Virágos Városok és Falvak Versenyéhez (Entente Florale Europe), amely több mint három évtizedes múltra tekint vissza. Az Entente Florale Europe több mint verseny: kampány az európai közös környezeti és kulturális értékek megóvásáért, az élhetőbb környezet megteremtéséért az európai összetartozás szelleme jegyében. Az európai verseny 12 ország mintegy 25 ezer települését és több mint 50 millió lakosát tudhatja maga mögött, egyedülálló módon Európában.

A 2009. évi európai versenyben kiemelkedő magyar siker született: **Szombathely** város kategóriában ezüstérmet, **Gelse** falu kategóriában úgyszintén ezüstérmet, valamint a nemzetközi szervezet különdíját is elnyerte az oktatási intézmények és a környezettudatos oktatás magas színvonaláért. Jövőre **Sopron** Megyei Jogú Város és **Lipót** indul Magyarország képviselőként az Entente Florale Europe elnevezésű európai környezetszépítő versenyben.

További információk:

A Virágos Magyarországért környezetszépítő verseny Szervező Bizottsága

Pollák Erika projektmanager

Tel.: (06 30) 250 4011; e-mail: pollak@itthon.hu

Pécsi Melinda titkár

Tel.: (06 1) 488-8630; e-mail: pecsi@itthon.hu

Honlap: www.viragosmagyarorszag.hu

Forrás: Magyar Turizmus Zrt.

Szállodakomplexum alapkőletétele Hódmezővásárhelyen

Varga Zoltán önkormányzati miniszter és **Lázár János**, Hódmezővásárhely polgármestere 2009. október 30-án közösen helyezte el az alföldi városban a Dél-Alföld legújabb szálloda-komplexumának alapkővét.

A hódmezővásárhelyi beruházás az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) keretében európai uniós segítséggel valósul meg.

Az egykori Fekete Sas épülete mellett felépülő Ginkgo Sas Hotel avatóünnepségén Varga Zoltán önkormányzati miniszter a beruházás jelentőségét hangsúlyozta, kiemelve annak számos hozadékát. Elmondta, hogy a szálláshelyteremtés kedvez az önkormányzatoknak: munkahelyeket teremt, serkenti a vállalkozásokat, növeli a helyi adóbevételeket, és vonzóvá teszi a települést a befektetők számára.

Az ÚMFT keretében a Dél-Alföldön szálláshelyfejlesztésre 16 projekt részére 4,83 milliárd forint támogatást ítélt meg. Hódmezővásárhely kistérség települései számára a Nemzeti Fejlesztési Terv 149 sikeres pályázata alapján megítélt 3,8 milliárd támogatásból 3,6 milliárdot már kifizettek.

Lázár János polgármester méltatta a hódmezővásárhelyi beruházók vállalkozó szellemét, akiknek a település a létesítményt köszönheti. Egyúttal hozzátette, külön örül annak, hogy egy olyan miniszterrel van alkalma letenni a négycsillagos szálloda alapkővét, aki a Dél-alföldi régióért már eddig is rengeteget tett.

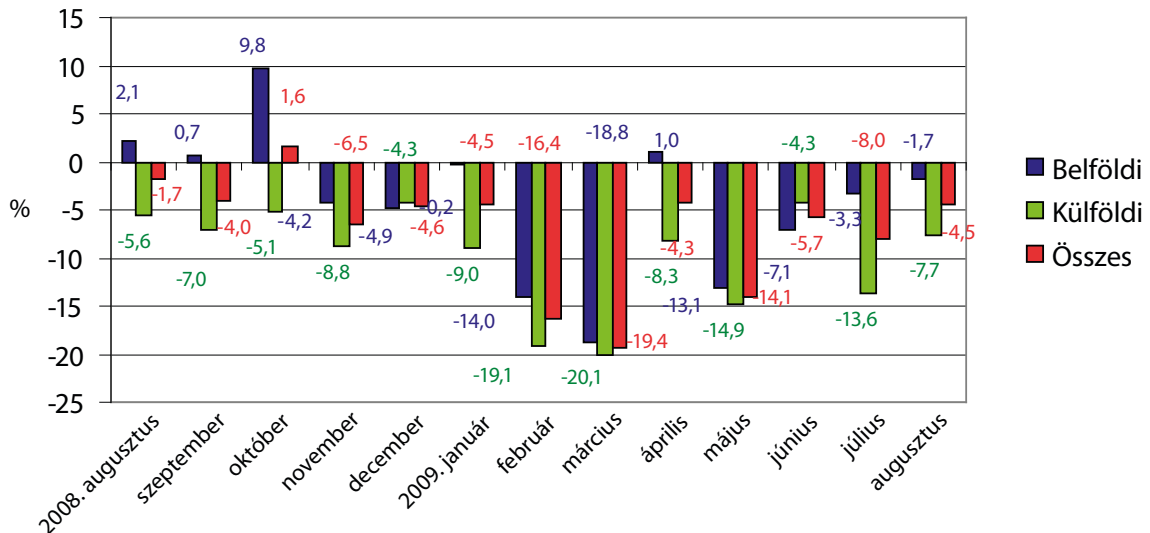
A mintegy 1,3 milliárd forintos beruházással épülő szálloda várhatóan 2010 derekán nyitja meg kapuit a látogatók előtt.

A turizmus számokban

Magyarország turizmusa 2009. január–augusztusban

A KSH által közzétett előzetes adatok alapján¹ augusztusban az év korábbi hónapjaihoz képest mérsékeltébb ütemben csökkent a kereskedelmi szálláshelyek összes vendégforgalma: a vendégek száma 4,1 százalékkal, a vendégéjszakák száma 4,5 százalékkal maradt el az egy évvel korábbi adatokhoz képest (1. ábra).

Forrás: KSH

1. ábra: A kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak változása 2008. augusztus és 2009. augusztus között az előző év adataihoz viszonyítva

A külföldi vendégek száma 6,8 százalékkal, az általuk eltöltött vendégéjszakák száma 7,7 százalékkal esett vissza 2008 augusztusához képest (1 táblázat). A belföldiek esetében ugyanekkor kismértékű – a vendégek számában 1,8 százalékos, a vendégéjszakák számában pedig 1,7 százalékos – csökkenés volt tapasztalható.

Augusztusban a kereskedelmi szálláshelyek belföldi vendégektől származó bruttó szállásdíj-bevételének 8,2 százalékos növekedése nem tudta teljesen ellensúlyozni a külföldi vendégektől származó bruttó szállásdíj-bevételek elmaradását, és az összes szállásdíj-bevétel 2,7 százalékkal elmaradt az előző év azonos hónapjának adatához képest.

1. táblázat: A vendégforgalom főbb mutatóinak alakulása a kereskedelmi szálláshelyeken 2009. augusztusban

Mutató	Augusztus	Eltérés, 2008. aug. = 100%
Vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (ezer fő)	1 030,3	-4,1
Külföldi vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (ezer fő)	455,2	-6,8
Belföldi vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (ezer fő)	575,1	-1,8
Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (ezer éjszaka)	3 094,5	-4,5
Külföldi vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (ezer éjszaka)	1 388,1	-7,7
Belföldi vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (ezer éjszaka)	1 706,4	-1,7
Kereskedelmi szálláshelyek bruttó szállásdíj-bevétele (millió Ft)	17 053,3	-2,7
Külföldi forgalomból származó szállásdíj-bevétel (millió Ft)	8 690,0	-11,3
Belföldi forgalomból származó szállásdíj-bevétel (millió Ft)	8 363,3	+8,2

Forrás: KSH

¹ Az összeállítás a KSH 2009. október 5-én megjelent „Kereskedelmi szálláshelyek forgalma 2009. január–augusztus” című tájékoztatója alapján készült.

A KSH előzetes adatai szerint az idei év első nyolc hónapjában:

- 4,9 millió vendég összesen 13,3 millió vendégéjszakát töltött el;
- a vendégek száma 8,4 százalékkal, a vendégéjszakák száma pedig 8,7 százalékkal csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva (2. táblázat).

2. táblázat: A vendégforgalom főbb mutatóinak alakulása a kereskedelmi szálláshelyeken 2009. január–augusztusban

2009. január–augusztus hónap		Eltérés 2008=100%
Vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (ezer fő)	4 934,6	-8,4
Külföldi vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (ezer fő)	2 173,5	-11,6
Belföldi vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (ezer fő)	2 761,1	-5,7
Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (ezer éj)	13 289,3	-8,7
Külföldi vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (ezer éjszaka)	6 350,3	-11,4
Belföldi vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (ezer éjszaka)	6 938,9	-6,0
Kereskedelmi szálláshelyek bruttó szállásdíj-bevétele (millió Ft)	88 760,9	-7,4
Külföldi forgalomból származó szállásdíj-bevétel (millió Ft)	52 686,5	-10,7
Belföldi forgalomból származó szállásdíj-bevétel (millió Ft)	36 074,4	-2,2

Forrás: KSH

A vendégéjszakák 67 százalékát adó szállodákban a belföldi vendégforgalom gyengébb teljesítménye mellett az összes vendégszám változása is kedvezőtlenebbül alakult a kereskedelmi szálláshelyek átlagos mutatóinál (3. táblázat). a szállodák közül az összes vendégéjszaka-számban a wellness-szállók (-0,7%) és a négycsillagos házak (-1,6%) szenvedték el a legkisebb mértékű visszaesést. Az összes kereskedelmi szálláshely közül pedig csupán az ifjúsági szállók számolhattak be az összes vendégéjszaka pozitív (+1,1%) változásáról.

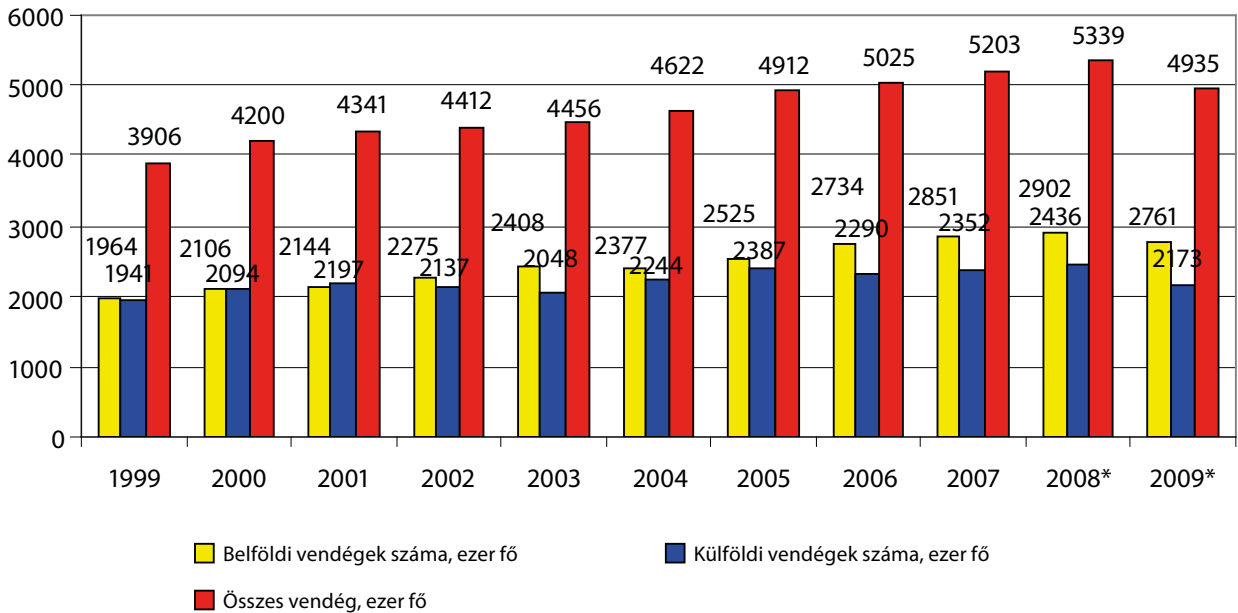
3. táblázat: A kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakai szállástípusonként, 2009. január–augusztus*

Szállástípus	Belföldi		Külföldi		Összesen	
	2009	2009/2008	2009	2009/2008	2009	2009/2008
	ezer éjszaka	%	ezer éjszaka	%	ezer éjszaka	%
Szálloda	4067	-7,4	4876	-10,6	8 942	-9,2
5 csillagos	144	+24,7	787	-8,7	931	-4,8
4 csillagos	1567	+3,3	2139	-4,9	3 705	-1,6
3 csillagos	1910	-10,7	1732	-18,3	3 642	-14,5
2 csillagos	366	-9,4	178	+1,0	544	-6,3
1 csillagos	80	-62,8	40	-12,5	120	-53,9
Gyógy szálló	834	-10,5	857	-6,8	1 691	-8,7
Wellness-szálloda	859	+2,6	288	-9,5	1 147	-0,7
Panzió	971	-13,3	343	-16,3	1 313	-14,1
Turistaszállás	411	-6,9	45	-23,5	456	-8,9
Ifjúsági szálló	434	+10,7	74	-33,2	508	+1,1
Üdülőház	593	-1,5	154	-9,9	747	-3,3
Kemping	463	+6,1	860	-11,0	1 323	-5,7
Összesen	6 39	-6,0	6350	-11,4	13 289	-8,7

*Az abszolút értékes változásokban az eltérések a kerekítésekből adódnak.

Forrás: KSH

Az elmúlt évek tendenciájaként a belföldi vendégforgalom egyre nagyobb szerepet tölt be Magyarország turizmusában, a válság hatására ugyanakkor ez a folyamat még fokozottabban érvényesül (2–3. ábra).

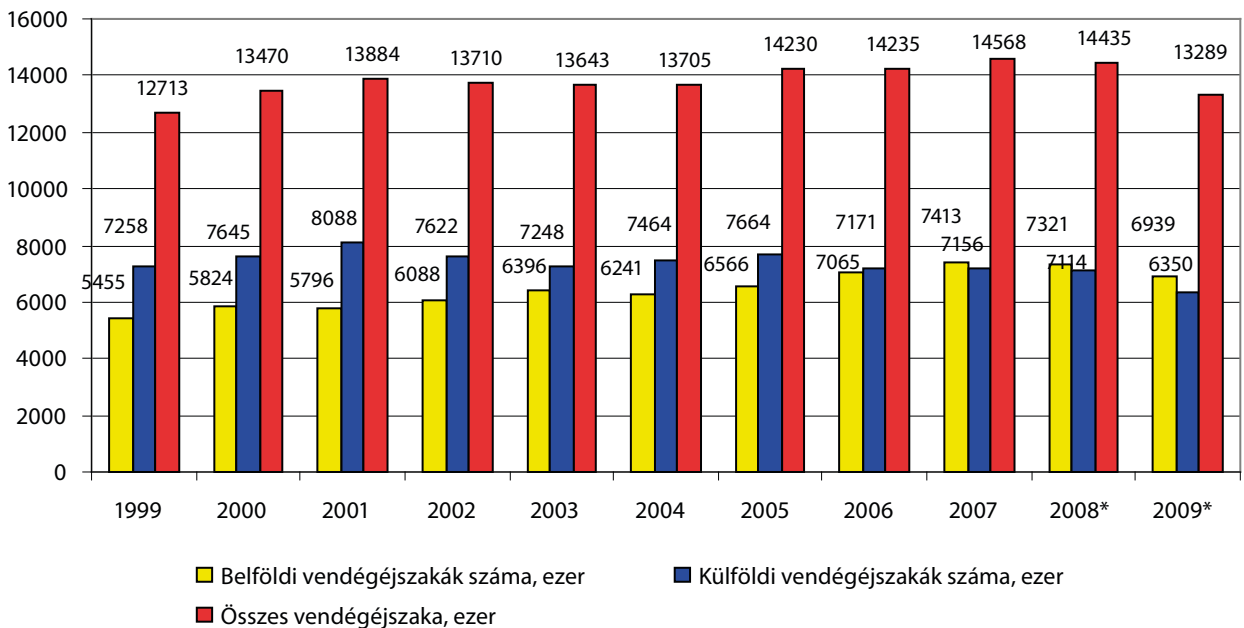

*Előzetes statisztikai adatok

Forrás: KSH

2. ábra: A vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken, 1999–2009. január–augusztus

2009. első nyolc hónapjában az összes vendégéjszaka 52,2 százalékát adó 2,8 millió belföldi turista 6,9 millió vendégéjszaka-t töltött el a kereskedelmi szálláshelyeken. A **belföldi vendégek száma 5,7 százalékkal**, míg a **belföldi vendégéjszakák száma 6,0 százalékkal csökkent**. Ugyanakkor a kereskedelmi szálláshelyek közül az öt- (+24,7%) és négycsillagos (+3,3%) egységekben, a wellness-szállodákban (+2,6%), valamint az ifjúsági szálláshelyeken (+10,7%) és a kempingekben (+6,1%) az első hét hónaphoz képest növekvő arányban emelkedett a belföldi vendégéjszakák száma.

*Előzetes statisztikai adatok

Forrás: KSH

3. ábra: A vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken, 1999–2009. január–augusztus

A belföldi turizmusunk utóbbi években tapasztalt fellendülésében nagy szerepet játszik az **üdülési csek egyre növekvő népszerűsége**. Az év első nyolc hónapjában összesen **13,5 milliárd forint értékben váltottak be üdülési csekket a kereskedelmi szálláshelyeken. Ez 17,4 százalékkal magasabb**, mint az előző év azonos időszakában.

Idén augusztus végéig a kereskedelmi szálláshelyek a **külföldiek** esetében 2,2 millió vendéget és 6,4 millió vendégéjszakát

jegyezték. A külföldi **vendégek és vendégéjszakák száma** hasonló mértékben – **11,6 százalékkal, illetve 11,4 százalékkal – csökkent.**

A gazdasági válság hatásaként a tavalyi év azonos időszakához képest némiképp átrendeződtek **legfontosabb küldő piacaink** (4. táblázat). A három legnagyobb küldő piacunk továbbra is **Németország, Ausztria és Nagy-Britannia**. Tíz legfőbb küldő piacunk közül **Olaszország egy helyet (6. → 5.) javított pozícióján**, ugyanakkor a hatodik helyen szereplő **Csehország** – a 2008-ban a kilencedik helyen szereplő Spanyolország rovására – **új belépő**. A rangsorban **az USA-ból érkezők vendégéjszakái esetében jelentős visszaesést (5. → 9.)** könyvelhették el a kereskedelmi szálláshelyek. **Az Amerikai Egyesült Államokból érkezettek vendégéjszakái 27,3 százalékkal csökkentek** az előző év azonos időszakához képest, de a **Nagy-Britanniából (-26,2%) és a Németországból (-10,6%)** érkező vendégek körében szintén jelentősen elmaradt a vendégéjszakák száma a tavalyi adatokhoz viszonyítva. Ezen küldő piacok tekintetében Európa-szerte jelentősebb visszaesés figyelhető meg. Ugyanakkor a válság hatásaként a szomszédos, illetve közeli küldő országokból érkező vendégforgalom bővül. Magyarországon 2009. első nyolc hónapjában **a szlovák vendégéjszakák száma 30,7, a csehéké 20,3, az osztrákoké pedig 3,1 százalékkal nőtt.**

2009. augusztus végéig az **átlagos tartózkodási idő 2,7 éjszaka** volt: **a külföldi vendégek 2,9 éjszakát, a belföldi vendégek 2,5 éjszakát** töltöttek a magyarországi kereskedelmi szálláshelyeken.

2009. augusztus 31-én **2872 kereskedelmi szálláshely**, ezen belül **869 szálloda**, valamint **1099 panzió** üzemelt az országban. A működő kereskedelmi szálláshelyek 115 565 szobával, illetve lakóegységgel és összesen 294 533 férőhellyel várták a vendégeket. A férőhelyek 40,2 százalék-a a szállodákban, ezen belül a legtöbb férőhely (53 ezer) a háromcsillagos egységekben található. A férőhelyek további jelentős hányadát a kempingek (79 ezer), a négycsillagos szállodák (40 ezer) és a panziók (38 ezer) adták.

2009 első nyolc hónapjában **a szállodák átlagos szobakapacitás-kihasználtsága 43,7 százalék** volt, amely 11,6 százalékkal kevesebb az előző év azonos időszakában mért értéknél.

4. táblázat: A nemzetközi forgalom TOP 10 küldő ország szerinti alakulása a kereskedelmi szálláshelyeken, 2009. január–augusztus

Rangsor, 2009 (2008)	Ország	Vendégéjszakák száma (ezer éjszaka)	Eltérés (%) 2008. január–augusztus = 100%
1. (1.)	Németország	1532	-10,6
2. (2.)	Ausztria	476	+3,1
3. (3.)	Nagy-Britannia	329	-26,2
4. (4.)	Lengyelország	317	-8,7
5. (6.)	Olaszország	308	-4,4
6. (új belépő)	Csehország	264	+20,3
7. (7.)	Románia	259	-15,0
8. (8.)	Hollandia	245	-16,5
9. (5.)	USA	242	-27,3
10. (10.)	Franciaország	234	-0,7
	Európai Unió	4945	-9,9
	Európa	5645	-10,6
	Külföld összesen	6350	-11,4

Forrás: KSH

A szállodák egy kiadható szobára jutó bruttó szállásdíj-bevétele (REVPAR) átlagosan 6592 forint volt. A legmagasabb értéket az öt- (16 871 forint) és négycsillagos (7608 forint), továbbá a gyógy- (7871 forint) és a wellness-szállodákban (6316 forint) regisztráltak.

A kereskedelmi szálláshelyek bruttó szállásdíj-bevételei 88,8 milliárd forintot tettek ki **(-7,4%)** 2009. augusztus végéig. A külföldiektől származó szállásdíj-bevétel (az összes szállásdíj-bevétel 59,4%-a) 10,7 százalékkal, a belföldiektől származó szállásdíj-bevétel pedig 2,2 százalékkal csökkent. A kereskedelmi szálláshelyeken belül a **legnagyobb szállásdíj-bevétel** – a szállásdíj-bevételek 85,0 százaléka – **a szállodákban keletkezett.** 2009. január–augusztusban a forintárfolyam 12–15 százalékkal gyengébb volt, mint az előző évben.

A kereskedelmi szálláshelyek összes bruttó bevétele 151,6 milliárd forint (-8,7%) volt. A szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás ágazat fogyasztói árindexe 5,8 százalékos növekedést jelzett az egy évvel korábbi sinthez képest.

Budapesten az év első hét hónapjához képest a január–augusztusi időszakban tovább mérséklődött – 13,9, illetve 13,6 százalékra – mind az összes vendég-, mind pedig az összes vendégéjszaka-szám csökkenése (5. táblázat).

2009 első nyolc hónapjában a **turisztikai régiók** mindegyikében csökkent a vendégforgalom, viszont a **Dél-Dunántúl** a **külföldi vendégek (+2,5%), a Nyugat-Dunántúl a külföldi vendégéjszakák (+0,6%),** míg a **Közép-Dunántúl a belföldi vendégek (1,9%) és vendégéjszakák (+3,3%)** tekintetében tudott növekedést produkálni.

5. táblázat: A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma turisztikai régióként, 2009. január–augusztus

Turisztikai régió	Belföldi vendégéjszaka (ezer)	Eltérés (%), 2008. jan.–aug. = 100%	Külföldi vendégéjszaka (ezer)	Eltérés (%), 2008. jan.–júl. = 100%	Összes vendégéjszaka (ezer)	Eltérés (%), 2008. jan.–júl. = 100%
Balaton	2074,4	-3,3	1304,2	-16,7	3378,6	-9,0
Budapest-KDV	859,2	-9,0	3224,5	-12,5	4083,7	-11,7
<i>ebből: Budapest</i>	482,0	-18,3	3091,3	-12,8	3573,3	-13,6
Nyugat-Dunántúl	876,4	-3,7	682,7	+0,6	1559,1	-1,9
Észak-Alföld	790,0	-10,4	390,2	-12,3	1180,2	-11,0
Észak-Magyarország	794,8	-8,3	174,0	-5,4	968,7	-7,8
Dél-Alföld	596,3	-9,4	173,2	-9,3	769,5	-9,4
Dél-Dunántúl	425,4	-7,3	153,2	0,0	578,6	-5,5
Közép-Dunántúl	359,4	+3,3	189,9	-7,3	549,3	-0,6
Tisza-tó	163,1	-3,6	58,4	-7,8	221,5	-4,7

Forrás: KSH, belföldi vendégéjszakák alapján rangsorolva

A Balatonnál augusztus végéig az eddigi tendenciához képest jelentősen javultak a vendégforgalmi mutatók. A tónál az összes vendégéjszaka-szám 9,0 százalékkal maradt el az előző év azonos időszakához képest. Ugyanekkor a vendégek száma 6,5 százalékkal csökkent. Így eddig mintegy 936 ezer vendég összesen 3,4 millió vendégéjszakát töltött el a magyar tengernél. **Ahogy az a válság hatásaként várható volt, a tavalyi évhez képest idén a belföldi turisták körében még népszerűbb volt a Balaton: a vendégek 73 százalékát, a vendégéjszakáknak pedig 61 százalékát adták a belföldiek** (2008-ban ez az arány 72%, illetve 58% volt). Így **684 ezer (-4,4%) belföldi vendég 2,1 millió (-3,3%) vendégéjszakát töltött el a tónál.**

A Balaton kereskedelmi szálláshelyein 253 ezer külföldi turista 1,3 millió vendégéjszakát töltött el az év első nyolc hónapjában. **A külföldi vendégek száma 11,6 százalékkal, a külföldi vendégéjszakák száma 16,7 százalékkal esett vissza a tavalyi év azonos időszakához képest.**

A turisták átlagos tartózkodási ideje – a külföldiek átlagos tartózkodási idejének 5,5 napról 5,2 napra csökkenése miatt – ugyancsak rövidült a tavalyi adatokhoz képest: az összes vendég 3,6 napot (2008: 3,7 nap) töltöttek átlagosan a Balatonnál.

A 2009. január–augusztusi időszakban a tavalyihoz hasonlóan **Németország, Ausztria és Hollandia** volt a Balaton **három legnagyobb küldő piaca.** A tíz legnagyobb küldő piac tekintetében az előző évhez képest változás (Franciaország eltűnésével) Szlovákia megjelenése a kilencedik helyen, továbbá Csehország (6. → 5.) és Lengyelország (8. → 7.) előrelépése, valamint Oroszország (5. → 6.), Belgium (7. → 8.) és Svájc (9. → 10.) visszalépése. Dánia stabilan őrzi negyedik helyét. A Balatonnál a legfontosabb küldő piacok közül **Szlovákia (+28,6%), Csehország (+3,5%) és Ausztria (+0,2%) esetében regisztráltak növekedést a vendégéjszakák számában.**

2009. első nyolc hónapjában a balatoni kereskedelmi szálláshelyek közül leginkább az alacsonyabb árfekvésűek körében emelkedett a vendégéjszakák száma. Az összes vendégéjszakák száma – a belföldi keresletnek köszönhetően – csupán az ifjúsági szálláshelyeken nőtt (+23,6%). A belföldi vendégéjszakák száma a kempingekben (+12,4%) és az üdülőházakban (+5,3%), míg a külföldi vendégéjszakák száma az egy- (+64,8%) és kétszobás (+20,0%) szállodákban bővült.

2009. augusztus végéig **a balatoni szállodák átlagos szobakapacitás-kihasználtsága az országos átlagnál kedvezőbben alakult (47,3%; -7,4%).** A szobakapacitás-kihasználtság az országos adatoknak megfelelően a gyógyszállodákban, valamint az ötszobás házakban volt a legmagasabb.

Idén augusztus végéig az országos átlagtól eltérően **a Balatonnál kismértékben (+1,3%) növekedtek a kereskedelmi szálláshelyek szállásdíj-bevételei.** Az összesen bruttó 16,6 milliárd forint szállásdíj-bevétel mintegy 62 százaléka a belföldiektől származik. A belföldi szállásdíj-bevételekkel ellentétben **a külföldiek esetében 5,7 százalékos növekedés** volt megfigyelhető.

A főszezon kiemelt időszakának tekinthető július–augusztusi adatok szerint 2,0 millió vendég 6,0 millió vendégéjszakát töltött el a hazai kereskedelmi szálláshelyeken. A vendégek száma 3,0 százalékkal, a vendégéjszakák száma pedig 5,5 százalékkal maradt el a tavalyi július–augusztusi értékektől. Ugyan a belföldi vendégek száma idén 0,3 százalékkal magasabb volt, mint tavaly, a belföldi vendégéjszakák kisebb, illetve a külföldi vendégforgalom nagyobb mértékű visszaesése miatt összességében csökkenés következett be mind a vendég, mind a vendégéjszakák számában.

A július–augusztusi időszak vendégéjszakáinak legnagyobb részét, 2009-ben **33 százalék-át a balatoni kereskedelmi szálláshelyek jegyezték, ahol 511 ezer vendég összesen 2,1 millió vendégéjszakát töltött el.** A 2008. év kiemelt időszakához képest 2009-ben a **vendégek száma 0,6 százalékkal emelkedett, míg a vendégéjszakák száma 6,8 százalékkal csökkent** a tónál. A Balaton kereskedelmi szálláshelyein a **belföldi vendégforgalom egyértelműen nőtt** (a vendégek száma 5,8%-kal, a vendégéjszakák száma pedig 1,5%-kal), ugyanakkor a külföldi vendégforgalom itt is visszaesett az elmúlt év július–augusztusához képest.

A magyarországi turizmus devizaforgalma, 2009. első félév

A Magyar Nemzeti Bank adatközlése szerint² **2009 második negyedévében is kedvezően alakultak Magyarország számára a beutazó turizmusból származó bevételek.** A Magyarországra látogató külföldiek 2009 második negyedévében euróban számítva **4,1 százalékkal költöttek többet** (1029 millió eurót) magyarországi turisztikai szolgáltatásokra.

A beutazó turizmusból származó bevételek 2009 első félévében 6,9 százalékkal emelkedtek a 2008. év azonos időszakához képest. Így az év első hat hónapjában a hozzánk látogató külföldiek összesen **1785 millió eurót fizettek turizmushoz kapcsolódó szolgáltatásokért.** A devizabevételek növekedése **következtében 0,4 százalékkal javult a turizmus devizaegyenlege** az előző év azonos időszakához képest.

A Magyar Nemzeti Bank módszertana szerint a turisztikai devizabevételek, illetve -kiadások a nemzetközi személyszállítás költségét nem tartalmazzák.

A többnapos belföldi utazások jellemzői, 2009. I. félév

A KSH közleménye szerint³ 2009 első félévében **mérséklődött a belföldiek utazási aktivitása.** Meg kell azonban jegyezni, hogy az utazási aktivitás tekintetében az első félév rendszerint kevésbé élénk, mint a második. A vizsgált időszakban **a magyar lakosság 21 százaléka vett részt többnapos belföldi utazáson.** A belföldi utazók száma **3 százalékkal csökkent** az előző év azonos időszakához képest.

Az utazók az előző év azonos időszakához viszonyítva **17 százalékkal kevesebbet, összesen 96 milliárd forintot költöttek.** Szálláshely-szolgáltatásra 29 milliárd forintot, vendéglátó-szolgáltatásokra és élelmiszervásárlásra 25 milliárd forintot, közlekedésre (ideértve az üzemanyag-vásárlást is) 22 milliárd forintot.

Az utazásokat a hétvégi típusú (1–3 éjszakai) utak dominanciája jellemezte.

A turizmusból való **kimaradás oka leggyakrabban anyagi eredetű** (46%), amelyre az Alföldön és Észak-Magyarországon az átlagosnál is gyakrabban hivatkoztak. Az anyagiak visszatartó erejének súlya 40-ről 46 százalékra nőtt az előző év azonos időszakához képest.

*Készítette: Lontai-Szilágyi Zsuzsanna,
ÖM Turisztikai Stratégiai és Kiemelt Programok Főosztály*

² Az adatok a Magyar Nemzeti Bank „a fizetési mérleg alakulásáról, 2009. II. negyedév” c., 2009. szeptember 30-án közzétett statisztikai közleményéből származnak.

³ Az adatok a Központi Statisztikai Hivatal 2009. október 2-án, „A többnapos belföldi utazások jellemzői, 2009. I. félév” címmel megjelent statisztikai tükrő kiadványából származnak.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv pályázatait

KEOP-2009-4.4.0 – Megújuló energia alapú villamosenergia-, kapcsolt hő- és villamosenergia-, valamint biometán-termelés

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Forrás: www.nfu.hu

A pályázók köre: jogi személyiségű vállalkozás, jogi személyiség nélküli vállalkozás, költségvetési szerv és intézménye, jogi személyiségű nonprofit szervezet, egyéni (nem piaci) gazdasági tevékenység, egyéb gazdasági szervezet.

A támogatás célja (többek között): Megújuló energia alapú villamosenergia-, kapcsolt hő- és villamosenergia-, valamint biometán-termelés" elnevezésű konstrukció általános célja a kisebb környezeti terheléssel járó megújuló energia alapú energia-termelés elterjesztése, ezen belül növelni a megújuló energiaforrásokon alapuló hő- és villamos energia szerepét az összenergia-felhasználáson belül és ezen keresztül csökkenteni a szén-dioxid-kibocsátást. A konstrukció elsősorban az együttműködő villamosenergia-hálózatba termelő kapacitások kiépítését, másodsorban a sziget üzemmódban működő villamosenergia-termelő kapacitások kiépítését, tovább a földgáz-hálózatba táplálható biometán-termelést támogatja. A konstrukció hozzájárul az üvegház-hatású gázok kibocsátásának, valamint a fosszilis energiafelhasználás csökkentéséhez, a megújuló energiák használatának uniós kötelezettségvállalásának teljesítéséhez, az importfüggőség mérsékléséhez, továbbá az önkormányzati célcsoport energiaköltségeinek csökkentéséhez.

A támogatás mértéke: a rendelkezésre álló forrás összege 10 milliárd forint.

Beadási határidő: 2009. december 31.

Pályázati csomag: www.nfu.hu/content/57

A pályázatról érdeklődni lehet:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

1077 Budapest, Wesselényi u. 20–22.

Tel.: (06 40) 638-638, (06 1) 474-9180; fax: (06 1) 474-9191

E-mail: nfu@nfu.gov.hu

Energia Központ Nonprofit Kft.

1134 Budapest, Váci út 45. 6. emelet.

Tel.: (06 1) 802-4390; fax: (06 1) 802-4301

Honlap: www.energiakozpont.hu

E-mail: office@energiakozpont.hu

KEOP-2009-5.3.0/A – Épületenergetikai fejlesztések és közvilágítás korszerűsítése

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Forrás: www.nfu.hu

A pályázók köre: jogi személyiségű vállalkozás, jogi személyiség nélküli vállalkozás, költségvetési szerv és intézménye, jogi személyiségű nonprofit szervezet, egyéb gazdasági szervezet, valamint közoktatási feladatok ellátásában közreműködő intézmények: a 20/1997 II.13 Korm. rendelet alapján közoktatási intézménytörzs, amely OM azonosítóval rendelkezik. A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 1. számú mellékletében felsorolt felsőoktatási intézmények.

A támogatás célja (többek között): A pályázati konstrukció célja az energiahatékonyság és az energiatakarékosság fokozása az energetika teljes vertikumában, azaz az energia termelése, elosztása, szállítása és – a vertikum legkritikusabbnak ítélt szegmense – a végfelhasználás területén. Az energetikai hatékonyság fokozása hozzájárul az energiaellátás biztonságának a növeléséhez, az igen magas (75%-ot is meghaladó) energiainport-függőség mérsékléséhez és a környezeti ártalmak csökkentéséhez, ezzel pedig az ország nemzetközi kötelezettségvállalásainak teljesítéséhez. A konstrukció hozzájárul az épületek (különös tekintettel a központi és helyi költségvetési szervek épületeire és az egyéb középületekre, valamint a vállalkozások üzemi és irodaépületeikre is), energiatakarékosság, -hatékonyság fokozására irányuló beruházásainak megvalósításához, vissza nem térítendő támogatás formájában. A konstrukció elsősorban kis-közepes méretű projekteket támogat, az adott projekt és projektgazda jellegétől függően 25–80 százalék (ún. jövedelemtermelő projekt esetében 10–80%) mértékben.

A támogatás mértéke: a rendelkezésre álló forrás összege 6 milliárd forint.

Beadási határidő: 2009. december 31.

Pályázati csomag: www.nfu.hu/content/57

A pályázatról érdeklődni lehet:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

1077 Budapest, Wesselényi u. 20–22.

Tel.: (06 40) 638-638, (06 1) 474-9180; fax: (06 1) 474-9191

E-mail: nfu@nfu.gov.hu

Energia Központ Nonprofit Kft.

1134 Budapest, Váci út 45. 6. emelet.

Tel.: (06 1) 802-4390; fax: (06 1) 802-4301

Honlap: www.energiakozpont.hu

E-mail: office@energiakozpont.hu

DDOP-2009-3.1.3/D – Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Forrás: www.nfu.hu

A pályázók köre: a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények fenntartói: helyi önkormányzatok, kisebbségi önkormányzatok, illetve ezek társulásai, az 1997. évi CXXXV. tv. 8. §-a alapján létrejött, nem jogi személyiségű intézményfenntartói társulás esetén a társulási megállapodásban rögzített székhely szerinti önkormányzat (gesztor) stb.

A támogatás célja (többek között): A komponens célja a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény által nevesített gyermekjóléti alapellátások köréből a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődék férőhelyeinek bővítése, új intézmények létesítése és infrastrukturális feltételeinek javítása, a bölcsődei szolgáltatások fejlesztése. Kiemelt cél a bölcsődei férőhelyszám bővítése, ezért kizárólag kapacitásbővítést eredményező fejlesztések támogathatóak.

A támogatás mértéke: a rendelkezésre álló forrás összege 800 millió forint.

Beadási határidő: 2009. december 1.

Pályázati csomag: www.nfu.hu/content/57

A pályázatról érdeklődni lehet:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

1077 Budapest, Wesselényi u. 20–22.

Tel.: (06 40) 638-638, (06 1) 474-9180; fax: (06 1) 474-9191

E-mail: nfu@nfu.gov.hu

VÁTI Nonprofit Kft. – Területi Iroda – Pécs

7621 Pécs, Rákóczi út 62–64.

Tel.: (06 72)513-450; fax: (06 72) 513-459

Honlap: www.vati.hu

E-mail: pecs@vati.hu

ÉAOP-2009-3.1.4/B – Községi közlekedés infrastrukturális fejlesztése a komplex programmal kezelendő LHH kistérségekben

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Forrás: www.nfu.hu

A pályázók köre: helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások.

A támogatás célja (többek között): A támogatás célja a korszerű és színvonalas helyi és regionális közösségi közlekedés biztosításához szükséges infrastrukturális feltételek javítása, valamint a több település együttműködésével, térségi alapon megvalósuló infrastrukturális fejlesztések ösztönzése.

A támogatás mértéke: a rendelkezésre álló forrás összege 1073 millió forint.

Beadási határidő: 2009. december 31.

Pályázati csomag: www.nfu.hu/content/57

A pályázatról érdeklődni lehet:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

1077 Budapest, Wesselényi u. 20–22.

Tel.: (06 40) 638-638, (06 1) 474-9180; fax: (06 1) 474-9191

E-mail: nfu@nfu.gov.hu

Észak- Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Közhasznú Kft.

4028 Debrecen, Simonyi út 14.

Tel.: (06 52) 501-000; fax: (06 52) 524-770

Honlap: www.eszakalfold.hu

E-mail: ropinfo@eszakalfold.hu

ÉMOP-2009-4.3.1. – A Közoktatás térségi sajátosságokhoz igazodó szervezése és infrastrukturális fejlesztése

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Forrás: www.nfu.hu

A pályázók köre: helyi önkormányzatok, kisebbségi önkormányzatok, illetve ezek társulásai stb.

A támogatás célja (többek között): Jelen kiírás célja a közoktatási intézmények szervezeti keretei között működő óvodai feladatellátási helyek férőhelybővítése, valamint célirányos beruházásainak (infrastruktúra és eszközfejlesztés) támogatása a minőségi nevelés megteremtéséhez szükséges feltételek biztosítása érdekében. Kiemelt cél az óvodai férőhelyek bővítése új feladatellátási helyek létesítésével, illetve a már működő óvodák férőhelyeinek bővítésével, ezért kizárólag kapacitásbővítést eredményező fejlesztések támogathatóak.

A támogatás mértéke: A rendelkezésre álló forrás összege 4 milliárd forint.

Beadási határidő: 2010. január 8.

Pályázati csomag: www.nfu.hu/content/57

A pályázatról érdeklődni lehet:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

1077 Budapest, Wesselényi u. 20–22.

Tel.: (06 40) 638-638, (06 1) 474-9180; fax: (06 1) 474-9191

E-mail: nfu@nfu.gov.hu

VÁTI Nonprofit Kft. – Területi Iroda – Miskolc

3525 Miskolc, Arany János tér 1. D lépcsőház, II. em.

Tel.: (06 46) 502-920; fax: (06 46)502-929

Honlap: www.vati.hu

E-mail: miskolc@vati.hu

DAOP-2009-4.3.2. – A térségi közigazgatási és közszolgáltatási informatikai rendszerek továbbfejlesztése
DDOP-2009-3.1.4. – E-közigazgatási rendszerek fejlesztése
ÉAOP-2009-4.1.6. – A térségi közigazgatási és közszolgáltatási informatikai rendszerek továbbfejlesztése
ÉMOP-2009-4.3.2. – A térségi közigazgatási és közszolgáltatási informatikai rendszerek továbbfejlesztése
KDOP-2009-5.3.1. – Közszolgáltatások elérését segítő informatikai rendszerek
KMOP-2009-4.7.1. – Elektronikus helyi közigazgatási infrastruktúra fejlesztése
NYDOP-2009-5.4.1. – A regionális információs társadalom kiteljesítése

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Forrás: www.nfu.hu

A pályázók köre: települési önkormányzatok, a Közép-magyarországi régióban csak a Pest megye területén található önkormányzatok pályázhatnak.

A támogatás célja (többek között): A támogatási konstrukció célja olyan önkormányzati elektronikus szolgáltató központok (ASP) kialakítása, amelyek az önkormányzatok széles köre számára lehetővé teszik e-közigazgatási szolgáltatások nyújtását, és a fejlesztések eredményeként a lakosság, illetve gazdasági szereplők lehető legszélesebb köre számára elérhetővé válik az elektronikus önkormányzati szolgáltatások igénybevétele. A támogatási konstrukció segítségével régióként egy e-önkormányzati rendszereket biztosító ASP központ kiépítésére és önkormányzatok ASP központhoz való csatlakoztatására van lehetőség. A kedvezményezett minden régióban olyan önkormányzat lehet, amely már jelentős tapasztalatokkal rendelkezik és jelenleg is magas szintű e-ügyintézési szolgáltatásokat tud nyújtani. Ezen önkormányzat bázisán létrejövő ASP központ korszerű informatikai alkalmazásokat biztosít a 2011-től csatlakozó önkormányzatok részére, akik csatlakozási szándékukat szándéknyilatkozatok átadásával jelezhetik a pályázók felé.

A támogatás mértéke: a rendelkezésre álló forrás összege 10 500 millió forint, régióként 1500 millió forint.

Beadási határidő: 2009. december 15-től 2010. január 25-éig.

Pályázati csomag: www.nfu.hu/content/57, www.nfu.hu/doc/6

A pályázatról érdeklődni lehet:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

1077 Budapest, Wesselényi u. 20–22.

Tel.: (06 40) 638-638, (06 1) 474-9180; fax: (06 1) 474-9191

E-mail: nfu@nfu.gov.hu

VÁTI Nonprofit Kft.

1016 Budapest, Gellérthegy u. 30–32.

Tel: (06 40) 638-638

E-mail: info.asp@vati.hu

Pályázati hírek

Példát adó gyakorlatok pályázata – meghosszabbított pályázati határidő

2009. december 15-e a meghosszabbított határideje az idei Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok beérkezésére a TÖOSZ titkárságra. Ha az Ön önkormányzata sikeres projektet hajtott végre az alábbi területek valamelyikén, érdemes pályáznia a témánkénti egymillió forintos díjakra.

1. Közösségi összefogással a helyi fejlesztésekért a LEADER program keretében
2. Roma integráció a társadalmi kohézió erősítésére
3. Megújuló energiaforrások használata és/vagy energiahatékonysági legjobb gyakorlatok

A program végrehajtásában az eddigi partnerek és együttműködőkön (MÖSZ, MFSZ, NFÜ, SZMM, ÖM, TÖOSZ, Európa Tanács) kívül részt vesz: a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, a Budapesti Nyílt Társadalom Alapítvány (OSI).

A pályázók köre továbbra is a **települési önkormányzatok és társulásaik.**

A pályázatok benyújtásának határideje: 2009. december 15.

További részletek, pályázati anyagok elérhetőek itt: www.toosz.hu

Beszámoló a 2009. évi Open Days, a Régiók és városok európai hete rendezvénysorozatról

2009. október 5–8. között került Brüsszelben megrendezésre a 7. Open Days rendezvénysorozat a Régiók Bizottsága szervezésében.

Az esemény többek között platformot biztosít a politikai döntéshozóknak, a szakértőknek és a regionális politika gyakorlati szereplőinek, valamint a bankok, az üzleti élet, a civil társadalmi szervezetek, a tudományos élet, az EU intézmények és a média képviselői számára, hogy megvitassák azokat a közös kérdéseket, problémákat, amelyekkel az európai régiók és városok szembesülnek, illetve hogy megvitassák a lehetséges megoldási módokat. Az esemény fórumot biztosít továbbá az EU kohéziós politikájának megvalósításában részes és a pénzügyi eszközök kezelésével foglalkozó szakemberei számára a tapasztalatszerzésre és eszmecserére. A rendezvény segíti a régiók és a városok közötti együttműködést és hálózatépítést a regionális fejlesztés legjobb gyakorlatainak bemutatása útján.

Az idei év az európai kohéziós politika jövőjéről szóló vitát helyezte a középpontba mind a kutatási eredmények figyelembevételével, mind pedig a harmadik országok és a nemzetközi szervezetek oldaláról vizsgálva a problémát. A beszédpanelek-nél és a felvetett témáknál rendező elvként leginkább az érvényesült, hogy a partnerrégiók és városok milyen válaszokat adnak a globális gazdasági válság kihívásaira. Az esemény az elmúlt években jelentős szakmai fórummá nőtte ki magát.

A 2009. évi Open Days rendezvények így az alábbi négy témakör köré összpontosultak: *a régiók és a klímaváltozás; a növekedés helyreállítása; a területi együttműködés, továbbá az európai kohéziós politika hatása és jövője.*

A 2011. évi magyar elnökségi félév szakmai programjában az önkormányzati szakterületet érintő konkrét feladatként jelentkezik az EGTC-rendelet (European Grouping of Territorial Co-operation) felülvizsgálatának záró szakasza. Az új eszköznek kifejezetten a helyi önkormányzatok a kedvezményezettjei, ezen együttműködések többek között ők hozhatják létre.

Elnökségi felkészülésünk során fontosnak tartjuk az önkormányzatok, az önkormányzatisággal kapcsolatos vetületek megjelenítését és mind az önkormányzatok, mind pedig a Régiók Bizottsága szerepének erősítését.

Az EGTC olyan jogi eszköz, amely megteremti a közösség határ menti helyi és regionális szervezeteinek intézményülési lehetőségeit, s egyben a Közösségi Politikák közé tartozó kohéziós politika része. Célja, hogy elősegítse a Közösség gazdasági, szociális egységét, a hátrányos helyzetű régiók felzárkóztatását. A 2007–2013. közötti periódus programjai megvalósításának is egyik lehetséges, hatékony eszköze. Az EGTC bármilyen határon átnyúló, interregionális és transznacionális együttműködést és fejlesztést megvalósító eredményre (turisztikai, sport, kulturális, egészségügyi, gazdasági stb.) létrejöhet.

A magyar delegáció számára az Open Days rendezvénysorozat legfontosabb eseményei a *Területi együttműködés: A határon átnyúló közös munka* tematikus blokkban megtartott előadások voltak.

A területi együttműködés témakörben a „Hálózatépítés az innováció terén” előadásblokkban a Barcelonai Tartományi Tanács dolgozott ki egy speciális projektet. A projekt célja az volt, hogy konglomerátumban összegezze Dublin, Lodz, Várna, és Mantova Tartomány tapasztalatait és kezdeményezéseit annak érdekében, hogy megmutassa a helyi közigazgatás szerepét az *innovációs stratégiák bevezetésének és alkalmazásának jelentőségét a helyi és regionális szinteken a kreatív tevékenységek kibontakoztatása és a területi versenyképesség növelése érdekében; bemutassa a területi innovációs struktúrákat a hálózatépítésen keresztül; a hálózatokat, mint a területi együttműködés eszközeit; a hálózatok stratégiai hatékonyságát: indikátorok és analízis útján.*

A szemináriumokon kiemelték a Lisszaboni Stratégia irányadó szerepét. A területi együttműködés ilyen jellegű együttműködési eszközökkel kívánja szolgálni a jövőben a regionális politikát.

Spanyolország számára a közigazgatás átalakítása volt konkrét hatással az 1980-as évek óta bekövetkezett pozitív változásokra. Napjainkban Európa Spanyolországot az innováció egyik fontos országának tekinti. A klaszterépítkezés jelentősége, a helyi tevékenységeket koordináló fejlesztési szövetségek hálózata, a területi együttműködés támogatása, valamint ezek európai szintű tematikus hálózatai, illetve az általuk kínált együttműködési lehetőségek a területi együttműködés jövőjét jelenti.

A szemináriumok többségén megfogalmazódott a területi együttműködésben alapvető szerepet játszó vállalkozói szféra szerepe, a tartományok/önkormányzatok szerepe a fenntartható fejlődés érdekében, a jó gyakorlat cseréjének jelentősége, a komplementer kapcsolatok és a szinergia erősítése a versennyel szemben.

Az EGTC-vel foglalkozó szakemberek megfogalmazták a működő gyakorlatok alapján felmerült problémákat. Bemutatásra került a Duero–Douro spanyol–portugál összefogás eredményeként létrehozott, 187 tagból álló EGTC. Előnyeként említették, hogy az EGTC-k túléltek a politikai változásokat, amik a válság következtében egyre gyakoribbak. Kiemelt problémaként foglalkoztak a harmadik országok részvételével az EGTC-ben. További tapasztalatok hiánya jellemzi a területet, ezért az ülés ösztönzőleg hatott a résztvevőkre a tapasztalatok szerzése és megosztása érdekében a tagországokkal. Felmerültek *további jogalkotási kérdések, problémák*: Hogyan alkalmazhatóak a bírósági döntések a határ túl oldalán lévő tagjánál? Milyen hatással lehetnének a régiók célkitűzései a nemzeti fejlesztési tervekre? Nem tartható a Rendelet által megszabott 3 hónap az alapításra. Ne csak két tagállam hatóságai alapíthassanak, hanem egy tagállam és egy 3. állam jogalanyai is.

Fontos útravalója volt a találkozóknak, hogy a szakemberekben erősödjön meg: az EGTC mint lehetőség szerepel továbbra

is a területi együttműködések megvalósítására. Fontos hangsúlyozni, hogy az eszközt nem lehet összekeverni a kitűzött céllal, ami az együttműködések megvalósítása.

A találkozó tanulsága, hogy a tagállamoknak nagyobb hangsúlyt kell fektetni a tájékoztatási tevékenységre. Európa kezdi megismerni az új eszközt, de az alkalmazási nehézségeket még nem sikerült orvosolni, ez valószínűleg a 2011-es felülvizsgálatot követően javulhat.

Budapest, 2009. november

*Készítette: dr. Fekete Katalin, ÖM Jogi Főosztály,
Váradi Ildikó, ÖM Nemzetközi Főosztály*

Befejeződött a szezonális vihar-előrejelző és viharjelző szolgáltatás a Balatonon és a Velencei-tavon

A szabad vízen való tartózkodás alapvető szabályairól szóló 46/2001. (XII. 27.) BM rendelet alapján a Balatonon és a Velencei-tavon minden év április elsejétől október harmincegyedikéig vihar-előrejelző, illetőleg viharjelző szolgálat működik.

A vihar-előrejelző rendszer technikai előkészítését, fejlesztését, létrehozását, valamint működtetését az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (OKF) végzi. A meteorológiai alapadatokat az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) biztosította, a viharjelzést és a riasztást a lakosság és az üdülőközönség részére az OKF fényjelző rendszere szolgáltatta, az üzemeltetési feladatokat az OKF megbízása alapján a Rádiós Segélyhívó és Infokommunikációs Országos Egyesület (www.rsoe.hu) látta el.

2009 április 1-jétől október 30-áig 8 fő (2008-ban 9 fő) fulladt a Balatonba. A Vízirendészet 125 alkalommal mentett ki a vízből 337 fürdőző vagy hajózó személyt. Egyetlen olyan halálos kimenetelű vízi baleset sem történt, amely elmaradt vagy későn kiadott viharjelzés következménye lett volna. Erős vihart, azaz 90 km/h sebességet is elérő vagy meghaladó szelet 9 napon regisztrált a Balaton partján üzemelő 10 automata mérőműszer valamelyike. A katasztrófavédelem fényjelző állomásai a Balaton nyugati medencéjében 2168, a keleti medencében 2034, a Velencei-tónál 1432 órán átüzemeltek kisebb-nagyobb megszakításokkal.

A 2009. évi viharjelzési szezon időjárásának főbb jellemzői

2009-ben a viharjelzési szezon 7 hónapja alatt az erős viharok (90 km/h feletti szélsősebesség) száma ismét nagy, összesen 9 volt a tavalyi 12-vel szemben. Az idén – az átlagosnál jóval kevésbé szeles április kivételével – minden hónapban előfordult egy-két napon 90 km/h sebességet is meghaladó széllehelés a Balatonnál. A viharjelzési szezon – az átlagos szélsősebességeket tekintve – összességében az átlagosnál kevésbé szelesen alakult.

A két legnagyobb erejű vihar május huszonkettedikén, illetve augusztus harmadikán tört rá a Balatonra. Május 22-én a nyugati medencében, Balatonöszödnél a maximális szélerősség elérte a 113 km/h-t, de még négy mérőállomásról szintén 90 km/h-t meghaladó szélerősséget jeleztek, így a keleti medencében, Balatonfürednél is 101 km/h-ra erősödött a szél. Egy heves zivatarvonal átvonulása alkalmával augusztus harmadikán, Fonyódon 121 km/h sebességet jelzett az automata. A két legszelesebb hónap – a havi átlagos szélsősebességet tekintve – a május és a június volt, és ekkor fordultak elő legtöbbet zivatarok is a térségben.

A nyári hónapok közül a június volt a leghűvösebb, de még így is a sokévi átlag közelében alakult a havi középhőmérséklet. A júliusi és augusztusi átlaghőmérséklet egymáshoz teljesen hasonlóan és az átlagosnál melegebben alakult (állomásonként 21–23 Celsius-fok körül). A nyár legmelegebb napja augusztus második volt, ekkor mértek egyedül a balatoni mérőállomások 35 Celsius-fok feletti hőmérsékletet (Fonyód: 35,5 °C, Siófok: 35,4 °C). Szeptemberben is folytatódott az átlagosnál melegebb idő, a hónap legmelegebb napján, harmadikán még 30,8 Celsius-fokig emelkedett a hőmérséklet. A Balaton vizének hőmérséklete szeptember végén is 19 Celsius-fok körül alakult.

A térségben a legkevesebb csapadék áprilisban hullott. Mennyisége a sokévi átlag 40 százalékát sem érte el. A második legszárazabb hónapban, szeptemberben is átlagosan csak 50 százalék körüli csapadék esett. A Balaton térségében a nyári hónapok szintén szárazak voltak a 60–70 százalékos csapadékkal, egyedül júniusban hullott az átlagot meghaladó mennyiségű csapadék (a nyugati medencében átlagosan 10%-kal, a keleti medencében 5%-kal több).

A 2009-es szezonban (április–október) kiadott balatoni viharjelzések statisztikája

A Balatonra kiadott jelzések száma (db) a Nyugati (NY) és a Keleti (K) medencében																
Riasztási fok	IV		V		VI		VII		VIII		IX		X		Viharjelzési szezon	
	NY	K	NY	K	NY	K	NY	K	NY	K	NY	K	NY	K	NY	K
I. fok	23	22	16	16	23	25	24	25	17	16	14	18	17	17	134	139
II. fok	7	6	19	17	14	15	20	16	17	13	6	4	4	4	87	75
A jelzések fenntartási ideje (óra) a Nyugati (NY) és a Keleti (K) medencében																
I. fok	262	207	163	185	254	232	229	233	172	172	188	186	167	144	1433	1359
II. fok	32	31	195	164	124	128	123	123	104	82	45	38	110	109	734	674

A Balatonra kiadott másodfokú viharjelzések érvényességi ideje a teljes időszaknak átlagosan a 13,6 százalékára, a Velenceitónál 7,4 százalékára terjedt ki.

A vihar-előrejelzésről és viharjelzésről szóló tömegtájékoztatás

Az időjárási tájékoztatások, előrejelzések és viharjelzések a közszolgálati rádió, valamint az internet (www.met.hu, www.rsoe.hu, www.katved.hu) közvetítésével jutottak nyilvánosságra. Részletes tájékoztatást a (06 91) 300-425, elő- és utószezonban éjjel a (06 91) 300-424 emeldíjas telefonszámokon lehetett szerezni. A viharjelzések tóparti megjelenítését a Balaton körül 27 a Velenceitónál 2 fényjelző lámpaegység végezte, amelyhez a Balatonnál még 18 mobil fényjelző egység is hozzájárult. A katasztrófavédelem az idén fokozottabban felügyelte, még biztonságosabbá tette a rendszer üzemeltetését, illetve elhárította a viharhárokat, így a rendszer a teljes viharjelzési időszakban biztonságosan üzemelt.

A viharjelzések és a balatoni időjárási előrejelzések az OMSZ Siófoki Viharjelző Observatóriumában készültek és operatív módon jutottak el a Balatoni Vizirendészeti Rendőrkapitánysághoz, a Vizimentők Balatoni Szakszolgálatához és további megrendelőkhöz, így például a Balatoni Hajózási Részvénytársasághoz. A nagyobb vitorlásversenyek, illetve tömegrendezvények (pl. Balaton-átúszás) meteorológiai biztosítása ugyancsak az Observatóriumból történt, amelyhez a Balaton Fejlesztési Tanács (BFT) nyújtott támogatást.

A viharjelzésen kívüli időszakban (november 1. és március 31. között) időjárási tájékoztatás a (06 91) 300-424 emeldíjas telefonszámon kérhető!

További információ:

Országos Meteorológiai Szolgálat Balatoni Viharjelző Observatórium
8600 Siófok Vitorlás u. 17.
Tel.: (06 84) 310-466

*Forrás: Katasztrófavédelem,
Budapest, 2009. október 31.*

Három megyés együttműködési megállapodás az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség Közép-dunántúli Munkavédelmi Felügyelőségével

2009. október 16-án Veszprémben az OMMF helyi, területi központjában együttműködési megállapodás aláírására került sor a Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, a Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, valamint az OMMF részéről.

A szerződést a négy szervezet igazgatói – *Czibik József* tű. ezredes, *Fülep Zoltán* tű. alezredes, *dr. Lauer János* tű. ezredes és *Nesztinger Péter* – írták alá.

Az aláírást követően sajtótájékoztatón fejtették ki a jelen lévő szakmai vezetők az együttműködés céljait. A megállapodás kezdeményező előkészítője a Komárom-Esztergom megyei *Czibik József* tű. ezredes, mivel korábban már rendelkeztek hasonló szerződéssel megyéjükben.

Az elmúlt esztendőben a szervezetek átalakultak, módosultak, személyi változásokkal párhuzamosan, így érdemesnek és szükségesnek találta a korábbi szerződés megújítását.

Dr. Lauer János, a Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatója úgy látta: sok olyan terület van a szervezetek szakmai kellékanyagában, ahol kölcsönösen tudják segíteni egymás napi szakmai tevékenységét, adott esetben bővíteni azt. Az elmúlt években olyan tudásbázis, szakmai tapasztalat halmozódott fel a szervezetekben, amely a másik számára is rendkívül fontos lehet.

A megállapodás tartalmát *Nesztinger Péter* az OMMF regionális igazgatója ismertette a jelenlévő érdeklődőknek. Kifejtette, együtt kívánnak működni a katasztrófavédelmi feladatokban, a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek során. Az információátadás, a belső képzés, a kutatás-fejlesztés, a közös pályázatok, a jogsegély, a tanácsadás területén ki kell használni a lehetőségeiket a kölcsönös segítség érdekében.

Forrás: Katasztrófavédelem

Megjelent az E-önkormányzati stratégiakészítési ajánlás

2009 szeptemberében a Közigazgatási Informatikai Bizottság (KIB) kiadta 22/2. számú ajánlását „E-önkormányzati stratégiakészítési ajánlás kistérségek és önkormányzatok számára” címmel.

A KIB 22/2. ajánlása az általános stratégiakészítési alapelveket illetően épít a 22/1. ajánlásra (a Kormányzati Intézmények Informatikai Stratégiájának készítéséről), de tárgyalásmódját az önkormányzatok, és különösen azok társulásai igényéhez igazítja, és a hangsúlyokat az informatika fejlesztésének szempontjairól alapvetően az önkormányzatok működésének infokommunikációs eszközök használatával elérhető korszerűsítésére, az e-önkormányzat megvalósítására helyezi át.

A KIB 22/2. ajánlás letölthető a MeH Infokommunikációs Államtitkárság honlapjának KIB/Ajánlások rovatából: www.ekk.gov.hu/hu/kib/ajanlasok.

Az infokommunikációs technológia (IKT) a ma ismert leghatékonyabb, legsokoldalúbb, legszélesebb körben használható segédeszköz a közigazgatás korszerűsítésére, minőségének javítására. A folyamatok újraszervezésével, a szükséges szervezeti változtatásokkal és új képességek megteremtésével kombinálva létrejön az e-közigazgatás – vagy önkormányzatok esetében az e-önkormányzat.

Az e-önkormányzat megvalósítása azonban sokrétű, az egész önkormányzatot érintő, jelentős erőforrásokat, teljes szemléletváltást igénylő és időben is hosszú folyamat, amelynek hatékony és sikeres végrehajtására esély sincs átgondolt, minden lényeges szempontra kiterjedő stratégia nélkül. A KIB 22/2. ajánlása önkormányzatoknak és kistérségeknek kíván módszertani segítséget adni ahhoz, hogy hogyan készítsék el e-önkormányzati stratégiájukat, és milyen szempontokat vegyenek figyelembe a stratégia elkészítésénél.

Az ajánlás elsősorban önkormányzati vezetők, kistérségi döntéshozók, kistérségi társulások menedzserei, az önkormányzat stratégiájának, informatikai, e-önkormányzati stratégiájának kidolgozásáért felelős munkatársak számára készült. Nem feltételez mélyebb informatikai ismereteket, de épít mindazon jogszabályok általános ismeretére, amelyek az e-közigazgatás elterjesztése érdekében születtek.

Lényeges, hogy az e-önkormányzati stratégia tervezésénél ne az „e”, vagyis az elektronizáció, a technikai fejlesztés domináljon, hanem a hangsúly az igazgatásszervezésre, a szervezetfejlesztésre és a megfelelő szabályozási környezet megteremtésére helyeződjön.

További információ: Miniszterelnöki Hivatal Infokommunikációs Államtitkárság, info@ekk.gov.hu

Tájékoztató a magyar–szlovák határon átnyúló önkormányzati együttműködést szolgáló kormányközi vegyes bizottság legutóbbi üléséről

A magyar–szlovák határon átvívelő együttműködést szolgáló Kormányközi Vegyes Bizottság 2004-ben alakult meg. 15–15 fős tagozatának fele az önkormányzati érdekszövetségek által delegált – szlovák kapcsolatok ápolásában aktív – önkormányzati vezetők, fele pedig a különböző tárcák által delegált személyekből áll, de az üléseken szokásos meghívottak a tárgyal napirendek által érintett kormányzati vezetők, polgármesterek, eurorégiók is. A magyar delegációt dr. Forgács Imre, a Magyar Köztársaság Önkormányzati Minisztériumának szakállamtitkára, a Bizottság magyar tagozatának elnöke vezette.

A bizottság közvetítő csatorna szeretne lenni a központi kormányzat és a helyi szereplők között, információáramlás, javaslatok felvetése és továbbítása, a párbeszéd érdekében. A bizottság célja továbbá, hogy az önkormányzatok közötti együttműködések jó gyakorlatát bemutassa, platformként szolgáljon a határtérség szereplői részére. A bizottság bármely fontos, aktuális témát, problémafelvetést, javaslatot megtárgyal, melyet akár a határtérség önkormányzati vezetői javasolnak, érdeklődésükre számot tart; érinti az önkormányzatok életét, feladataikat. Az együttműködés jövőbeni fejlesztési irányaira vonatkozó javaslatokat is megfogalmaz, akár a konkrét helyi együttműködések érintően, akár ágazati/országos olyan kérdésekről, melyek az önkormányzatok és a lakosság érdekében a jobbítás szándékával fogalmazódik meg.

A bizottság 2009. október 27-én, Szlovákiában, Svätý Peter (Komáromszentpéter) városában tartotta a második féléves ülését.

A bizottság megállapította, hogy a helyi és központi szervezetek közös a felelősségük a **gazdasági válság** hatásainak kezelése során, s ezért nagyon fontos a határ mindkét oldalán élő lakosság békés, hatékony, gazdaságilag sikeres együttműködése a válság következményeinek mérséklésére és leküzdésére.

Az ülésen a **bizottság áttekintette az EGTC-k alapítását**. Az Ister-Granum EGTC sikertörténete mellett az Ung–Tisza–Túr–Sajó EGTC is bejegyzett szervezetként működhet már. De emellett látni kell, hogy a tagállamok eltérő jogszabály-értelmezése, a hiányos átültetés, a bonyolult tagállami szabályozások, az elhúzódó bejegyzési eljárások, a nyelvi eltérésekből fakadó problémák stb. okán az alapítás folyamata még lassú. A bizottság ezért javasolta az illetékes minisztériumoknak mindkét országban, hogy szenteljének kiemelt figyelmet ennek a kérdésnek a 2011-re tervezett EGTC rendelet felülvizsgálatának előkészítése során.

A **bizottság áttekintette a Magyarország–Szlovákia 2007–2013 Európai Területi Együttműködési Program II. felhívásának eddigi eredményeit**. Gyakori probléma, hogy a pályázók nehezen tolerálják a közös nyelv (angol) használatát. A projektek előfinanszírozása a nemzetközi jelleg miatt nem megoldott, így a projekteket előkészítő önkormányzatoknak előfinanszírozást kell vállalniuk. A II. felhívás keretében a zárás idejéig, tehát 2009. szeptember 30-ig 270 projekt érkezett. A legtöbb projekt emberek közötti kapcsolatok fejlesztésének támogatása, turizmusfejlesztés és a közös környezetvédelmi tevékenységek területén került benyújtásra. Az elbírálás folyamatban van.

Fontos és nem először felmerült probléma volt a határon átnyúló beruházások megvalósítása. Ezúttal a **Kassai Kerületi Önkormányzat vette fel, hogy a Trstené pri Hornáde–Kéled és Skároš–Hollóháza közötti út** építését fel kellett függeszteni pár méterrel a határvonal előtt, és a hosszadalmas és lassú, államközi szerződési folyamat befejeztéig nem is lehet összekapcsolni azokat a határ két oldalán. Minden határt átlépő beruházáshoz ugyanígy kormányközi egyezmény szükséges, és ez lassítja az önkormányzatai gondozású, illetve pályázati forrásokból megvalósuló beruházásokat.

Vágsellye város sokéves jó együttműködést folytat Oroszlány városával. Jó gyakorlatként (best practice) ezen együttműködés bemutatására került sor. A városok a hagyományos kulturális, gazdasági és üzleti partneri kapcsolatok fejlesztését tűzte ki célul, továbbá a szakértői együttműködés támogatását az önkormányzati szervek és a városi vállalkozások közt, valamint a partneri együttműködés bővítését a kultúra, a sport és a turizmus területén.

A **bizottság áttekintette az egészségügyi együttműködés helyzetét is**. Regionális együttműködés keretében az érintett határ menti területek egészségügyi ellátásának szervezése racionalizálódhat, kiegyenlíthetők az esetleges ellátási különbségek, továbbá jelentősen javulhat a határ két oldalán lakó polgárok egészségügyi ellátáshoz való hozzáférése. Ezért kiemelten fontos az egészségügyi együttműködés előtt álló akadályok elhárítása mind államközi, mind településközi szinten. Az önkormányzatok mint fenntartók a Szlovákia–Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési program 2007–13 keretei között pályázhatnak egészségügyi létesítmények közös fejlesztésére és összehangolt használatára. A bizottság javasolja ezért az önkormányzatoknak és az egészségügyi szolgáltatóknak a **Területi Együttműködési Program keretén belüli lehetőségek kihasználását**. A bizottság nagyra értékelte a Dôvera egészségbiztosító és az esztergomi kórház között a štúrovói (párkányi) régió polgárainak nyújtandó egészségügyi ellátás tekintetében megkötött szerződést, mely példamutató lehet a további, a határtérségében tevékenykedő egészségügyi létesítmények számára is.

A magas energiaszámlák kiegyenlítése sokszor gondot okoz az önkormányzatoknak. A takarékos gáz-, áram- vagy a vízfo-

gyasztás, az intézmények rezsiköltségeiben milliós nagyságrendű spórolást jelenthet. Ezért az önkormányzatok figyelmébe ajánlották a megújuló energiaforrások kiaknázását. **Az Energiaklub környezetvédelmi egyesület (www.energiaklub.hu) segítséget nyújt az önkormányzatoknak a megújuló energia felhasználásával összefüggő beruházásokban.** Jó települési gyakorlatok bemutatására is sor került, jó ötletek és minták ezek a nap- és geotermikus energiára, biomasszára épülő energiahatékonysági önkormányzati projektekre. 2009-től a Display kampány lehetőséget nyújt **az önkormányzatoknak, hogy ingyen elkészítsék épületeik kötelező energiacímekjét.** Az Energiaklub „Klímakalauz” projektje segít az önkormányzati éghajlatvédelmi stratégia kialakításában.

A roma közösségek integrációja területén szó volt arról, hogy **Szlovákia és Magyarország is a „Roma népesség felzárkózásának évtizede 2005–2015” program tagállama,** és mindkét országban közösek az évtized céljai, a romák integrációja kiválasztott területeken (oktatás, egészség, foglalkoztatás, lakás). Országaink együttműködése kölcsönösen fejlődik és erősödik. A Közép-európai Roma Stratégia célja a tapasztalatok és jó gyakorlatok cseréje, és egy közös javaslat kidolgozása. A leghátrányosabb helyzetű térségek többsége a határok mellett helyezkedik el. A bizottságban felmerült ezért, hogy a jövőben különös hangsúlyt kellene fektetni romaügyi kérdésekben a határtérségre, az integrációs programok határon átnyúló vonatkozásaira és határ két oldalán elérhető lehetőségek igénybevitelének elősegítésére a közös szociális problémák hatékonyabb kezelése érdekében. Magyarországon az esélyegyenlőség-elvű támogatáspolitikát törvénybe foglalására sor került, az önkormányzatok által kötelezően készítenő esélyegyenlőségi program (helyzetelemzés és intézkedési terv) kötelező feltételévé válik bizonyos hazai és uniós forrásból megvalósuló pályázatokon való részvételnek.

A bizottság egyik tagja felhívta a figyelmet, hogy a TEN-T folyosók 2010-es európai uniós felülvizsgálatát megelőzően országaink kormányainak egyeztetésére lenne szükség annak érdekében, hogy egységes álláspontot képviseljenek a kérdésben az EU felé, közös érdekeink biztosítása érdekében.

Az ülés jó légkörben, eredményesen zajlott. A következő ülés 2009 márciusában lesz Magyarországon.

*Készítette: Dr. Haraszti Judit,
ÖM Közigazgatási Hivatali, Jegyzői és Hatósági Főosztály*

Közlemény

A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. vezérigazgatója 241/2009(V.26.) számú határozatával jóváhagyta a Duna Palota Kulturális Kht. 2008. évi éves beszámolóját és közhasznúsági jelentését 262 718 eFt mérlegfőösszeggel és -66 327 eFt mérleg szerinti eredménnyel az alábbiak szerint.

Megnevezés	2007. évi tény (eFt)	2008. évi tény (eFt)
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	51 283	-67 417
Pénzügyi műveletek eredménye	860	379
Szokásos vállalkozási eredmény	52 143	-67 038
Rendkívüli eredmény	776	711
Adózás előtti eredmény	52 919	-66 327
Adózott eredmény	51 229	-66 327
Megnevezés	2007. évi tény (eFt)	2008. évi tény (eFt)
- Befektetett eszközök	42 576	33 582
- Forgóeszközök	248 621	228 760
- Aktív időbeli elhatárolások	14 828	376
Eszközök összesen:	306 025	262 718
Saját tőke	161 473	95 146
- Jegyzett tőke	8 000	8 000
- Mérleg szerinti eredmény	51 229	-66 327
Céltartalék	0	0
Kötelezettségek	107 033	146 273
- Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0
- Rövid lejáratú kötelezettségek	107 033	146 273
Passzív időbeli elhatárolások	37 519	21 299
Források összesen:	306 025	262 718

A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. vezérigazgatója jóváhagyja, hogy a Társaság 2008. évi -66 327 eFt mérleg szerinti eredményét a Társaság eredménytartaléka terhére számolja el.

A Duna Palota Kulturális Kht. közhasznúsági jelentése teljes terjedelemben olvasható a Társaság honlapján: www.dunapalota.hu

Hazai hírek

A Fővárosi Önkormányzatnak adott igazat az Európai Bíróság

A tárgyalásos eljárás alkalmazásakor akkor is folytatni lehet a közbeszerzési eljárást, ha az alkalmas jelentkezők száma nem éri el a hármát, igaz, ebben az esetben a jelentkezőket meg kell hívni a szerződési feltételek megtárgyalására. Az Európai Bíróság ezzel az ítéletével a Fővárosi Önkormányzat javára ítélte a német Hochtief ellenében.

A tárgyalásos eljárás alkalmazásakor a közbeszerzési szerződés akkor is odaítélhető, ha az alkalmas jelentkezők száma nem éri el a hármát – szögezte le az Európai Bíróság a Fővárosi Önkormányzat és a Hochtief német építőipari vállalat közötti jogvitában. Ítéletében a taláros testület emlékeztetett arra, hogy a közbeszerzéseknél a legátláthatóbb versenyeztetést nyílt vagy meghívásos közbeszerzési eljárás alkalmazása biztosítja. Tárgyalásos közbeszerzési eljárás csak kivételesen, elsősorban akkor alkalmazható, ha a nyílt vagy meghívásos eljárás érvényes vagy nem megfelelő ajánlat híján eredménytelen volt. Két fajtája van, a hirdetmény közzétételével induló és a hirdetmény nélküli.

A hirdetmény közzétételével induló eljárás egy részvételi és egy ajánlattételi szakaszból áll. A részvételi szakaszban az ajánlatkérő meghatározza, hogy az érvényes pályázatot benyújtó alkalmas jelentkezők közül hánynak küld majd ajánlattételi felhívást, azzal a megszorítással, hogy az így meghívandó alkalmas pályázók száma nem lehet kevesebb háromnál. Ezután az érdeklődő cégek a megjelentetett hirdetmény alapján benyújtják jelentkezésüket, és közülük az ajánlatkérő – a szerződés teljesítésére való alkalmasságuk megvizsgálása után – kiválasztja azokat, amelyeknek konkrét ajánlattételi felhívást tesz.

Az ajánlattételi szakaszban tehát az ajánlatkérő a részvételi szakaszban kiválasztott ajánlattevőktől kér ajánlatot. A közbeszerzési eljárás az ajánlattételi szakaszban a legjobb ajánlatot tevővel történő szerződés megkötésével zárul.

2005 februárjában Budapest Főváros Önkormányzata hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos közbeszerzési eljárást indított. Az ajánlattételre felhívandó jelentkezők létszámaként minimum 3, maximum 5 fős keretszámot határozott meg. Összesen öt cég nyújtotta be a jelentkezését, köztük a német Hochtief AG-ból és Linde-Kca-Dresdenből álló konzorcium. Az önkormányzat ez utóbbiak pályázatát összeférhetlenség miatt érvénytelennek nyilvánította, valamint megállapította, hogy összesen két alkalmas jelölt nyújtott be érvényes pályázatot, akik részére megküldte az ajánlati felhívást.

Forrás: BruxInfo, 2009. október 19.

A Andor Lászlót jelölte EU-biztosnak a kormányfő

Bajnai Gordon miniszterelnök **Andor Lászlót** jelölte magyar uniós biztosnak. **José Manuel Barroso** bizottsági elnök várhatóan a következő napokban dönt a portfóliók elosztásáról: Magyarország a regionális politikai tárcára pályázik.

Andor Lászlót, a londoni székhelyű Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) igazgatósági tagját jelöli **Bajnai Gordon** magyar EU-biztosnak – mindezt a miniszterelnök jelentette be a csütörtöki kormányzóvivői tájékoztatón.

Bajnai Gordon kiemelte: Andor László szakmai rátermettségéhez, emberi tisztességéhez nem férhet kétség. Mint mondta, a jelölttől azt kérte, hogy találkozzon a demokratikus parlamenti erővel. A Fidesz közleményében úgy vélte: az egész magyar demokratikus átmenet semmibe vételét és elárulását jelenti, hogy „a kormány egy kommunista bankárt küld az Európai Unió biztosi pozíciójába”.

A jelölt személyéről már hetek óta folytak a találgatások, az esélyesek között emlegették mások mellett **Veres János** volt pénzügyminisztert, **Herczog Edit** EP-képviselőt és **Kovács László** jelenlegi adóügyi biztost is. Arról, hogy az új biztos milyen portfóliót kap, **José Manuel Barroso** bizottsági elnök dönt. Magyarország ugyanakkor nem is csinál nagy titkot belőle, hogy a regionális politikai tárcáért lobbizik. A tagállamok november 9-én a falbontás huszadik évfordulójára rendezendő ünnepségek margóján Berlinben tartanak újabb csúcstalálkozót, hogy a lisszaboni szerződés alapján esedékessé váló személyi kinevezésekről – az Európai Tanács leendő főfoglalkozású elnökéről és a jövődöbéli kül- és biztonságpolitikai főképviselőről – döntsenek. Ha ismertté válik a „külügyminiszter” személye, Barroso elindíthatja a jelölési procedúrát, hiszen a leendő főképviselő alelnökként a Bizottságnak is tagja lesz. Az Európai Tanács elnöki posztjára, **Herman Van Rompuy** jelenlegi belga kormányfő, míg a „külügyminiszteri” posztra **David Miliband**, a brit diplomácia feje a legesélyesebb.

Jerzy Buzek, az Európai Parlament elnöke már jelezte, hogy az EP november 25-étől kész a biztosjelöltek meghallgatására. De ha csak decemberben is kezdődne meg a 26 új biztos meghallgatása, a jelölteknek legalább két hétre szükségük lesz a felkészülésre – hangsúlyozzák a folyamatot jól ismerő illetékesek.

A lisszaboni szerződés várhatóan december elsején lép hatályba, míg az új Bizottság január elsején kezdheti meg a munkát.

Forrás: BruxInfo, 2009. november 9.

Érik a regionális politikai tárca Magyarországnak

Magyarország közelebb került ahhoz, hogy megkaparintsa a regionális politikai portfóliót a következő, várhatóan január 1-jétől hivatalba lépő Európai Bizottságban – értesült különböző brüsszeli forrásokból a BruxInfo.

Látványosan nőttek Magyarország esélyei az utóbbi napokban a regionális politikai tárca megkaparintására a következő Európai Bizottságban, amely a dolgok jelenlegi állása szerint január elsején léphet hivatalba. „Néhány hét óta csak Magyarország nevét hallottam emlegetni a regionális tárcával kapcsolatban a házban” – közölte egy nevének elhallgatását kérő forrás a BruxInfoval.

Egy ideje már nem titok, hogy hazánk a kohéziós politikát felügyelő portfólióért lobbizik Brüsszelben *José Manuel Barroso*nál, amely brüsszeli megfigyelők szerint, ha nem is tekinthető csúcstárcának, 2013, a jelenlegi pénzügyi perspektíva után is egyike marad a fontos politikai területeknek. Információink szerint korábban a spanyolok is szemet vetettek a regionális politikára, ám most nagyobb a valószínűsége annak, hogy újrászó biztosuk, *Joaquín Almunia* a következő Bizottságban is a gazdasági-pénzügyi területen marad. Ami a végleges döntést illeti, sokk függ azonban attól is, hogy a Bizottság elnöke „milyen anyagból” dolgozik majd, a kormányok által jelölt politikusok profilja mennyire illeszkedik majd az elképzelt szerkezethez (első bizottsága megalakításakor 2004-ben Barroso csapatában túlkínálat volt egykori külügyminiszterekből és pénzügyminiszterekből).

Magyarország számára nem lenne teljesen ismeretlen a terület, hiszen hazánk 2004-es csatlakozása után az első magyar biztos, *Balázs Péter* fél évig előbb *Michel Barnier*-rel, majd *Jacques Barrot*-val tandemben már betöltötte ezt a posztot. Az első Barroso-bizottságban Lengyelország delegáltja, *Danuta Hübner* felügyelte a regionális politikát, mígnem néhány hónapja felváltotta őt a szintén lengyel *Pawel Samecki*. Miközben bizottsági források szerint körülbelül 20 ország már megnevezte jelöltjét Barroso bizottsági elnöknek, *Bajnai Gordon* a jelek szerint az utolsó pillanatig kivár a következő magyar biztos nevének felfedésével. Ennek a BruxInfo-nak nyilatkozó források szerint több oka is lehet, s ezek egyike éppen az, hogy előbb bizonyosságot szeretne tudni arról, hogy az elnök milyen tárcát ad majd a magyar biztosnak a következő Bizottságban.

A lisszaboni szerződés csehországi ratifikációja nyomán (*Václav Klaus* elnök kedden írta alá a ratifikációs okmányt, miután a cseh alkotmánybíróság zöld jelzést adott a szerződésnek) azonban nagyon felgyorsultak az események. A tagállamok előreláthatóan a jövő héten (talán november 12-én csütörtökön) újabb csúcstalálkozót tartanak, hogy az új szerződés alapján esedékes személyi kinevezésekről – az Európai Tanács leendő főfoglalkozású elnökéről és a jövődöbéli kül- és biztonságpolitikai főképviselőről – döntsenek. Ha ismertté válik a „külügyminiszter” személye, Barroso elindíthatja a jelölési procedúrát, hiszen a leendő főképviselő alelnökként a Bizottságnak is tagja lesz.

Jerzy Buzek, az Európai Parlament elnöke már jelezte, hogy az EP november 25-étől kész a biztosjelöltek meghallgatására. De ha csak decemberben is kezdődne meg a 26 új biztos meghallgatása, a jelölteknek legalább két hétre szükségük lesz a felkészülésre – hangsúlyozzák a folyamatot jól ismerő illetékesek. A Parlament a meghallgatás előtt rutinszerűen egy kérdőívet küld a jelölteknek, amire írásban is válaszolni kell. Mindebből az következik, hogy a személyi kinevezések után Barroso-nak nagyon rövid ideje marad a biztosi lista véglegesítésére. A Bizottság elnöke hetek óta lázasan tárgyal a tagállamokkal, de egyelőre még azt sem árulta el, hogy milyen változásokat tervez a következő testület struktúrájában. Korábban szóbeli ígéretet tett arra, hogy az új Bizottságban külön portfóliója lesz a klímapolitikának, miként egy, az állampolgárok alapvető jogainak érvényesülését felügyelő biztost is ki készül nevezni.

Brüsszelben azzal számolnak, hogy a lisszaboni szerződés már december 1-jén hatályba lép.

A legtöbb tagállam fajsúlyos gazdasági tárcára hajt, különösen nagy érdeklődés nyilvánul meg a versenypolitikai, a belső piaci vagy a gazdasági és pénzügyi portfólió iránt. Az uniós költségvetésből való részesedése alapján a regionális politikai terület a közös agrárpolitika után a második legfontosabb az EU-ban: az uniós büdzből 2013 és 2020 között 350 milliárd eurót fordítanak az elmaradott térségek felzárkóztatására, illetve a fejlettebb régiókban az ipari szerkezetváltás előmozdítására. „A regionális politika a munkahelyteremtés legfontosabb eszköze az EU-ban és a gazdasági válságot követően feltehetően még tovább nő majd a jelentősége” – mutatott rá a BruxInfo-nak nyilatkozva *Dennis Abbott*, a regionális politikát felügyelő biztos (jelenleg a lengyel *Pawel Samecki*) szóvivője.

A regionális politikai biztos azonban igencsak forró széken ül majd a következő öt évben, hiszen napirendre kerül az új többéves költségvetési keret előkészítése, majd kitárgyalása, aminek fontos része lesz a kohéziós politika korábban megkezdett reformjának folytatása. A költségvetési tárgyalások keretében éles küzdelemre van kilátás a felzárkóztatási politika védelmezői, illetve azok között, akik megkérdőjelezzik e szolidaritási eszköz létjogosultságát és legszívesebben nemzeti hatáskörbe vonnák azt, brüsszeli zsargonon „renacionalizálnák”. EU-szerte nagy felhördülést keltett az a kiszivárgott tervezet, amelyben az Európai Bizottság egyelőre csak skicc formájában felvázolta a jövőbeni uniós büdzbére és ezzel szoros összefüggésben a kohéziós politikára vonatkozó elképzeléseit. Bár a költségvetési felülvizsgálatra vonatkozó bizottsági állásfoglalás – amelynek még az év vége előtt napvilágot kell látnia – várhatóan kevésbé radikális lesz, jelentős elmozdulást tükröz majd a hangsúlyokban a kiadásokat illetően.

A következő többéves költségvetési keretről szóló vita előreláthatóan éppen a 2011 első felében esedékes magyar szoros elnökség idején kulminál majd, így – bár elvileg politikai szempontból mindkét funkció semleges – a regionális politikai biztossal kialakulhat egy informális „magyar tengely”, amely a kohéziós terület jelentőségének megőrzésében lesz érdekelt.

A területet felügyelő biztosnak a jövőbeni kohéziós politika paramétereinek kidolgozójaként hatása lehet arra, hogy egyes országcsoportok, illetve országok milyen és mekkora támogatásban részesülhetnek majd 2013 és 2020 között felzárkóztatás címén a közös költségvetésből. Közvetlen pénzosztó szerepe azonban nem lesz, így egyes várakozásokkal ellentétben Magyarország csak azért nem kap majd több pénzt, mert esetleg magyar biztos áll majd a tárca élén.

Forrás: BruxInfo, 2009. november 5.

Elfogadta a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról szóló törvényt az Országgyűlés

A fogyatékos személyek jogairól szóló törvény, a fogyatékosügyi ENSZ-egyezmény ratifikálása, az Országos Fogyatékosügyi Program után a fogyatékosügyi jogalkotásban immár negyedik alkalommal fordul elő, hogy a magyar Országgyűlés „egyhangúlag” szavaz. Így történt ez november 9-én is a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által előterjesztett, a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról szóló törvény esetében. A törvényben – az EU tagországai közül Finnország után másodikként – kimondjuk, hogy a hallássérültek közössége nyelvi kisebbség, a siketvak személyek jogait pedig először rögzítjük Magyarországon törvényben.

A törvény a magyar jelnyelv elismerésével megteremti annak a szemléletváltásnak az alapjait, aminek eredményeként a hallássérültek közösségéről a jövőben nem (csak) fogyatékos személyeként, hanem egy nyelvi kisebbség tagjaként gondolkozhatunk.

A törvény meghatározza a siketvak személyek speciális kommunikációs rendszerek tanulásához, valamint ezen eszközök alkalmazásával a tolmácsoláshoz való jogát. Ilyen eszköz például a jelnyelvi jelek tenyérbe „írása” vagy a Lorm-ábécé: olyan tenyérérintéses ábécé, amely meghatározott mozdulatok és érintési formák segítségével rajzolja a közlést fogadó személy tenyérébe és ujjaira az egyes betűket. A siketvak személyek a jövőben a speciális kommunikációs rendszereket ismerő jelnyelvi tolmácsok segítségével fognak tudni kommunikálni a hivatali ügyek intézésekor, például a személyi igazolvány vagy a lakcímkártya készítésekor. 2017. szeptember 1-jétől a siket gyermekek számára kötelező lesz a magyar jelnyelv oktatása a számukra létrehozott iskolákban, míg az integráló iskolákban választható válik már akkor is, ha azt csak egy gyermek szülője választja. Ugyancsak ettől az időponttól kezdve kötelező lesz a kétnyelvű oktatás megszervezése a siket gyermekek iskoláiban azt ezt választó gyermek vagy gyermekek részére. Ehhez azonban addig még számos fejlesztési feladatot el kell végezni, így például a felsőoktatásban és a közoktatásban alkalmazandó tananyagokat meg kell írni. Ehhez a Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében kíván a tárca segítséget nyújtani.

A törvény erős támaszt kínál azon felsőoktatási intézményeknek, elsősorban az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar és a Bölcsészettudományi Kar elkötelezett és úttörő oktatóinak, akik a magyar jelnyelv szakos, illetve a kétnyelvű oktatásban részt vevő pedagógusok képzési programjainak a kidolgozására és akkreditáltatására, valamint a szakemberképzés elindítására vállalkoznak. Feladatuk elérni, hogy a képzett, diplomás szakemberek első csoportja 2017. szeptember 1-jén munkába tudjon állni.

A jelnyelvi tolmács szolgáltatás 2010-ben még a 2003-ban bevezetett rendben működik tovább. 2011. január 1-jétől azonban a közszolgáltatási tevékenység során korlátlan számú, ingyenes jelnyelvi tolmácsolást vehetnek igénybe a jogosultak. a középiskolákban évi 120, a felsőoktatásban szemeszterenként 60, a felnőttképzés keretében a képzési óraszám 20 százalékban lehet majd ingyenes tolmácsolt órákhoz jutni. Mindezeket felül további évi 120 óra, szabadon felhasználható tolmácsolás segíti majd a hallássérült és a siketvak személyeket.

A jelnyelvi tolmácsok szakmai elismertségét, más idegen nyelvek tolmácsainak a rangjára emelkedését segítheti az, hogy 2010-ben elkészül a Jelnyelvi Tolmácsok Országos Névjegyzéke. 2011. január 1-jétől csak a névjegyzéken szereplő tolmácsok vállalhatnak államilag finanszírozott tolmácsolást. Fontos változást hoz a törvény a közszolgálati és az országos vételkörzetű televíziók életébe azzal, hogy 2010. július 1-jétől kötelezővé válik a közérdekű közlemények és hírműsorok, valamint 2010-ben naptári naponként legalább két óra időtartamban a filmalkotások, a gyermek- és ifjúsági műsorok és a fogyatékos személyek számára készült műsorok feliratozása, illetve jelnyelvi tolmácsolása. Ezt követően 2014-ig évente két órával emelkedik a kötelezettség, majd 2015-től teljes körű feliratozást, illetve jelnyelvi tolmácsolást kell biztosítani.

Végezetül a Szociális és Munkaügyi Minisztérium köszönetet mond a törvény előkészítésében részt vevő szereplőknek, így különösen a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének, a Siketvakok Országos Egyesületének, a Jelnyelvi Oktatók Egyesületének, a Jelnyelvi Tolmácsok Országos Szövetségének, az ELTE Bölcsészettudományi Karának és a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karnak, a Hallássérültek Iskolái Szövetségének, a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítványnak, illetve a Foglalkoztatási és Szociális Hivatalnak; továbbá a parlamenti munkában segítséget nyújtó képviselőknek és parlamenti pártoknak.

Forrás: Szociális és Munkaügyi Minisztérium, Sajtótájékoztató, 2009. november 9.

Zöld takarékosági tippek a takarékoskodás világnapján

Október utolsó munkanapja a Takarékosági Világnap.

Takarékoskodni sok mindennel lehet és érdemes is, hiszen az energiatakarékosággal nemcsak az üvegházhatású gázok kibocsátásáért felelős szükségtelen energiafelhasználást csökkenthetjük, hanem mérsékelhetjük közüzemi számláinkat is, így kímélhetjük környezetünket és a pénztárcánkat is. Ha csak egy Celsius-fokkal csökkentjük az otthoni hőmérsékletet, országos szinten napi egymillió m³ gázt tudunk megtakarítani.

„Minden egyes alkalommal, amikor lakásunkban fűtünk vagy hűtünk, ebédet főzünk vagy autóba ülünk, olyan döntéseket hozunk, amelyek hatással vannak környezetünkre és a pénztárcánkra is. Egyetlen mozdulattal mindenki tehet a környezetéért, és persze saját magáért is. Legyen szó egy feleslegesen égő lámpa lekapcsolásáról vagy a vízcsap elzárásáról.” – hangsúlyozta Szabó Imre környezetvédelmi és vízügyi miniszter a tárca nyári energiatakarékosági szemléletformáló programja során.

A Takarékosági Világnap kapcsán a környezetvédelmi minisztérium arra kívánja felhívni a figyelmet, hogy fontos odafigyelni egyéni döntéseinkre, hétköznapi szokásainkra, mert néhány apró változtatással csökkenthetjük a szükségtelen energiafelhasználást, mérsékelhetjük a közüzemi számláinkat és hozzájárulhatunk az éghajlatváltozás lassításához is.

Sütés-főzés: főzéshez használjuk a jó hővezetésű anyagokból, például acélból, öntöttvasból vagy zománczott vasból készült edényeket! Figyeljünk oda, hogy az edény mérete illeszkedjen a gáزرózsza vagy főzőlap méretéhez! Ne felejtjük el az edény méretéhez illeszkedő fedőt: fedő nélkül a főzés jóval több időt és energiát igényel, mint fedővel. Ha már felforrt az étel tegyük kis lángra, így is pontosan annyi idő alatt fog megfőni, mint nagylángon.

Hőszigetelés: az ajtók, ablakok utólagos résszigetelése viszonylag olcsó, és saját kezűleg megoldhatjuk. Az így kiküszöbölhető jelentős hővesztéssel akár évi 15–20 százalék körüli energiát is megtakaríthatunk. De a télen, sötétedés után leeresztett redőny vagy a behúzott sötétítő is sokat számít.

Mosás-vasalás: ha mosás után kihúzkodjuk a nedves ruhát, és simára terítve vállfára akasztva hagyjuk megszáradni, a legtöbb esetben nincs is szükség vasalásra (energia- és időmegtakarítás).

Világítás: csak azokban a helyiségekben világítsunk, ahol éppen tartózkodunk! Hagyományos izzók használatakor, ha öt percnél hosszabb ideig nem tartózkodunk a helyiségben, érdemes lekapcsolni a világítást. A gyakori fel-le kattintás egy hagyományos izzó esetében több energiát fogyaszt, mintha öt percig folyamatosan égett volna! Olvasáshoz vagy munkához sokkal hatékonyabb, ha csak a helyi világítást használjuk.

Vásárlás: ne vásároljunk felesleges dolgokat! Lehetőleg a friss élelmiszerek mellett döntünk, a fagyasztott termékek előállítására és tárolására ugyanis tízszer annyi energiát emészt fel. Vásároljunk helyben készült termékeket és a szezonra jellemző zöldségeket, gyümölcsöket a sok ezer kilométert utaztatott, mesterségesen érlelt és tartósított áruk helyett! Kerüljük az „agyonsomagolt” termékeket, amiből lehet, kimért formában vásároljunk.

Kevesebb áramot a konnektorból: az úgynevezett „nagy fehérek”, például a hűtő, a mosógép, a sütő, a mosogatógép vagy a légkondicionáló fogyasztása éves áramszámlánk legalább kétharmadáért felelős. A megfelelő döntésben segít az energiacímke, ami könnyen értelmezhető formában ad információt a háztartási gépről, illetve annak fogyasztásáról. Ha nem találjuk a címkét, kérjük az eladótól, hiszen a kereskedőknek egyrészt kötelezettségük, másrészt érdekük is a vevők tájékoztatása.

További energiatakarékosági és pénztárcakímélő tippek találhatóak a www.egymozdulat.hu oldalon.

Forrás: www.kvvm.gov.hu, 2009. november 2.

A Bíróság részleges megújulása

A Bíróság tagjainak részleges megújulása keretében több bíró, így Juhász Endre bírói mandátumát is meghosszabbították az EU-tagállamok kormányainak képviselői, aminek eredményeképpen a magyar bíró új mandátuma 2015. október 6-áig tart.

A tagállamok kormányainak képviselői 2009. február 25-ei és 2009. március 25-ei határozatukkal a 2009. október 7-étől 2015. október 6-áig terjedő időszakra megújították Vassilios Skouris, Allan Rosas, Koen Lenaerts, Marko Ileqič, Aindrias Ó Caoimh, Rosario Silva de Lapuerta, Juhász Endre, Uno Löhmus, Lars Bay Larsen, Camelia Toader és Jean-Jacques Kasel megbízását.

A 2009. február 25-ei és 2009. július 8-ai határozattal a Bíróság bírójává nevezték ki a 2009. október 7-étől 2015. október 6-áig terjedő időszakra Marek Safjant, aki Jerzy Makarczyk helyébe lép, Daniel Svábyt, aki Jan Klučka helyébe lép és a 2009. október 7-étől 2012. október 6-áig terjedő időszakra Maria Bergert, aki Peter Jann helyét tölti be.

Forrás: BruxInfo, 2009. október 7.

Nemzetközi hírek

Zágráb 2010-ben lezárhatja a tárgyalásokat

Horvátország jövőre lezárhatja a csatlakozási tárgyalásokat, ám a többi csatlakozni vágyó országnak jobban kellene csipkednie magát – kiszivárgott sajtóhírek szerint ez lesz a lényege a szerdán megjelenő országértékeléseknek.

Ha Horvátország időben teljesíti az összes fontos kritériumot, akkor a csatlakozási tárgyalásokat, beleértve az átmeneti rendelkezéseket is, jövőre le lehet zárni – szögezi le a Horvátországról szóló bővítési jelentés, amelyet szerdán ismertet a Bizottság, és amelyből előzetesen a *Reuters* szemezgetett.

A dokumentum ugyanakkor nem ad meg konkrét belépési dátumot, bár diplomaták azzal számolnak, hogy a 4,4 millió lakosú állam 2012-ben válhat az Európai Unió 28. tagjává. Addig is azonban Horvátországnak akad még elég „házi feladata”: így Zágrábnak javítania kell a korrupció és a szervezett bűnözés elleni harcán, lendületet kell adnia az igazságszolgáltatási rendszer fejlesztésének, és fokoznia kell együttműködését a hágai nemzetközi törvényszékkel.

A jelentésből kiderül az is, hogy a Bizottság „pénzügyi csomagot” készít elő a horvát csatlakozás számára, amelynek keretében lényegében az országnak juttatandó regionális fejlesztési pénzeket és az agrártámogatások összegét határozzák majd meg.

A török reformok ütemét jelentősen fel kell gyorsítani – ismétlődik a korábbi, a törökországi eredményeket értékelő dokumentumokból már jól ismert mondat. A Bizottság mostani országjelentése szerint továbbra is a szólás szabadsága, a sajtószabadság, a vallásszabadság, a hadsereg polgári kontrollja és a nők jogainak biztosítása tartozik azon területek közé, ahol a törököknek jobb eredményeket kellene felmutatniuk.

A *Reuters* szerint a mostani jelentés nem tesz említést a Dogan Yayin médiacsoport ügyéről: a vezető török médiakonzernnek ugyanis, amely gyakran bírálja a kormányt, elmaradt adófizetés miatt többmilliárd dollár büntetést kell megfizetnie; az ellenzék szerint azonban a kormány célja ezzel nem más, mint a kritikus hangok elhallgattatása. Diplomáciai források szerint az ügyről egy külön, technikai jellegű dokumentum tesz majd említést, amelyet a fő jelentéshez csatolnak majd.

Az értékelés – szintén visszatérő elemként – mindemellett arra sürgeti Ankarát, hogy normalizálja kapcsolatát Ciprussal.

A csatlakozásra várakozó többi, javarészt nyugat-balkáni állam kapcsán a jelentés egyenetlen fejlődésről számol be, kiemelve, hogy Szerbia rendelkezik a legerősebb adminisztrációs kapacitással ahhoz, hogy végigvigye a reformokat. A tervezet szerint a korrupció még mindig széles körben jelen van az egész térségben, és hatással van a polgárok, valamint az üzleti szféra mindennapjaira is.

Az izlandi jelentés várhatóan megerősíti, hogy a szigetország, amely a nyáron nyújtotta be csatlakozási kérelmét, viszonylag gyorsan veheti a csatlakozási tárgyalások akadályait, már csak azért is, mert tagja az egységes piacnak és a schengeni övezetnek is. „A Bizottság figyelembe fogja venni ezeket a szempontokat véleménye kialakításakor” – szögezi le a *Reuters* által ismertetett tervezet.

Forrás: BruxInfo, 2009. október 14.

Felvételi tárgyalásokat kezdene Macedóniával a Bizottság

A csatlakozási tárgyalások megkezdését javasolja Macedóniával a Bizottság – derül ki egyebek között a nyugat-balkáni államok és Törökország integrációs törekvéseit értékelő bővítési stratégiából, melyet október 14-én hagyott jóvá a testület.

Az EU bővítési folyamata jelenleg mély és általános visszaesés közepette zajlik, és ez a visszaesés az EU-ra és a bővítési folyamatban érintett országokra egyaránt hatással volt – szögezi le a Bizottság szerdán elfogadott éves bővítési stratégiája, amely mindemellett kiemeli azt is: a bilaterális viták nem tarthatják vissza a csatlakozási folyamatot, azokat az érintett feleknek kell rendezniük. A Bizottság szerint Macedónia, Montenegró és Szerbia állampolgárai számára kézzel fogható előnyöket jelent, hogy 2010 elejétől vízummentesen utazhatnak. A Bizottság 2010 közepén fogja előterjeszteni javaslatát Albánia és Bosznia-Hercegovina vonatkozásában is – amennyiben ezek az országok teljesítik a rögzített feltételeket.

Törökország kapcsán *Olli Rehn* bővítési biztos úgy vélte, hogy a török politikai reformtörekvések láthatóan megújultak. „A csatlakozási tárgyalások előrehaladása ettől a lendülettől függ, különös tekintettel az alapvető szabadságok és a jogállamiság megszilárdulására” – tette hozzá. A török tárgyalások 2005 októberében kezdődtek, a 33 tárgyalási fejezetből 11 nyitottak meg eddig, ezekből pedig egyet zártak le ideiglenesen.

Ankara továbbra is teljesíti a (csatlakozási) politikai kritériumokat (az ún. kopenhágai kritériumokról van szó), és az elmúlt évben főként az igazságszolgáltatás reformja, a polgári-katonai kapcsolatok és a kulturális jogok területén ért el haladást. Ez utóbbival összefüggésben a Bizottság pozitív lépésnek tekinti, hogy elindult útjára egy, a nap 24 órájában sugárzó kurd nyelvű

csatorna. A testület értékelése szerint Törökországban nagyobb prioritást kap immár a csatlakozásra történő felkészülés, amit a török főtárgyaló kinevezése és a közösségi joganyag átvételét célzó nemzeti program jóváhagyása is bizonyít.

A politikai pártok közötti párbeszéd, valamint a kompromisszumkésztség hiánya ugyanakkor negatívan hat a reformok végrehajtására, különösen ami a szükséges alkotmányos reformokat illeti. Ankarának sok tennivalója van még a szólás- és a sajtószabadság biztosítása terén; a dokumentum megjegyzi, hogy a legfőbb médiakonzern számára kirótt aránytalan büntetés aggodalmakat kelt (a Dogan Yayin elnevezésű médiacsoportnak ugyanis, amely gyakran bírálja a kormányt, elmaradt adófizetés miatt többmilliárd dollár büntetést kell megfizetnie – az ellenzék szerint azonban a kormány célja ezzel nem más, mint a kritikus hangok elhallgattatása). A vállásszabadság biztosítása, a kínzások és a rossz bánásmód elleni küzdelem szintén kiemelt szerepet kell, hogy játsszon.

Forrás: BruxInfo, 2009. október 15.

Vízumpárbeszédet kezdene a Bizottság Koszovóval

A jogállamiság biztosítása, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem, valamint a kisebbségek védelme – az Európai Bizottság október 14-én elfogadott jelentése szerint ezek azok a területek, ahol Koszovónak még sok a tennivalója. A testület ugyanakkor vízumpárbeszédet kezdeményezne, és szorgalmazza egy átfogó kereskedelmi megállapodás előkészületeinek megkezdését is.

Koszovóban sikerült megőrizni a stabilitást, ám az továbbra is ingatag – állapítja meg egyebek között a Bizottság szerdán elfogadott országértékelése. Az EU úgynevezett jogállamiság-missziója, az EULEX Koszovó egész területén jelen van, és teljes mértékben működőképes. A függetlenségét tavaly februárban kikiáltó ország előtt komoly kihívások állnak, köztük a jogállamiság biztosítása, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem, az igazgatási kapacitások megerősítése, valamint a szerb és egyéb kisebbségek védelme.

Koszovó az értékelés szerint az elmúlt időszakban némi haladást ért el a politikai kritériumok teljesítése, így például a jogi keretrendszer megerősítése terén. A legfőbb kormányzati intézmények működőképesek, és a releváns nemzetközi intézményekkel történő együttműködésben teljesítik feladataikat. Mindemellett azonban meg kell erősíteni a közigazgatás és a parlament kapacitását. Fontos szempont még az igazságszolgáltatási reform véghezvitele, és fokozni kell a korrupció és a szervezett bűnözés elleni harcot is. Nagy kihívás még az is, hogy biztosítsák a koszovói szerbek részvételét a közéletben, beleértve a helyi választásokat.

Koszovó eddig nem sokat tett azért, hogy a jövőben működő piacgazdasággá válhasson. Lényegi reformokra és nagy volumenű beruházásokra van szükség annak érdekében, hogy az ország hosszú távon meg tudjon felelni azoknak a kihívásoknak, melyek az unión belüli versenyből és piaci erőkből fakadnak. Kereskedelmi deficitje az elmúlt időszakban tovább nőtt, és 2009-ben meredeken zuhant az export mértéke is. A jogállamiság gyengése, a széles körű korrupció és a szellemi tulajdonjogok körüli bizonytalanság mind-mind komoly kerékkötője a gazdasági fejlődésnek. A munkanélküliség továbbra is magas.

A Bizottság mindemellett egy olyan folyamat elindítását javasolja, amely végső soron vízummentes utazást biztosítana a koszovói állampolgárok számára. A testület elképzelései szerint – az esetleges vízumliberalizációt szem előtt tartva – vízumpárbeszédet kezdenének, ha és amennyiben Koszovó elvégzi a szükséges reformokat és teljesíti a feltételeket. A Bizottság szorgalmazza egy átfogó kereskedelmi megállapodás előkészületeinek megkezdését is, amelynek megkötésére akkor kerülhet majd sor, ha Koszovó az összes követelményt teljesítette.

A testület továbbá át kívánja tekinteni, hogy Koszovó miként vehetne részt egyes közösségi programokban, illetve hogyan lehetne bevonni bizonyos kezdeményezésekbe, például a foglalkoztatás-, a vállalkozás- és az oktatáspolitikai területén. Ezen felül a Bizottság azt javasolja, hogy az EU mélyítse el a Koszovóval folytatott politikai párbeszédet, és bővítse a Koszovónak nyújtott közösségi pénzügyi támogatás alkalmazási körét oly módon, hogy az kiterjedjen a határokon átnyúló együttműködésre is.

Forrás: BruxInfo, 2009. október 15.

Klíma: döntéskényszerben az állam- és kormányfők

Egyaránt döntéskényszerben lesznek a régi és az új tagállamok vezetői az Európai Unió nemzetközi klímavállalásaiból adódó pénzügyi terhek belső megosztását illetően az október 22–23-án tartott csúcstalálkozón. Az EU soros elnökségét ellátó Svédország ugyanis hangsúlyozta: csak akkor tud eredményesen lobbizni a decemberi, kopenhágai klímacsúcson a kiotói megállapodás megújításáért, ha tisztázottak az Unión belüli erővonalak.

Az állam- és kormányfőknek át kell hidalniuk azt a szakadékot, amit a pénzügyminiszterek múlt heti ülése hagyott maga után azzal kapcsolatban, hogy milyen elvek alapján osszák el a tagállamok egymás között azokat a költségeket, amelyek az EU részéről a fejlődő országok klímaváltozással kapcsolatos beruházásaihoz nyújtandó pénzügyi támogatásokból erednek –

nyilatkozták a *BruxInfo*-nak a tárgyalások menetét közelről ismerő, ám nevük elhallgatását kérő források. „Az új tagállamoknak azért fontos egy mielőbbi megállapodás, mert ha egy megosztott EU megy Koppenhágába tárgyalni, akkor egy esetleges kudarc kapcsán rájuk fognak mutogatni a többiek, mint a kudarc okozóira – ezt egyikük sem szeretné megkockáztatni. Ugyanakkor a svéd elnökség a régi tagállamokra is igyekszik nyomást gyakorolni, mondván, hogy egyszerre két fronton nem tud harcolni. Tehát nehezen képzelhető el, hogy az állam- és kormányfők úgy álljanak fel pénteken a tárgyalóasztal mellől, hogy nincs a belső tehermegosztásról valamiféle konszenzus” – értesült tagállami diplomataktól a *BruxInfo*.

Ismeretes, hogy kilenc közép- és kelet-európai tagállam – Lengyelország, Magyarország és Románia vezetésével – közös szövegjavaslatot terjesztett be a pénzügyminiszteri tanács (ECOFIN) múlt keddi ülésén, amelyben azt kérték, hogy a tagállamok relatív gazdasági teljesítőképességét legalább alapelvek szintjén vegyék figyelembe a nemzetközi klímafinanszírozási költségek belső megosztásáról szóló megállapodásban.

„A pénzügyminiszterek egyetértettek abban, hogy amennyiben az EU nemzetközi klímafinanszírozási vállalásaiból eredő pénzügyi terhek belső elosztása aránytalanul nagy terhet róna a kevésbé fejlett tagállamokra, akkor azt korrigálják, mégpedig az érintett tagállamoknak az összeurópai GNI-ban való részesedése alapján (vagy az EU külső fejlesztési politikáikhoz való jelenlegi relatív pénzügyi hozzájárulásuk tükrében)” – írja a *BruxInfo* által látott szövegjavaslat, amelyet a javaslattevő kilenc tagállam (Észtország kivételével az összes közép- és kelet-európai új tagország) kiegészítésként szeretett volna a tanácsi konklúzióhoz csatolni. A tanácsi dokumentum fő szövegrészébe pedig azt szerették volna betoldani a szóban forgó tagállamok, hogy az EU által a fejlődőknek juttatandó úgynevezett korai (2010 és 2012 közötti) finanszírozásból önkéntes alapon vegyék ki a részüket az egyes országok. A javaslatot azonban a régi tagállamok – főleg Hollandia és Németország – mereven elutasították, így a tehermegosztásról a pénzügyminiszterek nem tudtak dönteni.

A *BruxInfo*-nak nyilatkozó tanácsi források szerint a koppenhágai klímacsúcson az Európai Bizottság és a tagállamok elvben úgy is tárgyalhatnának a 2012-ben lejáró Kiotói Egyezmény helyébe lépő új, globális károsanyagkibocsátás-csökkentési megállapodásról, hogy nincs még konszenzus a járulékos költségek uniós belüli elosztásáról. Ez főleg annak fényében tűnne lehetségesnek, hogy felső politikai körökben egyre több nyilatkozat hangzik el arról, hogy Koppenhágában csak egy keretjellegű, a résztvevő felek politikai elkötelezettségét rögzítő megállapodás várható a tárgyalások folytatásáról, amely egyelőre nélkülözni fogja a technikai részleteket. (Október 21-én éppen Ivo de Boer, az ENSZ klímaügyi főtárgyalója tett ilyen irányú nyilatkozatot.)

Forrás: BruxInfo, 2009. október 26.

Több évig elhúzódik majd a külügyi szolgálat felállítása

Várhatóan 2010 áprilisában véglegesül az az EU tanácsi határozat, amely minden részletében leírja majd a még csak formálódó Európai Külügyi Szolgálat működését. És bár – a lisszaboni szerződés remélt életbelépése után – az új közös külpolitikai főképviselet azonnal munkához láthat, a teljes apparátus felállása évekre elhúzódhat.

A soros svéd EU-elnökség hétfőn tájékoztatja a tagországok külügyminisztereit a leendő Európai Külügyi Szolgálat felállítását célzó eddig előkészületekről, valamint az előzetes konzultációkból leszűrt tanulságokról. A hétfői megbeszélés eredményét melléklet formájában a tervek szerint csatolni fogják a csütörtök-pénteki EU-csúcspénzes zárónyilatkozatához is. (Az EKSZ létrejöttének háttéréről, majdani működésének várható tartalmi elemeiről és terepéről, valamint a megalakulását övező vitákról ld. külön írásunkat.)

A *BruxInfo* tanácsi értesülései szerint – szemben a hírt megszellőztető sajtójelentésekkel – egyes elemeiben a svéd papír körüli vita még távolról sem zárult le. A legfontosabb – részben vitatott – területek mindenesetre a következők:

A leendő EKSZ **jogi státusza**. Alapvetően három törekvés merült fel ennek kapcsán. A tagországok többsége önálló, független intézményként képzelné el működését (párhuzamos tehát a meglévő intézményekkel, mint amilyen a Bizottság, a Parlament, az Európai Bíróság stb), saját büdzsével, saját hatáskörben szervezett apparátussal. Egy másik iskola inkább „EU-ügynökségként” működtetné valamelyik EU-intézmény felügyelete alatt. Mindezekhez képest az Európai Parlament – és részben a Bizottság is – közvetlenül az Európai Bizottság szervezetébe integrálná a szolgálatot, és ennek költségvetéséből finanszíroznák is működését.

Bármelyik verzió is jön be végül, az Európai Parlament annyiból mindenképpen szerepet kap majd az ügyben, hogy megkezdhetetlen lesz az EU-intézmények és politikák működtetéséről szóló pénzügyi rendelet módosítása, ami csakis úgynevezett intézményközi megállapodás (a Tanács, a Bizottság és a Parlament egyetértése) alapján lehetséges. Az elnökség a jelek szerint az első – önálló intézményi – verziót ajánlja majd, ami azonban távolról sem biztos, hogy elnyeri például az önálló külpolitikában semmilyen csorbulást nem engedő brit politika egyetértését.

Forrás: BruxInfo, 2009. október 26.

Új alapokra helyezné a regionális politikát a Bizottság

Az agrár- és a felzárkóztatási politikáról három új prioritás – a munkahelyek, az éghajlatváltozás és a külpolitika felé terelné a 2014 és 2020 közötti uniós keret költségvetés kiadásainak meghatározó részét az a sajtóban kiszivárogtatott szövegtervezet, amelyet az év vége előtt fogadna el a Bizottság. A tervezet kiütötte a biztosítékot a regionális politika azon szereplőinél, akik a fordulattal a legtöbbet veszíthetnének.

Erős eltolódást jelez előre az uniós pénzköltésben az a dokumentumtervezet, amelyben az Európai Bizottság felvázolja elképzeléseit a 2014 és 2020 közötti, következő többéves keret költségvetéséről. Az *EUobserver* brüsszeli hírportál által megszerzett tervezet – ami még nem tekinthető a Bizottság hivatalos javaslatának – a *Barroso* bizottsági elnök által kijelölt politikai prioritásokkal összhangban a munkahelyteremtésre (versenyképesség javítására), a klímaváltozás elleni erőfeszítésekre és az EU külpolitikai súlyának növelésére fordítaná 2014 után a közös költségvetési kiadások meghatározó részét, úgy tűnik végleg leszámolva azokkal az évtizedekkel, amikor a mezőgazdasági és a regionális politika vitte el a legtöbb pénzt a büdzséből.

A két fontos politikai terület együttesen még jelenleg is a közös kiadások körülbelül 78 százalékát emésztí fel. És bár a sajtóban kiszivárgott dokumentum semmilyen összeget, vagy akár csak százalékos arányt nem tartalmaz, további erőteljes elmozdulást tükröz az agrártámogatások csökkentésének irányába, illetve érveket sorakoztatva fel emellett, hogy az uniós átlagnál fejlettebb térségek a jövőben ne tarthassanak igényt felzárkóztatási támogatásokra. Az *EUobserver* emlékeztet rá, hogy a jelenlegi regionális politikai büdzséből a támogatások 80 százaléka a szegényebb, míg 13 százaléka a fejlettebb régióknak jut (a fennmaradó rész a határ menti együttműködés fejlesztésére). A hírportál által idézett szövegtervezet kétségbe vonja, hogy a jelenlegi rendszer – amely a gazdagabb tagállamok forrásait jelentős adminisztratív költségek mellett a tehetősebb régiók felé csatornázza – hozzáadott értéket képviselne-e a nemzeti finanszírozáshoz képest.

A dokumentum ezért egy lehetséges megoldásként a támogatások csökkentését helyezné kilátásba az adott időkeretek között megfelelő haladást elérni képtelen tagállamok számára, illetve ugyancsak időkorlátot szabna azoknak az országoknak a támogatások igénybe vételére, amelyek egy ésszerű fejlettségi szintet elértek. Egy másik elképzelés értelmében attól tennék függővé a regionális támogatások nyújtását, hogy az illető ország milyen régóta tagja már az Európai Uniónak. Ha ezt a kritériumot alkalmaznák, akkor Spanyolország és Görögország várhatóan elesnének a támogatásoktól.

A kiszivárogtatott tervezet – ahogyan arra számítani lehetett – már-már pánikot keltett elsősorban azoknak az országoknak és régióknak a körében, amelyek a legtöbbet veszíthetik a tervezett paradigmaváltással. „Ironikusnak tartjuk, hogy a Bizottság újragondolja saját kohéziós politikáját, éppen akkor, amikor tavaly kezdetét vette a 2007 és 2013 közötti időszak végrehajtása. Hogyan fektethetik az európai régiók a bizalmukat egy olyan Bizottságba, amely már a végrehajtás első lépéseinél a politika átalakítását mérlegeli?” – tette fel a kérdést a *Barroso* bizottsági elnöknek írt levelében *Michele Sabban*, az Európai Régiók Közgyűlésének (AER) francia elnöke. Sabban levelében úgy véli, hogy a bizottsági állásfoglalás a kohéziós politika érdemi és de facto „renacionalizálását” látszik megerősíteni, ami szerinte hibával érne fel.

Az AER elnöke szerint a lisszaboni növekedési és munkahely-teremtési stratégia egy olyan központosító megközelítést tükrözött, amely nem hozott eredményeket. „Attól tartunk, hogy Önök most ugyanarra az ösvényre lépnek. Attól is félünk, hogy az Objective 2 (zömében idetartoznak a fejlett országok viszonylag tehető régiói) stratégia megkérdőjelezése, még inkább aláássa a lisszaboni folyamat céljait” – mutat rá levelében Sabban, aki szerint a Bizottság megközelítése „kétsebességes Euró-pához” vezethet a regionális politikában.

A Bizottság szerint az agrárpolitikára fordított kiadások teljes EU költségvetésen belüli arányának jelentősen tovább kell csökkennie, forrásokat szabadítva fel az új uniós prioritások támogatásához. Az új célok egyike egy úgynevezett európai klíma- és energiapolitikai keretprogram lenne, amelybe minden, a klímaváltozás lelassítását szolgáló uniós kiadást beolvasztanának. A regionális és mezőgazdasági politikára fordított kiadásoknak is ki kellene állniuk a „klímapróbat” és azokat a nemzeti kibocsátáscsökkentési célokhoz rendelnék. A tervezet egy esetleges ambiciózus koppenhági klímamegállapodás „jelentős költségvetési következményeivel” is számol (például a pénzügyi transzfer miatt a fejlődő országok számára) és az európai energia-infrastruktúrák egymással való összeköttetésének megteremtésére is elegendő forrást kíván fordítani.

A költségvetési biztos zónívője egyelőre nem kívánt kommentárt fűzni a kiszivárgott információkhoz, csupán annyit erősített meg, hogy a Bizottság még az év vége előtt el kívánja fogadni a témáról készülő állásfoglalását, amivel kezdetét veszi majd egy, az egész EU-ra kiterjedő széleskörű vita.

Forrás: BruxInfo, 2009. október 26.

Események, képzések – beszámolók

Természeti Katasztrófák Csökkentésének Világnapja a főigazgatóságon

Az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságon október 14-én, a Természeti Katasztrófák Csökkentésének Világnapja alkalmából ünnepséget rendezett az OKF vezetése a civil és karitatív szervezetek, illetve a megyei igazgatóságok képviselői és a főigazgatóság munkatársai részvételével.

A rendezvényt megtisztelte jelenlétével többek között *dr. Virág Rudolf*, az Önkormányzati Minisztérium szakállamtitkára és *dr. Dsupin Ottó*, a Kormányzati Koordinációs Bizottság Titkárságának vezetője. Elsőként a Központi Tűzoltózenekar kvintettjének műsorát hallgathatták meg a résztvevők, majd *dr. Muhoray Árpád* pv. vezérőrnagy, az országos katasztrófavédelmi főigazgató veszélyhelyzet-kezelési helyettese mondott ünnepi beszédet. Felidézte a világnap kijelölését eldöntő ENSZ-határozatot, emlékeztetett arra, hogy mostanság megszorodtak a természeti katasztrófák, azok jelentősen veszélyeztetik a fenntartható fejlődést, és nemzetközi összefogást tesznek szükségessé. A Természeti Katasztrófák Nemzetközi Évtizede alatt koncepcionális elmozdulás történt a reagálástól a megelőzés kultúrájának az irányába. A tábornok szolt arról is, hogy a globális fegyveres konfliktus fenyegetése helyébe a gazdasági, etnikai alapú összetűzések léptek, nőtt a terrorizmus veszélye. Hozzátette: a Nemzetközi Katasztrófa-csökkentési Stratégiával jelentősen mérsékelhetők a természeti csapások hatásai. A főigazgató-helyettes felidézte a 2005-ös Hyogói Általános Cselekvési Tervben foglaltakat, az abban lefektetett prioritásokat, ezt követően emlékeztetett arra, hogy Magyarországon az Alkotmány rögzíti a biztonsághoz való jogot, melynek feltételei biztosításán dolgozik többek között a katasztrófavédelem is. A tábornok hangsúlyozta, a siker kulcsa az összefogás, az eredményességhez az érintett szervezetek mellett természetesen a lakosságra is szükség van. Az összefogás nemcsak országon belül, hanem a határokon túlmenően is fontos. A főigazgató-helyettes büszkeséggel beszélt a szumátrai földrengés körzetébe küldött magyar mentőerőkről, az általuk elvégzett és a helybeliek által elismert munkáról, végezetül megemlítette, hogy az idén Magyarország tölti be az ENSZ INSARAG Afrika/Európa/Közel-Kelet Regionális Csoport elnöki tisztét, így az ország képviseletében az OKF rendezte meg október 1–2. között a régió éves konferenciáját.

A tábornok után az Indonéziában járt mentőcsapat vezetője, *Jackovics Péter* pv. őrnagy idézte fel az október 3–13. között történeteket. Mint mondta, az első között érkeztek a térségbe, a repülő pedig valódi bizonyíték volt az összefogásra, hiszen együtt utazott több ország csapata, sőt, velük repültek az ENSZ szakértői is. A 65 fős nemzetközi csapat 29 kutyával igyekezett túlélőket találni a romok alatt, de a földrengés olyan rombolást vitt végbe, hogy sajnos már csak az áldozatok holttesteit találták. Az őrnagy elmondta, hogy az első kiutazó magyar egység főképp kutató-mentő munkát végzett, a második csoportban érkezőket viszont olyan területre irányították, ahol földcsuszamlás volt, ők a sárlavina által elragadott emberek után kutattak, s emellett inkább humanitárius, egészségügyi tevékenységet folytattak.

A beszámoló után *dr. Tatár Attila* elismeréseket adott át az arra érdemeseknek. Az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatója a Természeti Katasztrófák Csökkentésének 2009. évi Világnapja alkalmából az idén tartott katasztrófa-elhárítási gyakorlat szervezésében, irányításában, végrehajtásában végzett, kiemelkedő szintű tevékenysége elismeréseként Katasztrófavédelmi Emlékérmeket adományozott *dr. Balogh Ibolyának*, a Fejér Megyei Védelmi Bizottság elnökének, *Káli Sándornak*, Miskolc város polgármesterének, valamint *Szepessy Zsolt Lászlónak*, Monok község polgármesterének. A katasztrófavédelem, a tűzoltóság, a polgári védelem munkájáról a közvélemény folyamatos, pontos és hiteles tájékoztatásáért a főigazgató Sajtó Nívódíjat és Katasztrófavédelmi Emlékérmeket adományozott elektronikus újságírás kategóriában *Hazafi Zsoltnak*, az ATV Reggeli Jam című magazinműsora főszerkesztőjének, *Fekete Lajosnak*, a Független Hírügynökség bűnügyi rovata újságírójának, valamint *Marosi Antalnak*, a T-Rádió és a Lánchíd Rádió szerkesztő-műsorvezetőjének. Az elismeréseket a nyomtatott sajtó kategóriában *Harsányi Miklós* a Somogy Hírlap újságírója, sajtófotó kategóriában pedig *Lakatos Péter*, a Magyar Távírat Iroda fotóriportere kapta. A Szumátrát szeptember végén sújtó földrengés mentési munkálatai során tanúsított kiemelkedő helytállása elismeréseként az OKF főigazgatója soron kívül előléptette polgári védelmi századossá *Garaguly István* pv. főhadnagyot. A főigazgató oklevelet és Katasztrófavédelmi Emlékérmeket adományozott: *Jackovics Péter* pv. őrnagynak, a magyar mentőcsapat vezetőjének; a Magyarországi Különleges Mentő és Tűzoltó Közhasznú Egyesületnek (Bokod – átvette *Elekes Gábor*); a Jászberényi Mentőkutyás Egyesületnek (átvette *Mezősi Tamás*); a Zalaegerszegi Különleges Mentők Kiemelkedően Közhasznú Egyesületnek (átvette *Világos Csaba*), a Pannon Kutyás Kutató-Mentő Csoportnak, valamint a Magyar Vöröskeresztnek.

Az elismerések átadását követően az ünnepség résztvevői egyperces néma felállással adóztak a katasztrófák áldozatainak emléke előtt.

A rendezvény alkalmat adott arra is, hogy az OKF megújítsa együttműködési megállapodását egyik stratégiai partnerével, a Magyar Polgári Védelmi Szövetséggel (MPVSZ). Az aláírást követően az OKF főigazgatója úgy fogalmazott, az MPVSZ fontos eleme a katasztrófavédelem rendszerének, a szövetséggel fennálló együttműködés az utóbbi időben jelentős tartalmat kapott. A szövetség országos elnöke néhány mondatban összefoglalta az általuk eddig elvégzett munkákat, és kitért a tervezett feladatokra.

Az ünnepség végén *dr. Tatár Attila* pohárköszöntőre és kötetlen beszélgetésre invitálta az elismerésben részesülteket.

Forrás: Katasztrófavédelem Szerkesztősége, Budapest, 2009. október 14.

Az ENSZ INSARAG regionális csoportjának budapesti szakmai fóruma

Az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (OKF) szervezésében 2009. október 1–2. között Budapesten, a Danubius Hotel Astoria szálloda Pódium termében ülésezett az ENSZ INSARAG (Nemzetközi Kutató és Mentő Tanácsadó Csoport) Afrika/Európa/Közel-Kelet Regionális Csoportja, melynek elnöke 2009-ben *dr. Tatár Attila* t. altábornagy, az OKF főigazgatója.

1991 decemberében az ENSZ Közgyűlése elfogadta 46/182 számú határozatát, amely nagy természeti katasztrófák és más jelentős veszélyhelyzetek bekövetkeztekor az ENSZ reagálását hivatott erősíteni. Mindezekon túl a világszervezet ülészaka célul tűzte ki ilyen esetekben az ENSZ helyszíni humanitárius tevékenységének fokozását. Ezt követően az ENSZ főtitkárának jóváhagyásával létrejött a Humanitárius Ügyek Osztálya (Department of Humanitarian Affairs – DHA), amely 1998-as átszervezésével a Humanitárius Ügyek Koordinációs Hivatala (Office for the Coordination of Humanitarian Affairs – OCHA) nevet kapta. Az ENSZ OCHA feladata a természeti katasztrófák és komplex veszélyhelyzetekkel összefüggő tevékenység koordinálása, a humanitárius reagálás koordinálása, fejlesztés és humanitárius támogatás. Az OCHA-nak tagjai és partnerei a kormányoktól kezdve a civil szervezetek, ún. humanitárius partnerek, az ENSZ-ügynökségeken át alapítványok és programok és a Vöröskereszt. Az ENSZ keretén belül az OCHA látja el a nagy katasztrófákból eredő segítségnyújtási feladatokat. Ez a szervezet nemzetközi összefogás koordinálásával, reagáló egységek, tanácsadók küldésével humanitárius segítség formájában enyhíti a katasztrófák okozta súlyos károkat. Az ENSZ OCHA székhelye Genfben, illetve New Yorkban található. Az OCHA Tábori Koordinációs Támogató Csoportja (Field Coordination Support Section – FCSS) üzemelteti a genfi székhelyű Nemzetközi Kutatási és Mentési Tanácsadó Csoport (International Search and Rescue Advisory Group – INSARAG) Titkárságának központját. Az INSARAG 1991-ben alakult, céljának tűzte ki az államok együttműködésének elősegítését olyan esetekben, amikor katasztrófa vagy földrengés sújtotta területeken a nemzeti katasztrófavédelmi erők kapacitásai már nem elegendők. Az INSARAG több mint 80 ország és katasztrófareagáló szervezet globális hálózata az ENSZ égisze alatt. Az INSARAG a városi kutatással és mentéssel (Urban Search and Rescue – USAR) is foglalkozik. Egyik célkitűzése, hogy a nemzetközi USAR-csapatok tevékenységét koordináló egységes ún. INSARAG Irányelveket és módszertant minél szélesebb körben elfogadtassa. Ebben az INSARAG Irányelvek elnevezésű dokumentumban gyűjtötték össze a Nemzetközi Kutatási és Mentési Tanácsadó Csoport működési szabályzatát. Ez tartalmazza a katasztrófa helyszínére érkező USAR-csapatok működésével szemben támasztott minimumkövetelményeket. A „Nemzetközi városi kutató és mentő segítségnyújtás koordinációjának és hatékonyságának növeléséről” szóló Irányelveket az ENSZ 57/150 számú Közgyűlési Határozatában fogadta el 2002. december 16-án. Az ENSZ OCHA Nemzetközi Kutatási és Mentési Tanácsadó Csoportjának a tevékenysége három regionális csoportba szerveződik: Afrika/Európa/Közel-Kelet régió, Ázsia/Csendes-óceáni régió és az Amerika régió. A regionális csoportok vezető képviselői évente üléseznek, megvitatják az elmúlt időszak katasztrófa-segítségnyújtási tapasztalatait, kutató és mentő (SAR) képzéseket és gyakorlatokat terveznek, javaslatokat tesznek a SAR-csapatok közötti együttműködés, a nemzetközi katasztrófareagálásban eddig elért koordináció és együttműködés további tökéletesítése érdekében.

Magyarország nagymértékben hozzájárul az ENSZ Közgyűlés fentebb említett 57/150-es határozatának megvalósításához. A nemzetközi követelmények megvalósítása érdekében az OKF 2004-ben – az OCHA által kidolgozott tematika alapján – egy új képzési rendszert dolgozott ki a nemzetközi kutatásban és mentésben részt vevő csapatok felkészítése és minősítése érdekében. Az OKF nemzetközi kutató és mentő szakterületen végzett következetes és sikeres munkája eredményeként Magyarországot választották 2008-ban az ENSZ INSARAG Afrika/Európa/Közel-Kelet Regionális Csoport alelnökének, majd a 2009-es évre a csoport elnökének. E szerepet az önkormányzati miniszter irányítása alatt álló OKF tölti be. Az ENSZ INSARAG Afrika/Európa/Közel-Kelet Regionális Csoport elnökéként az egyik legfontosabb feladat a régió éves rendes találkozásának megrendezése. Ez zajlott 2009. október 1–2. között Budapesten. A kétnapos rangos szakmai fórumon az ENSZ érintett szakterületeinek vezetői és az európai, afrikai, arab országok katasztrófavédelmi vezetői – mintegy nyolcvan – vettek részt.

A Danubius Hotel Astoria szálloda Pódium termében október elsején reggel kezdődött találkozón *dr. Tatár Attila* az OKF szakmai vezetése nevében köszöntötte a megjelenteket. A tábornok azzal a meggyőződéssel nyitotta meg az ülést, hogy a budapesti találkozó „hozzájárul a nemzetközi kutatásban és mentésben elért eddigi sikerek továbbviteléhez”.

Miniszteri megnyitó beszédében *Varga Zoltán*, az önkormányzati tárca vezetője elismeréssel szólt a magyar katasztrófavédelmi rendszerről. Rámutatott többek között: „Az a tény, hogy Magyarország adhat otthont az Afrika/Európa/Közel-Kelet regionális csoport évi rendes találkozásának – rang és elismerés is egyben. Úgy vélem, hogy a megbecsülést elsősorban az egységes magyar katasztrófavédelmi rendszer érdemelte ki. Ennek kiépítése – a kormány programjával és a minisztérium stratégiájával összhangban – az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság érdeme, amely példaértékűen látja el feladatait mind hazai, mind nemzetközi vonatkozásban.” A miniszteri megnyitó után *Arjun Katoch*, az OCHA FCSS vezetője, az INSARAG titkárságának a vezetője köszöntötte a megjelenteket.

A rövid szünetet követő rövid bemutatkozások után a FCSU INSARAG Afrika/Európa/Közel-Kelet Regionális Csoport 2008-as találkozásán elfogadott döntések megvalósításáról, az eredményekről és az elkövetkező eseményekről kaptak tájékoztatást és vitatták azokat meg – igen rövid, pármondatos hozzászólásokkal és kérdésfelvetésekkel a szakmai fórum résztvevői. A magyar katasztrófavédelem rendszeréről *dr. Tatár Attila* t. altábornagy, az OKF főigazgatója tartott tájékoztatást. *Magyarország szerepe az INSARAG-család erősítésében* alcímmel külön fejezetben taglalta a tábornok azt a munkát, amelyet a hazai katasztrófavédelem végez a nemzetközi szakmai együttműködés elmélyítése érdekében. Magyarország és az OKF tevékenysége az ENSZ

INSARAG Nemzetközi Kutató és Mentő Tanácsadó Csoportban az elmúlt években egyre intenzívebbé vált. Kiemelte az IEC (INSARAG External Classification), az INSARAG külső minősítő gyakorlatainak magas számát és 2009. évi sikereit és azt, hogy az OKF szakértőjét beválasztották a 2009. június elején megrendezett brit újraminősítő gyakorlat szakértői stábjába

A kétnapos nemzetközi szakmai fórum első munkanapjának délutánján a résztvevők tájékoztatókat hallhattak az INSARAG munkacsoportok tevékenységéről, a városi kutató, mentő csapatok régiós tapasztalatairól, megvitatták az INSARAG Irányelvek 2010-es verzióját, valamint az újraminősítés és az ún. IEC ellenőrző listájának 2010-es verzióját.

2009. október 2-án az előadások sorában elsőként a könnyű minősítésű csapatoknak a NATO különböző testületei által Dél-Kelet-Európában folytatott kapacitásépítésével ismerkedhettek meg a résztvevők. A régióban nemzeti teamek alkalmazása szükséges, a korábban egyetlen országot képező, kisebb-nagyobb mai önálló államok ilyen erők birtokában nem szorulnának külső segítségre, ha mégis, akár egymásnak is segíthetnének. A NATO DPPI (Disaster Preparedness and Prevention Initiative – Katasztrófa-megelőzési és Felkészülési Kezdeményezés) képviselője a szervezet, annak története, illetve a testületek és a tagországok áttekintését követően a testület projektjeiről beszélt, így szó esett a képzési programról, a térképek harmonizációjáról, az árvízvédekezésre létrehozandó közös csapatról, valamint a koordinációt elősegítő virtuális platformról.

Ezt követően a hallgatóság a Közel-Keleten, Észak-Afrikában és a Dél-Kaukázuson folytatott svájci kapacitásépítésbe nyерhetett részletes bepillantást. Elhangzott, ilyen tevékenység zajlik Jordániában, Örményországban, Marokkóban, Peruban, Kínában és Tadzsikisztánban.

Jordániában az ország három részén, középen, északon és délen van nemzeti kereső, mentő csapat, dolgoznak a kapacitások fejlesztésén, hogy meg tudjanak felelni az INSARAG előírásoknak, és minősítést szerezhessenek. Az országban különös gondot fordítanak a közúti balesetekre való felkészülésre. Kihívást jelentett, hogy a nulláról kellett indulniuk és gyorsan kellett haladniuk a kapacitásépítésben. A jordán szakemberek ugyanakkor optimisták, számításaik szerint jövő év végére eljutnak a nehéz USAR-csapatok minőségéig.

Az örmény projektről szólva a svájci szakember arról beszélt, hogy egyebek mellett feladat volt a mentési szervezetek decentralizációja, a katasztrófa-reagálási kapacitások erősítése, főleg a földrengés tekintetében. A svájci támogatású marokkói projektről az ország képviselője elmondta, 2007-ben kötöttek megállapodást Svájjal, egyebek mellett a kutya-vezetők képzése, a vegyi balesetek elleni védelem kapacitásainak fejlesztése érdekében.

A régió képviselői betekintést nyerhettek az 1999-es földrengés utáni török kapacitásépítésbe is. Emlékeztetőül elhangzott, hogy tíz évvel ezelőtt több mint egy Magyarországnyi területet és mintegy tizenötmillió embert érintett a katasztrófa, amely nemcsak a török – a hivatásos és a civil szervezetek által művelt – katasztrófavédelmet változtatta meg, hanem a nemzetközi rendszer alapvetéseit is. A török szakember elmondta, sok egyéb intézményi, strukturális változtatás, az irányítási rendszer megújítása mellett országszerte tizenegy speciális kutató-mentő csapatot hoztak létre, szereltek fel, ezek gyors reagálásra képesek bármilyen katasztrófa esetén.

A magyar kapacitásépítésről az OKF veszélyhelyzet-kezelési főigazgató-helyettese, *dr. Muhoray Árpád* pv. vezérőrnagy tájékoztatta a konferencia résztvevőit. Felidézte az INSARAG irányelvek szerinti hazai felkészülés fázisait, emlékeztetett arra, hogy a folyamat végén, a 2005-ben a Zala megyei Lenti városában megtartott minősítő gyakorlaton két magyar csapat közepes, egy pedig nehéz kategóriájú minősítést kapott. Ezen kívül elmondható, hogy mára Magyarországnak az INSARAG irányelvei alapján kiképzett kiképzői és egy szakember személyében UNDAC-szakértője is van. A tábornok beszélt a nemzeti és nemzetközi szintű gyakorlatokról, a kapacitásépítés új hazai koncepciójáról. Végezetül a tábornok a jövő kihívásai között az árvizeket, áradásokat, szökőárakat nevezte meg. Felhívta a figyelmet ugyanakkor arra, hogy nincs iránymutatás az árvízi tevékenységre, ezért indokolt lenne ezeket a jövőben kidolgozni.

A találkozón egyebek mellett elhangzott az is, hogy az Afrika/Európa/Közel-Kelet Regionális Csoport gyakorlata jövőre Abu Dhabiban lesz, a team leaderek találkozójával együtt, 2011-ben Svájc rendez gyakorlatot. Az Ázsia/Csendes-óceáni Regionális Csoport részére Indiában, Delhitől északra zajlik majd gyakorlat, az Amerikai Regionális Csoporté pedig Costa Ricában.

Forrás: Katasztrófavédelem Szerkesztősége

A kínai Polgári Ügyek Minisztériumának szakmai küldöttsége Budapesten

2009. október 25-e és 29-e között Luo Pingfei miniszterhelyettes vezetésével a Kínai Népköztársaság Polgári Ügyek Minisztériumának (MCA) szakmai küldöttsége tartózkodott Magyarországon. A látogatás célja volt a magyar katasztrófavédelmi rendszer és az OKF működésének megismerése, tanulmányozása.

A kínai delegáció tagjai: *Kang Peng* főigazgató, Nemzetközi Ügyek Főosztálya (MCA), *Zhang Weixing* főigazgató-helyettes, Katasztrófa-elhárítási Főosztály (MCA), *Yang Xijun* főigazgató, Polgári Ügyek Főosztálya (Heilongjiang tartomány), *Tian Baozhong* főigazgató, Polgári Ügyek Főosztálya (Gansu tartomány), *Luo Xin* kisasszony, osztályvezető, Nemzetközi Ügyek Főosztály (MCA).

A magyar szakmai küldöttséget *dr. Tatár Attila* tú. altábornagy, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság első emberének vezetésével *dr. Muhoray Árpád* pv. vezérőrnagy, veszélyhelyzet-kezelési főigazgató-helyettes, *dr. Kozári László* pv. ezredes, tanácsos, hivatalvezető, *dr. Mórotzné dr. Cecei Katalin*, a Nemzetközi Főosztály vezetője, *Gerics Orsolya*, a Nemzetközi Főosztály

előadója és *Ipolyi Éva* tolmács alkotta. A többnapos kínai munkalátogatás során a magyar delegáció további tagjai voltak *dr. Sonkoly Gábor*, nemzetközi főosztályvezető (ÖM), *Szatmári Imre* mk. pv. alezredes, a Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság vezetője, *Pesti Máté*, Nemzetközi Főosztály (ÖM).

A vendégeket fogadta *Jauernik István*, az Önkormányzati Minisztérium államtitkára is.

A kínai küldöttség érkezését követően ismerkedett a főváros nevezetességeivel, a vendégek ellátogattak a Parlamentbe is. 2009. október 27-én délelőtt a Katasztrófavédelmi Oktatási Központ tárgyalójában kezdődött a hivatalos szakmai program. Dr. Tatár Attila a vendégek köszöntésekor kifejtette reményét, hogy a kínai szakmai küldöttség magyarországi látogatása során sikerül egy előremutató együttműködés alapjait lerakni.

Luo Pingfei elmondta, hogy nagy érdeklődéssel ismerkednek a magyar katasztrófavédelem rendszerével, és hangot adott annak a meggyőződésének, hogy a személyes, szakmai kapcsolatfelvételen túl lerakják a hosszú távú szakmai együttműködés biztos alapjait. Ezt követően a főigazgató mutatta be gazdagon illusztrált előadásában a magyar katasztrófavédelem rendszerét, annak konceptuális, jogi, szervezeti alapjait, felépítését és feladatrendszerét. A power point-os tájékoztató fejezetcímei, alcímei, szövege angol nyelven szolgált a jobb megértés a vendégek számára. Kissé előrehaladva megjegyzendő, hogy ez a következő előadások esetében is így volt, függetlenül attól, hogy az elhangzottakat örömdetesen gyorsbeszédű tolmács fordította magyarról kínaira és vissza.

Dr. Muhoray Árpád a veszélyhelyzet-kezelési szakterület struktúráját, feladatrendszerét ismertette a vendégekkel. *Dr. Kozári László* a honi katasztrófavédelem lakosságfelkészítő, tájékoztató részterületét mutatta be.

Az előadásokat követően a vendégek kérdései mindenekelőtt a katasztrófavédelem irányítási rendszerére, az állami és önkormányzati kompetenciák határmezsgyéire vonatkoztak. Dr. Tatár Attila kisebb előadással felérő, sok példával erősített válaszában világította meg a szakmai felügyelet és a szakmai irányítás tartalmát.

A kínai miniszterhelyettes a magyar katasztrófavédelem költségvetési előirányzatainak, fejlesztési lehetőségeinek, struktúrájának, személyi állományának konkrét számszerű adatai is élénken érdekelték. Yang Xijun – mint tartományi vezető – elsősorban a megyei katasztrófavédelmi szervezetek kompetenciáit, lehetőségeit firtatta kérdéseiben. E kérdésekre is dr. Tatár Attila válaszolt.

Délután a kínai küldöttség a Fővárosi Polgári Védelmi Igazgatóságra látogatott, ahol *Tatorján István* pv. ezredes, az FPVI igazgatóhelyettese köszöntötte a vendégeket, majd *Kocsik Pál* pv. alezredes, a Veszélyhelyzet-kezelési Osztály vezetője tartott szemléletes előadást az igazgatóság felépítéséről, feladatrendszeréről. A vendégek kérdései az FPVI „hovatartozására”, önkormányzati kötődésének és szakmai felügyeletének konstellációjára vonatkoztak. Kocsik Pál a hivatásos polgári védelem állományával, a veszélyhelyzet esetén mozgósíthatók létszámával és más konkrétumokkal kapcsolatos kérdésekre is válaszolt.

Ezt követően az FPVI ügyletére látogattak el a vendégek, ahol az Ügyeleti és Veszélyhelyzeti Felderítő Szolgálat tevékenységéről, a VFSZ jármű- felszereltségéről, műszaki paramétereiről *Totka István* pv. alezredes tartott rövid tájékoztatót, majd válaszolt az ezzel kapcsolatos kérdésekre...

2009. október 28-án, szerdán a kínai szakmai küldöttség Kecskemétre látogatott, és a Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, továbbá a Kecskeméti Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság tevékenységével ismerkedett.

Forrás: Katasztrófavédelem Szerkesztősége

A kutató-mentő rendszer komplex ellenőrzése zajlott

A honvédség, a katasztrófavédelem, a tűzoltóság, a mentőszolgálat, a rendőrség és a HungaroControl Zrt. együttműködésében a magyarországi kutató-mentő rendszer komplex ellenőrzése, és ezzel egy időben a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság megyei ellenőrző gyakorlata zajlott a békéscsabai repülőtérenél.

A feltételezés szerint három, kötelékben repülő helikopter összeütközött, az egyik lezuhant, kettő kényszerleszállást hajtott végre. A zuhanó helikopterekből ketten ejtőernyővel kiugrottak, és a repülőtér környékén, ismeretlen helyen értek földet. Az egyik gép kigyulladt, míg egy másik olyan mértékben rongálódott, hogy a rajta szállított radioaktív anyag a szabadban szét-szóródott.

A segélyhívó számokra befutó jelzések alapján a tűzoltók a legmagasabb, ötös riasztási fokozatban kezdték meg a vonulást, így Békéscsabáról, Gyuláról, Orosházáról, Szarvasról, Mezőkovácsházáról, Szeghalomról indultak egységek, és a helyszínre érkezett a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Veszélyhelyzeti Felderítő Csoportja is. A kutatást, mentést nehezítette, hogy a reptérre vezető úton a robbanások hatására egy veszélyes anyagot szállító furgon személyautóval ütközött és a veszélyes anyag a szabadba került. Mivel felmerült, hogy az egyik helikopteren fegyverzet is volt, ezért a polgármester utasítására, a polgári védelem irányításával megkezdődött Békéscsaba-Gerla kitelepítésének megszervezése, a katasztrófavédelem Krízis Intervenciók Teamjének közreműködésével a befogadóhely kialakítása.

A több mint 100 fő bevonásával tartott gyakorlaton a hatályos jogszabályok alapján a társszervek együttműködését, a kárhelyszínen beavatkozó erők és eszközök szervezését, irányítását gyakorolták.

Forrás: Katasztrófavédelem, Békéscsaba, 2009. október 30.

Karambol a kapuban

Akrilnitrilt szállító tartályvonat és autóbusz ütközött Nyergesújfaluban a Zoltek Zrt. ipari bejáratánál – legalábbis ezt feltételezték az október 15-i teljes külső védelmi terv-gyakorlat szervezői.

Zord időjárás fogadta a Nyergesújfalu határában található Zoltek Zrt.-hez érkezőket, köztük *Czibik József* tű. ezredes, a Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság vezetőjét, helyettesét, munkatársait, a város jegyzőjét, a cég és a gyakorlatban résztvevő szervezetek képviselőit, valamint az érdeklődőket. Némi védelmet nyújtott ugyan az eső és a szél ellen a felállított sátor, ám a kinti hőmérsékleten ez mit sem változtatott. És természetesen nem változtatott a programon sem, hiszen veszélyes anyagokkal kapcsolatos vagy ipari balesetek nem csak ideális időjárási viszonyok között, kellemes nap-sütéses délelőttökön szoktak történni. A gyakorlatot néhány mondattal a város polgármestere, *Miskolczi József* nyitotta meg. Nyergesújfalu első embere felhívta a figyelmet a felkészülés fontosságára, az évről-évre megtartott gyakorlatok hasznára, és hangsúlyozta, a településnek korrekt kapcsolata van a céggel, a katasztrófavédelemmel, a beavatkozókcal egyaránt.

A polgármester szavai után az Esztergomi Polgári Védelmi Kirendeltség munkatársa, *Kálmán Sándor* tű. főhadnagy ismertette a megjelentekkel a gyakorlat részleteit. Magáról a részvénytársaságról elmondta, a jelenleg az amerikai Zoltek-csoportba tartozó magyar vállalat jogelődjét még 1941-ben alapították, mára az ország vezető vegyszár-gyártó cégévé vált. Az előállított termék a szénszál, ami speciális molekulaszervezetének köszönhetően a legerősebb szál, a kompozitokban való gazdagság rendkívüli szilárdságot eredményez, ugyanakkor igen könnyű. Az előállításához szükséges akrilnitril, dimetil-formamidot és metil-akrilátot vasúton és közúton szállítják az üzembe. A gyakorlat feltételezése szerint éppen egy akrilnitril szállító vasúti vagon szenvedett balesetet. Az ütközés az üzem ipari bejáratánál történt, ahol is egy közúton érkező autóbusz (a sofőr figyelmetlensége miatt) összeütközött az iparvágányon haladó tartályvagonnal. A baleset során a tartály megsérült, a benne lévő akrilnitril az úttestre kezdett folyni. Az ütközésnél a vasúti szerelvény tolatását végző személyek közül egy ember a helyszínen meghalt, a buszon ülők közül többen megsérültek, és súlyos következményekkel járt a szabadba jutott és ott elpárolgott vegyi anyag okozta mérgezés is. Az ismertetőben elhangzott: az akrilnitril alapvetően enyhén szúrós szagú, színtelen folyadék, amely a szabadba jutva gyorsan párolog, a levegővel keveredve könnyen gyulladó, robbanóképes elegyet alkot, de vízzel csak kis mértékben keveredik, annak felületén úszik, és ott szintén robbanóelegyet alkot. Gőzei mérgezőek, bőrön át is felszívódik. Erősen izgatja a bőrt és a nyálkahártyákat, károsítja az idegrendszert, a légző- és emésztőszerveket. Mérgezésére fejfájás, hányinger utal. „Alattomos” vegyület, ugyanis szaglás alapján nem lehet megítélni a koncentrációt, és ezzel a veszély mértékét, amikor ugyanis már az orr számára is érezhető, addigra az egészségkárosodás többnyire már bekövetkezett.

Az akrilnitril jelenléte miatt a helyszínre érkezett hivatásos és létesítményi tűzoltók a balesetet szenvedett járműveket légzőkészülékben, védőruhában közelítették meg. Ugyancsak a mérgező gőzök miatt lakosságvédelmi intézkedésekre (konkrétan elzárkóztatásra) is szükség volt, hiszen a baleset helyszínével szembeni művelődési házban éppen rendezvény volt, a mellette lévő nevelési tanácsadóban kisgyermekek tartózkodtak, a közeli lakóházakban élők közül többen szellőztettek.

A tudnivalók ismertetését követően megindult az események sora, megtörtént az „ütközés”, erről megkapta az értesítést a Zoltek Zrt. főportája, tőlük a cég vezérigazgatója, a megyei katasztrófavédelmi igazgatóság, a nyergesújfalui hivatásos tűzoltók, a mentőszolgálat, a rendőrség, a MÁV. Az ipari bejárhoz sorra érkeztek a különböző riasztott egységek, amelyek a többiekkel összhangban tették a dolgukat, egyebek mellett elvégezték a felderítést, kijelölték a biztonsági zónát, kimentették és ellátták, majd elszállították a sérülteket, megszüntették a tartály szivárgását, a kifolyt anyagot habbal takarták, megkezdték a sérült vagon ideiglenes javítását, illetve perlittel leszórták, és megfelelő edényekbe összegyűjtötték a habbal takart veszélyes anyagot.

Az elsődleges beavatkozókön kívül természetesen a „hátszág” is munkához látott, elindult, megérkezett, és folyamatosan mért a megyei katasztrófavédelmi igazgatóság veszélyhelyzeti felderítő csoportja. A település polgármestere életbe léptette a külső védelmi tervet, elrendelte a pv. törzs összehívását, amely aztán neki is kezdett feladatai végrehajtásának: megszületett a döntés az elzárkóztatásról, a lakosságot a helyi médián keresztül és az Esztergomi Polgári Védelmi Kirendeltség hangszóróval felszerelt gépkocsija segítségével tájékoztatták a követendő magatartási szabályokról.

A művelődési házban a Kernstock Károly Általános Iskola ötödik és hatodik osztályosai személyesítették meg az elzárkózó gyerekek seregét. A zajos kiskamasz tömeget a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársai fogták kezelhető egységbe, a pv. kirendeltség kérésére programokat szerveztek a gyerekeknek, krízisintervenció csoportot állítottak fel. A művelődési házban jegyzék készült az ott tartózkodókról.

A gyakorlat utolsó mozzanataként a jelenlévők megtekintették azt a felhívást, amelyet hasonló esetben a helyi kábeltévéen keresztül a nyergesújfaluiak is látnának. A közlemény tartalmazta a baleset tényét, a szabadba jutott anyag tulajdonságait, az elzárkózásra való felhívást, a követendő magatartási szabályokat.

Czibik József tű. ezredes, megyei katasztrófavédelmi igazgató röviden értékelte a bemutató jellegű gyakorlatot. Mint fogalmazott, a rendezvény elérte célját és hasznos tapasztalatokkal is gazdagabbak lettek a szakemberek. Kijelentette, a délelőtti folyamán a végrehajtásban résztvevők bebizonyították nemcsak azt, hogy a saját feladataikat jól látják el, hanem azt is, hogy jó az egymással való együttműködésük is! Vagyis a lakosság nyugodt lehet afelől, hogy éles helyzetben is megfelelő lesz a beavatkozás. Az igazgató hangsúlyozta, fontos, hogy a város komolyan veszi a külső védelmi tervből adódó feladatokat. Hozzátette, hogy az igazgatóság egyik kiemelt célja a lakossággal való kapcsolat szorosság tétele, a tájékoztatás magas szintre emelése. Az ezredes a gyakorlatot végül „jóra” értékelte.

Adolf Józsefné, Nyergesújfalu jegyzője a látottakkal teljesen megelégedve úgy fogalmazott: ahol ilyen színvonalon végzik a munkájukat a mentőerők, ott a lakosság biztonságban érezheti magát.

Végül, de nem utolsósorban az Esztergomi Polgári Védelmi Kirendeltség vezetője, Horváthné Hevesi Marianna pv. alezredes emlékeztetett arra, hogy a kirendeltség és a város évek óta szoros együttműködésben dolgoznak, jól ismerik egymást, ami a feladatok ellátásánál előnyt jelent. Ezt követően a kirendeltségvezető az előtte szólókhhoz hasonlóan megköszönte minden előkészítő és résztvevő kolléga munkáját, majd bezárta a gyakorlatot.

*Forrás: Katasztrófavédelem Szerkesztősége,
Nyergesújfalu, 2009. október 15.*

Katasztrófaelhárítási gyakorlat a Dunai Finomítóban

Katasztrófa elhárítási gyakorlat helyszíne volt a MOL Nyrt. Dunai Finomító október 14-én, melyhez kapcsolódva végrehajtásra került Százhalombatta város Külső védelmi terv gyakorlata is. Az olajipari létesítmény -a törvényi kötelezettségeknek megfelelően – teljes körű védelmi gyakorlatot bonyolított le, a létesítményben tevékenykedő több szervezet aktív részvételével.

A gyakorlat során feltételezett helyzet szerint a finomító 263. számú – 80 százaléig PB-gázzal töltött – gömbtartályának töltő vezetéke egy közelben dolgozó munkagép meghibásodása következtében megreped. Rövid idő alatt nagy mennyiségű PB-gáz áramlik a szabadba, mely a tartály védőgödrében tócsát alkotva folyamatosan párolog. Az így kialakuló gázfelhő Százhalombatta irányába terjed, szükségessé téve a városi PV szervezet riasztását, a helyi Védelmi Bizottság összehívását. a feltételezés szerint a PB-kifolyás lezárási lehetőségének felderítése hosszabb időt vesz igénybe, ezért – a folyamatos gázkoncentráció-mérés mellett – lezárják és kiürítik a létesítmény környező területeit. Az esemény közvetlen közelében dolgozók kimenekítése mellett a robbanóképes gázfelhő által veszélyeztetett területeken is beszüntetik a munkavégzést.

A feltételezett eseménysor összetettsége miatt riasztják a Dunai Finomító Mentési Törzsét, mely a különböző területeken zajló beavatkozási tevékenységek összehangolásával, irányításával biztosítja az elhárítás eredményességét.

A gyakorlat során a létesítmény érintett szervezetei végrehajtották a feltételezett eseménynek megfelelő feladataikat. a létesítmény főfoglalkozású létesítményi tűzoltósága – a FER Tűzoltóság – a folyamatos gázkoncentráció-mérés mellett habtakaróval lefedve csökkentette a gáztócsa párolgását, vízágyúkkal irányította a gázfelhő mozgását. A terület lezárását, valamint a veszélyeztetett területen dolgozók kimenekítését a rendészet és a biztonsági őrség végezte.

A Mentési Törzs megszervezte a környező önkormányzatok értesítését és a sajtó tájékoztatását. Utasítást adott a beavatkozó állomány ellátásának és pihentetésének megszervezésére, elsősegélyhely felállítására. A feltételezés szerint riasztották a létesítmény nem főfoglalkozású létesítményi tűzoltóit, valamint a munkahelyi Polgári Védelmi szervezet tagjait is.

A gyakorlatot a „beavatkozás” helyszínén, valamint a Mentési Törzsben tekintette meg a Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság részéről Holod Sándor pv. alezredes, igazgatóhelyettes és Fábíán István tű. alezredes, a Mentésszervezési Osztály vezetője, illetve a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal képviselőjében dr. Csutorás László.

A gyakorlatot követően a résztvevők és a megjelent vendégek röviden értékelték a látottakat, a feladat-végrehajtást. a jónak értékelt katasztrófa-elhárítási gyakorlat több olyan tanulsággal is szolgált, melyeket a tervekbe, belső szabályozókba beépítve tovább erősíthető a Dunai Finomító súlyos ipari balesetelhárítási felkészültsége.

*Forrás: Katasztrófavédelem,
Százhalombatta, 2009. október 30.*

Komplex gyakorlat Horton

A Heves Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2009. október 7-én komplex gyakorlatot tartott – a külső védelmi terv alapján – Horton, melynek célja a lakosságvédelmi feladatok gyakorlása volt egy feltételezett, súlyos ipari baleset miatt kialakult helyzetben.

Hort községtől 1,5 km-re található a 43 éve épült gáztároló és töltőállomás, mely 1992 óta az SHV GAS (a világ legnagyobb független PB gáz forgalmazója) magyarországi leányvállalata, a Prímagáz Hungária Zrt. tulajdona. A cég a magyar gázpiacon piacvezetőként van jelen, 4 felsőküszöb-értékű üzem tulajdonosa. Farkas József, a tárolóüzem biztonságtechnikai és minőségügyi vezetője a megnyitón elmondta a gyakorlatba bevont szervezetek (Hort, Csány polgármesterei, Rendőrség, Tűzoltóság, Katasztrófavédelem, ÁNTSZ, MÁV, ÉMÁSZ) képviselőinek, hogy a horti üzem rendelkezik az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság által kikötés nélkül elfogadott biztonsági jelentéssel.

A gyakorlat koordinátoraként Boros Attila tű. alezredes, a Heves Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság megbízott igazgató-helyettese 9.20 órakor ismertette az üzem portaszolgálatával a feltételezést, mely szerint a Prímagáz Zrt. Horti Tároló Üzembe töltésre beálló, PB-gázt szállító közúti tartálykocsi vezetője rosszul lett, az 500 m³-es, földdel takart propán-bután

gázt tároló tartály töltőcsonkját elsodorta, majd a töltött gázpalackot tároló kalodáknak ütközött. A törött csokon keresztül leürült a gáz.

A portaszolgálat gázriadót rendelt el a telepen, áramtalanított, majd megkezdte kárfelszámolásban illetékesek riasztását, értesítését. Az üzemi mentésvezető életbe léptette a belső védelmi tervet, felmérte a helyzetet, a tűzoltók kikerkezéséig irányította a mentési és tűzoltási műveleteket, valamint továbbította a polgármester felé a súlyos ipari baleset lakosságra, anyagi javakra és a környezetre gyakorolt hatás értékeléséhez szükséges adatokat.

A települést fenyegető veszélyhelyzetről értesített polgármester életbe léptette a külső védelmi tervet, intézkedett a veszélyes zónában élők riasztására, illetve összehívta az Operatív Törzset. Első intézkedései közé tartozott a falu óvodásainak és iskolásainak biztonságos helyre történő menekítése.

Az események egy időben, két helyszínen zajlottak. A kárhelyen az üzem dolgozói folyamatosan mérték a gázkoncentrációt, és beindították az automata tűzoltó rendszereket. A Riasztási és Segítségnyújtási Tervnek megfelelően leghamarabb a hatvani tűzoltók érkeztek a helyszínre. A mentésben résztvevők megfelelő védőfelszerelésben, a helyszín biztosítása mellett elkezdték a telepen benntartott sérült mentését. Riasztották a Nógrád és a Heves Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Veszélyhelyzeti Felderítő Csoportjait (VFCS) is, feladatuk volt az időjárás adatok, valamint az üzem határán kívül eső terület és a település gázkoncentrációjának mérése. A baleset felszámolása érdekében tett mozzanatokról, a helyzet változásáról az üzemi mentésvezető, a kárhely parancsnok, valamint a VFCS parancsnoka folyamatosan tájékoztatta a Polgármesteri Hivatalban felállított Operatív törzset, melynek vezetője a polgármester, segítői a felszámolásban részt vevő szervezetek vezetői, illetve döntéshozatalra feljogosított képviselői (Tűzoltóság, Rendőrség, Polgári Védelmi Iroda, ÁNTSZ, ÉMÁSZ, MÁV). A törzs a folyamatosan kapott információk alapján mérlegelte a helyzetet, meghozta a lakosság védelme érdekében szükséges döntéseket és megtette az ezzel kapcsolatos intézkedéseket.

A gyakorlat zárásaként a résztvevők összegezték, kiértékelték a saját szervezetük munkáját és a tapasztalatok alapján javaslatokat tettek a külső védelmi terv pontosítására, egyes pontjainak részletesebb kidolgozására. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a már kialakult veszélyhelyzetben kulcsszó a kommunikáció, a felelős embernek mindig a megfelelő helyről, a megfelelő időben, a megfelelő információt kell kapnia a felelősségteljes döntés meghozatala érdekében, hiszen ilyen és ehhez hasonló helyzetekben emberéletek múlhatnak azon, ha valaki hibázik.

Az értékelések tükrében elmondható, hogy a törvényi előírás szerint háromévente kötelezően megtartandó külső védelmi terv komplex gyakorlat minden résztvevő számára hasznos tapasztalatokat és információkat nyújtott, de bízunk abban, hogy az életben ezek alkalmazására soha nem kerül sor.

Forrás: Katasztrófavédelem

Külső tényezőkkel nehezített veszélyhelyzet-kezelési gyakorlat Tatán

Igen érdekes, látványos, mozgalmas – a szervezők által nem tervezett módon külső körülményekkel rendkívül megnehezített végrehajtású – veszélyhelyzet-kezelési bemutató gyakorlat zajlott le 2009. október 13-án Tatán.

A feltételezés szerint egy KA-26 mezőgazdasági helikopter – hajtóművének meghibásodása miatt – kényszerleszállást kísérel meg Tatán a Május 1. úton. A kényszerleszállás során kis magasságból az aszfalthoz csapódik, súlyosan megrongálódik. A helikopterrel összeütközik egy arra haladó személyautó és egy veszélyes anyagot szállító tartályos gépjármű. Ez utóbbi rakománya a 20 ezer liter hexafluor-aceton-hidrát, ami igen mérgező anyag, már a levegőbe kerülő párájának kis koncentrációja is erősen ingerli a szemet, a légutakat, a tüdőt és a bőrt. A személygépjármű utasa, a helikopter, a közúti járművek vezetői súlyosan megsérülnek. A gépjármű tartálya megsérül, és veszélyes anyag kerül a környezetbe. A közelben tartózkodó gyalogosok közül többen rosszul lesznek. A környező épületek lakói is veszélybe kerülnek.

A gyakorlat célja: bemutatni, gyakorolni a különösen súlyos, tömeges sérüléssel járó veszélyhelyzet kezelését, a műszaki mentést, a levegőbe került veszélyes anyagokkal kapcsolatos feladatok végrehajtását, a kárhely felszámolásának rendjét stb. Kissé előrehaladva megjegyezzük, hogy a gyakorlat bemutató jellegét – narrációval, a látottak kommentálásával, hangeffektusokkal, hang- és füstgránátokkal – maximálisan, már-már filmforgatáshoz húzó aprólékosággal és körültekintéssel biztosították a szervezők. *Sikrai Attila* pv. alezredes, a Tatabányai Polgári Védelmi Kirendeltség vezetője az egész gyakorlat alatt hangosbeszélőn kommentálta látottakat, és sok-sok érdekes háttér-információval szolgált. A járművek ütközését nagyokat robbanó hanggránátokkal, az ütközés következményeit sok-sok füstgránáttal imitálták a honvédség munkatársai. Igen élet-szerűnek tűnt a Tatabányai Tűzoltóság ügyeletes és a „nagy balesetről” a tűzoltóságot értesítő, telefonáló hölgy kihangsúlyozott dialógusa is.

A tűzoltóság ügyelete tájékoztatta a rendőrség és a mentők ügyeleti szolgálatait. A tűzoltóság szolgálatparancsnoka három kiemelt riasztási fokozatot rendelt el. Úgy értékelte a helyzetet, hogy a baleset helyszínét a szerek két irányból, az autópályán és az 1. számú főút felől közelítik meg. Lakosságvédelmi okokból kérte a katasztrófavédelem veszélyhelyzeti felderítő csoport gépkocsijának riasztását is. Három tatabányai, egy komáromi tűzoltó gépjárműfecske vonult a helyszínre 28 tűzoltóval. Igaz, a tatabányaiakat – még mielőtt érdemben beavatkozhattak volna – visszarendelték egy valós városi paneltűzhöz, aminek eloltása után térhettek vissza, és folytathatták a gyakorlaton elkezdett munkájukat! A másik, ami bonyolította a gyakorlat

szervezőinek és vezetőinek a dolgát, az orkánerejű szél, amely már-már a mentés résztvevőinek a mozgását is akadályozta, gallyakat, sapkákat, a környező házak tetejéről, a közeli építkezésről kisebb tárgyakat röptetett a gyakorlat színhelyére. Mindenki rettenetesen fázott a csontig hatoló elemi erejű hideg szélből. E váratlan körülmények miatt az egésznek olyan hatása volt, mintha egy igazi veszélyhelyzetbe kerültek volna gyakorlat cselekvő részesei és több száz fős nézőtábor.

A kikerzés után a Tatabányai Tűzoltóság szolgálatparancsnoka nehéz gázvédő ruhában gyors felderítést hajtott végre, majd utasítást adott a járművek áramtalanítására, illetve a sérültek kimenekítésére a gépkocsiból és a helikopterből. A lánglovagok elkísérték, „elvonsozták” a helyszínről „a rosszul lett” járókelőket, akiket diák szerepjátékosok alakítottak nagy átéléssel, hitelesen. Közben egy porlasztott védősugárral biztosították a veszélyes anyag hígítását, megakadályozva ezzel a még nagyobb légszennyezést.

A tűzoltósággal szinte egy időben érkeztek a helyszínre a mentők és a rendőrség egységei. A rendőrség a kárhelyparancsnok tájékoztatása alapján lezárta az adott területet. A mentősök kezdték kialakítani az ún. sebesültgyűjtő helyet, ahonnan aztán a honvédség nagy terepjáró mentőkocsija elszállította a „sérülteket”. A „bajbajutottak” kimentése után a tűzoltók megszüntették a sérült veszélyesanyag-tartály folyását. A már kifolyt mérgező anyag további szétfolyását és csatornába jutását Vetter csőelzáró párnákkal akadályozták meg.

Időközben a helyszínre érkezett a Tatabányai Polgári Védelmi Kirendeltség teljes állománya. A kirendeltségvezető jelentkezett a tűzoltás-vezetőnél, majd a kialakult veszélyhelyzetről tájékoztatta Tata város polgármesterét. Az elsődleges beavatkozó egységek kikerzését követően érkezett a helyszínre a veszélyhelyzeti felderítő csoport. Azonnal elkezdte telepíteni a meteorológiai állomást és az automata gázmérőt. A mérések eredményéről folyamatosan tájékoztatta a tűzoltás-vezetőt. A VFCS parancsnoka javaslatot tett a polgári védelmi kirendeltség részére a baleset helyszínét körülvevő 800 méter sugarú körben az elzárkóztatási feladatok végrehajtására. A kirendeltségvezető a javaslat alapján jelentést tett a polgármesternek, aki elrendelte az elzárkóztatás végrehajtását. Az elzárkóztatás végrehajtásában a polgári védelmi kirendeltség munkatársai mellett részt vettek a helyszínen lévő rendőri erők, a polgárőrök és a polgármester által a helyszínre rendelt városi közterület-felügyelet munkatársai is. Az egyik rendőrségi kocsi hangosbemondón tájékoztatta a lakosságot a kialakult helyzetről, és utasításokat, javaslatokat adott a követendő magatartásra.

Az életveszély elmúltával a szolgálatparancsnok intézkedett a roncsok szétszedésére, elszállításának előkészítésére vonatkozóan.

A gyakorlat zárása előtt *Sikrai Attila* pv. alezredes tájékoztatta az érdeklődőket a kialakult veszélyhelyzet kezelésének az életveszély felszámolása utáni második és harmadik fázisa legfontosabb mozzanatairól.

A gyakorlat értékelése a Tatai Művelődési Központban zajlott. Miközben a Helyi Védelmi Bizottság elnöke, *Michl József* polgármester az értékelést megnyitotta, az épület tetőszerkezetéről elemeket szakított le a szél, és vágott oda nagy durranással...

Rövid értékelést adott a sajtó munkatársainak a gyakorlatot megtekintő *dr. Tóth Ferenc* pv. ezredes, az OKF Veszélyhelyzetkezelési Főosztályának vezetője, aki úgy fogalmazott, egy jól megtervezett és jól végrehajtott gyakorlatot láthattunk. A katasztrófa elleni védekezés rendszerének egész felépítése jól tükröződött a végrehajtáson: láthattuk, hogy a hivatásos önkormányzati tűzoltók, az önkormányzati szervek, a rendőrök, a honvédség, a mentősök, a társadalmi szervezetek, a Vöröskereszt és más szervek munkatársai milyen jól tudnak együttműködni. Azt azért meg kell jegyezni, hogy ez a feltételezett helyzet egy igen alacsony valószínűségű szituáció. Vagyis nem nagy a valószínűsége, hogy így megtörténik, de mégis – a nagyobb tartalmasság, mozgalmasság érdekében – ez az enyhén eltúlzott szcenárió biztosított jó alapot arra, hogy az eddig csak papírokon létező terveket a valóságban is láttassák és begyakorolják. Annak is tanúi lehettünk, hogy a végrehajtást két tényező is alaposan megnehezítette: az egyik a hirtelen bekövetkezett lehűlés, a rendkívüli szeles idő, a másik pedig az, hogy a gyakorlatra kirendelt tatabányai tűzoltókat egy valós tatabányai paneltűzhöz visszariasztották. A lánglovagok tették a kötelességüket, eloltották a lakástűzet, majd visszatértek a gyakorlat színhelyére, és kellő színvonalon hajtották végre a feladatot.

*Forrás: Katasztrófavédelem Szerkesztősége,
Tata, 2009. október 13.*

Külső Védelmi Terv gyakorlat Szajolon

Méteres lángok, erőteljes hőterhelés, habtakaró – a többi között tűzoltási gyakorlat is zajlott Szajol község külső védelmi tervének gyakorlatán.

A MOL Rt. TKD Logisztika Szajol Bázistelepen a gyakorlat „kézzel fogható” része előtt *Fehér László* tű. alezredes, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatóhelyettese néhány szóban ismertette a gyakorlat legfontosabb ismérveit. Emlékeztetett arra, hogy a Seveso II. Irányelv előírja a veszélyes üzemek felmérését, meghatározott kritériumok alapján az üzemek számára belső, az érintett települések számára külső védelmi terv készítését. Ezeket a terveket évente gyakorolni kell, minden harmadik évben pedig teljes gyakorlást kell tartani. Az alezredes beszélt arról is, hogy a megyei védelmi bizottság operatív törzse is felkészült, feladatait elvégezte, illetve folyamatosan végzi, ezen kívül a törzs tagjai a helyszínen is megtekintik a tűzoltási gyakorlatot (erre évek óta nem volt példa). Az események részét képezte egy kitelepítés-befogadás

modellezése, illetve hogy a megyei veszélyhelyzeti felderítő csoport Szajol határában figyelte a levegő összetételét. Fehér László elmondta, a tűzoltási gyakorlat alkalmat ad arra, hogy a szolnoki, mezőtúri, karcagi, kunszentmártoni, ceglédi és jászberényi tűzoltók, illetve utóbbi városból a tűzoltóiskolások is testközelből tapasztaljanak meg jókora tüzet, az ott keletkező hőterhelést. A tűzoltók egyébként szabadidejükben vettek részt a gyakorlaton.

A feltételezett helyzet, illetve ez esetben helyzetek alapjául a Szajol MOL Bázistelep Biztonsági Jelentésében foglalt kockázatok szolgáltak. Ennek megfelelően az első esetben 2009. október 29-én 09:00-kor a bázistelep területén lévő tartályban Százhalombattáról 12"-os távvezetéken érkező vegyipari benzint betároltak, ami kezdetben rendben zajlott, majd a szintmérő, valamint a túltöltés-védelmi rendszer meghibásodott. A távvezeték diszpécserközpontjában a számítógép nem jelezte a hibákat, így a töltés folyamatosan zajlott. A meghibásodások miatt a tartályban túltöltés keletkezett, a tartály töszerelvényei nem zártak időben, a belső úszótető tömitése megsérült, emiatt az úszótető megbillent, majd a vegyipari benzin kifolyt a védőgödörbe. A túltöltés elleni védelem kábelezésének szigetelése megsérült, szikra képződött, amitől a benzin belobbant. A biztonsági jelentés szerint ez (a kései gőzfelhő-robbanás) az egyik legsúlyosabb következményekkel járó baleset, a túlnyomása miatt veszélyes.

A gyakorlaton ezt a mozzanatot modellezve hajtották végre, a bázistelep 300 négyzetméteres védőgödrébe 3000 liter gyúlékony anyagot öntöttek, ami körülbelül egy centiméter vastagon borította be a vízfelszínt, majd meggyújtották a gázolajat. A teljes felület lángba borulását követően először a helyi létesítményi tűzoltók láttak munkához, ők a 11 ezer liter/perc teljesítményű mobil hab-/vízágyú segítségével meglehetősen gyorsan habtakarót hoztak létre, így elfojtva a tüzet. Némi technikai szünet után, mely idő alatt a habot annyira eltávolították a gödörből, hogy a gázolaj újra gyújtható legyen, a hivatásos tűzoltókon volt a sor, akik védő vízfüggöny mellett habrohammal oltották el a több méter magas lángokat.

A második feltételezett baleset a vasúti töltőnél az ESZ 98/E5-ös üzemanyag töltése közben zajlott, a „B” jelű szivattyúterén található SZ7-es szivattyúval. A töltési folyamat előtt a tartálykocsi pontra állítása a vonszóval megtörtént. A túlnyomásos kabinban lévő kezelőszemélyzet a kötelező biztonsági intézkedéseket megtette, a töltési folyamat rendeltetésszerűen kezdődött. A töltés megkezdésekor a töltőcső leengedését követően a szénhidrogéngőzöket a Symex berendezésbe segítő teleszkópon lévő tömitő ballon felfújása megkezdődött. Ekkor a dómnyílásnál kiálló csavar megsértette a tömitő ballont, így a töltés során a vasúti kocsiából kiszoruló szénhidrogéngőzök a Symex berendezésbe, valamint a szabadba kerültek. A kezelőszemélyzet észlelte a hibát, és a töltés leállítását követően a teleszkópot kihúzták a vasúti kocsiából. A kihúzás során a teleszkóp a kiálló csavarhoz ért, és szikra képződött, ami belobbantotta az üzemanyagot.

A vasúti tartálykocsi oltását egy hasonló alakú, preparált eszközön mutatták be, ebbe a berendezésbe föld alatti vezetéken a közelben lévő hordókból mobil szivattyúval juttatták el az éghető keveréket, majd begyújtották. Először itt is a létesítményi tűzoltók dolgoztak, a tartály két oldalán, (a tartály hosszanti tengelyét figyelembe véve) hegyes szögben közeledve, fentről lefelé haladva porral oltották a tüzet. Ezt többször megismételték, a visszagyújtásokkal mindenkire sor került. A hivatásos tűzoltók két darab porlasztott sugárral oltották, az előzővel megegyező taktika alapján. Itt is több „forduló” volt, bőven akadt lehetőség a gyakorlásra.

A gyakorlat végén sorrendben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot vezető *Fehér László* tű. alezredes, igazgatóhelyettes, *Kurgyis János*, a létesítményi tűzoltók helyi parancsnoka, valamint *Szöllősi József*, Szajol polgármestere köszönte meg minden tűzoltó munkáját.

*Forrás: Katasztrófavédelem Szerkesztősége,
Szajol, 2009. október 29.*

Sikeres védelmi gyakorlat Pétfürdőn

Sikeresen és eredményesen zárult Pétfürdő város Külső Védelmi Tervének 2009. évi teljes körű, a Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (VMKI) által irányított gyakorlata. A 2009. október 16-ai gyakorlaton a védekezésben érintett szervezetek egy feltételezett káreseményt számoltak fel a Nitrogénművek ZRt. társaságcsoport területén. Megszóltak a városba telepített szirénák, illetve két oktatási intézményben tűzriadó tervet gyakoroltak a diákok és tanáraik.

Pétfürdő területén több olyan cég, illetve vállalat is működik, amelyek bár meghatározói a város gazdaságának, tevékenységük mégis együtt jár a veszélyes anyagok felhasználásával. A gazdaságban jelen lévő veszélyes anyagok tárolása, feldolgozása, felhasználása magában hordozza a súlyos ipari balesetek kialakulásának kockázatát. Az ilyen jellegű balesetek szerencsére ritkák, ám előfordulhatnak a legnagyobb gondosság esetén is. Ezért is fontos a felkészültség, a tudatos védekezés.

Az uniós normákat (Seveso II. irányelv) is rögzítő, a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek védekezéséről szóló katasztrófavédelmi törvény, a súlyos ipari balesetek megelőzését és a balesetek káros következményeinek csökkentését célzó intézkedéseket vezetett be hazánkban. A katasztrófavédelmi törvény az ipari üzemek vezetői köteletségévé teszi az üzemben jelen lévő veszélyes anyagokkal kapcsolatos kockázatok felmérését, a reálisan feltételezhető súlyos balesetek bekövetkeztekor jelentkező hatások meghatározását, a lakosság és a környezet védelmének érdekében a megelőző intézkedések megtételét. Egy bekövetkezett váratlan esemény kezelésére a település polgármestere – a hivatásos katasztrófavédelem területi szervé-

vel együttműködve – külső védelmi tervet készít, amely meghatározza a lakosság, az anyagi javak és a környezet védelmével kapcsolatos feladatokat.

Jogszabályok előírják a külső védelmi tervvel rendelkező települések részére a védekezési feladatok gyakorlását, melyeket évente részlegesen, háromévente teljes körűen kell végrehajtani. Pétfürdő külső védelmi tervének gyakorlásával összehangolták a Nitrogénművek Zrt. területén végrehajtott eredményes katasztrófavédelmi gyakorlattal, melynek célja ezúttal a vállalat területén lévő felső küszöbértékű veszélyes üzemekben keletkező súlyos balesetek hatásai elleni összehangolt védekezéshez szükséges intézkedések, módszerek, erők és eszközök működőképességének ellenőrzése volt a rendkívüli körülmények között.

A gyakorlat házigazdája *Horváth Éva*, Pétfürdő település polgármestere volt, koordinátora *Antoni Miklós* pv. alezredes, a Várpalotai Polgári Védelmi Kirendeltség vezetője. A gyakorlaton részt vett – többek között – és a beavatkozó erők munkáját megtekintette *Váradai Károly* ny. r. ezredes, a Megyei Védelmi Bizottság titkára. A gyakorlat a veszélyeztetett település művelődési házában és az egyes mozzanatokhoz tartozó helyszíneken történt.

A feltételezett helyzet szerint a Nitrogénművek Zrt. területén található ammóniatároló tartály töltőcsonkja 2009. október 16-án, a délelőtti műszakban anyagfáradás miatt eltört, ennek következtében a kármentőbe folyékony ammónia került, melynek párolgásakor a keletkező gázt a szél Pétfürdő, Berhida, Peremarton települések felé sodorta.

A Péti Nitrogénművek egyik dolgozójának jelzése alapján az üzem diszpécserje riasztotta Pétfürdő Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóságát, amely az esetet azonnal jelentette a VMKI ügyeletének. A katasztrófavédelmi igazgatóság megyei ügyeletesének intézkedése alapján megkezdődik a védelmi és irányítási rendszer felállása a káresemény megszüntetése érdekében.

Az üzem területein zajló gyakorlat során az intézkedési tervben meghatározott módon érkeztek a helyszínre a vészhelyzet elhárításáért felelős erők, miközben a háttérben a különböző termelőegységek vezetői is megtették az intézkedéseket a károk minimalizálására. Az érintett helyszínre kivonult a vállalati, a megyei katasztrófavédelem, a polgári védelmi kirendeltség, a létesítményi tűzoltóság és a mentőszolgálat a szükséges erőkkel, a kármentési munkákat a hivatásos önkormányzati tűzoltóság.

A gyakorlat a vészhelyzet észlelésétől a tényleges helyzet szimulálásán át a szakszerű intézkedések végrehajtásáig, majd a teljes folyamat szakmai értékeléséig épült fel, amelyeket a vonatkozó törvényi előírások szerint a vállalatcsoportnál érvényben lévő belső szakmai szabályozások és utasítások alapján kellett lefolytatni.

A katasztrófavédelmi gyakorlatot valamennyi részt vevő szervezet vezetője sikeresnek értékelte, a Nitrogénművek Zrt. vezetői úgy fogalmaztak, hogy a gyakorlat célja teljesült, az intézkedő szervezetek közötti információáramlás mennyiségi, minőségi és időbeli szempontból is megfelelő volt.

A gyakorlat végeztével *Miskolczi Tibor* tű. alezredes, a VMKI igazgatóhelyettese és *Antóni Miklós* pv. alezredes vezetésével megkezdődött a gyakorlat értékelése, ekkor az érintett társszervek és a gyakorlaton résztvevők elmondhatták az általuk tapasztalt hiányosságokat és észrevételeiket. A cél nem az volt, hogy egymásban keressék a hibát, hanem arra keresték a választ, hogy hogyan lehetne kiküszöbölni azokat. Az igazgatóhelyettes szerint a működési rend alapvetően jól vizsgázott, a veszélyes üzemekben dolgozók, valamint a védelmi erők szakszerűen képesek teljesíteni a kármentési feladatokat. Ennek körében külön kiemelte az illetékes Várpalotai Polgári Védelmi Kirendeltség vezetőjének, *Antóni Miklós* pv. alezredes és állományának a gyakorlat megszervezésének, tevékenységének szakszerűségét.

*Forrás: Katasztrófavédelem,
Pétfürdő, 2009. október 16.*

Teljes körű Külső Védelmi Terv gyakorlat Ukk, Gógánfa községekben és a PRÍMAGÁZ Rt. gógánfai telephelyén

A katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéséről szóló 1999. évi LXXIV. törvény vezette be hazánkban a súlyos ipari balesetek megelőzését és a balesetek káros következményeinek csökkentését célzó intézkedéseket, uniós normákat (Seveso II. irányelv).

A katasztrófavédelmi törvény az ipari üzemek vezetői kötelességévé teszi az üzemben jelenlévő veszélyes anyagokkal kapcsolatos kockázatok felmérését, a reálisan feltételezhető súlyos balesetek bekövetkeztekor jelentkező hatások meghatározását, a lakosság és a környezet védelmének érdekében a megelőző intézkedések megtételét.

Egy bekövetkezett váratlan esemény kezelésére a település polgármestere – a hivatásos katasztrófavédelem területi szerveivel együttműködve – külső védelmi tervet készít, amely meghatározza a lakosság, az anyagi javak és a környezet védelmével kapcsolatos feladatokat.

A SEVESO II. direktíva alapján a gógánfai Prímagáz Rt. a felsőküszöb-értékhez tartozó üzem, ezért a közelben élő lakosság biztonsága szempontjából rendkívül fontos az üzem külső védelmi tervében szereplő részfeladatokat (helyzetértékelés, döntéshozatal stb.) gyakorolása a valósághoz közeli, a települést veszélyeztető helyzet kialakulásának feltételezésével.

A gyakorlaton részt vettek a felső küszöb értékű üzem vezetői (*Parádi Ervin*, a Prímagáz Rt. gógánfai üzemének üzemve-

zetője, *Nyírfalvi Gyula*, a Prímagáz Rt. biztonsági vezetője), az érintett községek polgármesterei és megbízottjai, az illetékes Ajkai Polgári Védelmi kirendeltség vezetője és a Sümegi Iroda vezetője, a Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság a tervben érintett személyi állománya, a VFCS szolgálati csoportja, a Sümegi Rendőrkapitányság szakemberei, a mentőszolgálat, valamint a sümegi Önkéntes Tűzoltó Egyesület parancsnoka és szolgálati csoportja.

A gyakorlatot *Miskolczi Tibor* tű. alezredes, a Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (VMKI), igazgatóhelyettese nyitotta meg, aki köszöntő szavai után kitért a katasztrófák világméretű kiterjedő fenyegetésére és a katasztrófák elleni védekezésnek a gyakorlaton is szimulált növekvő jelentőségére. Kiemelte, hogy még mindig könnyebb a bajt megelőzni, mint azt megszüntetni és felszámolni, ezért különös hangsúlyt kell adni a megelőzésnek, és a hatósági, szakhatósági munkának, persze a mentésszervezés figyelme sem lankadhat.

Feltételezések szerint a Prímagáz Rt. gógánfai telephelyén a vasúti PB-gáz-tartálykocsi bevonatás közben kisiklott, ennek következtében a tartály töltőcsönkjára eltört, amelyből a PB-gáz folyamatosan áramlott ki a szabadba. A kiömlő gáz a feltételezett időjárási viszonyoknak megfelelően terjedt, robbanásveszély alakult ki. A térségben + 18 °C-os hőmérséklet van, és enyhe nyugati szél fúj. Személyi sérülés nem történt, de a veszélyeztetett területen tartózkodó személyek kimenekítését azonnal meg kellett kezdeni.

A gyakorlat során a Prímagáz Rt. üzemvezetője bemutatta az üzem tevékenységét, és hangsúlyozta, hogy az üzem minden tőle telhetőt megtesz a biztonság érdekében, hiszen „a balesetet nem elszenvadni, hanem megelőzni kell”. Ezt csak a biztonsági technológiák és előírások betartásával, illetve folyamatos fejlesztésével lehet és kell biztosítani.

Ezt követően *Miskolczi Tibor* tű. alezredes a VMKI igazgatóhelyettese és *Jáger Zoltán* pv. őrnagy, az Ajkai PV Kirendeltség vezetőjének vezetésével megkezdődött a gyakorlat értékelése, amikor is az érintett társszervek és a gyakorlaton résztvevők elmondhatták az általuk tapasztalt hiányosságokat és észrevételeiket. Az értékelés során a cél a rendszerben esetlegesen tapasztalható hibák kiküszöbölése volt.

A gyakorlat lényege, hogy a veszélyes üzemből bekövetkező esetleges veszélyhelyzetet az üzem, a környező települések polgármesterei és a hatóságok közös, összehangolt és egymásra épülő munkájával hogyan lehet a leghatékonyabban és leggyorsabban felszámolni.

Ezért szükségesek az ilyen jellegű gyakorlatok, melynek keretében az érintettek megismerik egymást, egymás munkáját, gyengeségeit, erősségeit, lehetőségeit, s ezek ismeretében a közös cél, tehát az emberi élet és érték, valamint a környezetünk védelme nagyobb biztonsággal valósítható meg.

Forrás: Katasztrófavédelem, Ukk, Gógánfa, 2009. október 20.

Rövid hírek a katasztrófavédelem október havi tevékenységéből

A Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (VMKI) nyelvi tanfolyamot indított a Company Nyelviskola segítségével, illetve oktatóinak aktív közreműködésével. Az első oktatásra 2009. szeptember 25-én délután került sor. *Dr. Lauer János* tű. ezredes, a VMKI igazgatója reményét fejezte ki a nyelvoktatás sikerét illetően, hiszen, mint az élet egyéb terén, így a katasztrófavédelemnek is igazodni kell a kor elvárásaihoz és kihívásaihoz, melynek egyik legfontosabb eleme a szakmai ismereteken felül a nyelvtudás. Ezért az igazgatóság megtesz minden tőle telhetőt, hogy az állományába tartozó és idegen nyelv elsajátítására késztetést érző dolgozóit segítse. Nyelvismerettel nagyobb eséllyel lehet pályázni, nemzetközi kapcsolatokot kiépíteni, nemzetközi gyakorlatokon részt venni, idegen nyelvű szakirodalmakat tanulmányozni, ezáltal emelni a megye védelmi szintjét és aktivitását. A Company Nyelviskola részéről *Erdei Rita* oktatásvezető röviden ismertette az általuk képviselt nyelvoktatási rendszert, amely egy teljesen új megközelítésbe helyezi az idegen nyelv elsajátítását, akár munka és család mellett is. Az első tanfolyamra hat fő jelentkezett az igazgatóság részéről. Ha sikeresen veszik a kollégák az akadályt, és a 135 órás képzés zárásaként sikeres vizsgát tesznek, abban az esetben a képzési módszer kiterjeszhetővé válhat a tűzoltóság és a katasztrófavédelem helyi vagy akár országos szervei részére is.

„Tűz van a hivatalban! Mindenki hagyja el az épületet!” Ilyen és ehhez hasonló mondatok hangzottak el október elsején kilenc óra után Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzatának épületében. Váratlan tűzriadóval vette kezdetét a „Hivatal 2009” kétfázisú prevenció és törzsvezetési gyakorlat a megyeszékhelyen.

A feltételezések szerint az épület alagsorában elektromos zárlat következtében tűz keletkezett, mely gyorsan terjedt a felsőbb szintekre. A hivatal dolgozói a „Tűzriadó tervben” meghatározottak szerint hagyták el az önkormányzat épületét. A helyszínre a Tatabánya Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság riasztott erői érkeztek. A szolgálatparancsnok tájékozódott a kialakult helyzetről és az épületben maradhatott személyek számáról, megszervezte az épület oltását és intézkedett az épület átvizsgálásáról, az esetlegesen bennrekedt személyek mentéséről. A gyakorlat második részében a feltételezések szerint az épület a tűz következtében olyan mértékben sérült meg, hogy további munkavégzésre ideiglenesen alkalmatlanná vált. A polgári védelmi kirendeltség munkacsoportjai – kiegészülve a hivatal irodavezetőivel – kidolgozták az önkormányzat működésének, valamint az államigazgatási ügyek döntésre való előkészítésének és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátásának, az önkormányzat adminisztratív munkájának, az ügyfélfogadás folyamatos fenntartásának lehetséges megoldásait.

A feltételezett helyzetet követően az épület helyreállításáig a hivatal szervezeti egységei a város területén található külön-

bőző önkormányzati intézményekben (üres iskolaszárny, művelődési ház, kollégium stb.) kerülnek elhelyezésre, kialakítva számukra a munkavégzéshez elengedetlenül szükséges infrastruktúrát. A feladatok kidolgozása során kiemelt hangsúlyt kapott a hivatal működképességének és az okmányirodai ügyfélfogadás fenntartásának biztosítása.

A gyakorlaton szerzett tapasztalatok alapján – a dolgozók és az ügyintézők magasabb szintű védelme érdekében – pontosították a hivatal „Tűzriadó tervét”. Az év végéig a Tatabánya Székhelyű Polgári Védelmi Kirendeltség kidolgozza az önkormányzat veszélyhelyzeti működését biztosító terveket, felkészülve ezzel a város működképességének és az ügyfélfogadás fenntartására a tatabányai lakosok kiszolgálására minden helyzetben.

A Magyar Köztársaság Kormánya mentőcsapatot indít a földrengés által sújtott óceániai térségbe (2009. október 2–13.).

Mint ismeretes, szeptember 30-án és pár órával később rendkívüli erős földrengések rázták meg az indonéziai Szumátra szigetét. A földmozgások a legnagyobb pusztítást Padang városban okozták, ahol házak dőltek össze, hidak omlottak le. E vidéken sárlavina temetett be több falut. Október 2-án az OKF és a Magyar Vöröskereszt szervezésében sokrétű kutató-mentő és egészségügyi segítségnyújtásra alkalmas, 12 főből álló komplex osztag utazott Szumátrára. A csapat 5 napra elegendő élelmiszerral, ivóvízzel és gyógyszerrel felszerelve indult útnak, ezért nem szorult az egyébként is leterhelt helyi hatóságok segítségére. A közel 1,6 tonna felszerelésben benne voltak mindazok az anyagok és eszközök, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a mentési feladatok eredményes végrehajtásához és az alapvető orvosi segítség biztosításához. A magyar kutatómentők Padang városában csak holttesteket tudtak kiemelni a romok közül.

Habsburg György a Magyar Vöröskereszt elnöke, *Selymes Erik* főigazgató és *dr. Tatár Attila* tú. altábornagy az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatója a szamoai cunami és indonéziai, nyugat-szumátrai földrengés áldozatainak mentésére és a sérültek helyszíni ellátásának megsegítésére másnap egy újabb, 10 fős csoportot is elindított, amely Jakartában csatlakozott a már kint tartózkodó 12 fős egységhez. A csoporttal utazott a Duna Televízió egy munkatársa is, ezért neki köszönhetően folyamatos információt kapott a hazai közvélemény a kint tapasztalt állapotokról és mentőcsapatok tevékenységéről.

Miután az indonéz hatóságok október 5-én leállították a keresést, a csapat egyik fele hazautazott, a másik része áttelepült a földcsuszamlással sújtott, 72 ezer lakosú Pariaman városba, s másnap már a környező hegyekben élők részére ott biztosítanak orvosi és humanitárius segítséget, ahová a helyi hatóságok még nem jutottak el. Hazautazása előtt, a hivatalos búcsúztatáskor a magyar csapat a helyi hatóságoknak felajánlotta a Magyar Vöröskereszt által kiküldött orvosi segédeszközök, gyógyszerek még megmaradt, felhasználható készletét, így szakszerűen ellátott sérültek és gyógyszersegély lett az indonéz szigetvilág nyugat-szumátrai részén dolgozott magyar humanitárius mentőcsapat hátrahagyott öröksége.

Az Indonéz Köztársaság Nagykövetsége köszönetét fejezte ki a Magyar Köztársaság Kormányának humanitárius segítségéért, melyet a Szumátra szigetén pusztító földrengés áldozatainak nyújtottak.

Magyar–finn katasztrófavédelmi főigazgatói találkozóra került sor 2009. október 4–7. között Budapesten.

Többéves együttműködés köti össze a magyar és a finn katasztrófavédelem vezetését. Ennek keretében tapasztalatcsere céljából finn katasztrófavédelmi küldöttség tartózkodott hazánkban. *Pennti Partanen*, a finn Belügyminisztérium Mentési Szolgálatok Igazgatóságának vezetője, *Esko Koskinen* főigazgató-helyettes és *Leevi Pajunen*, a Kelet-Finnországi Mentési Igazgatóság vezetője alkotta a finn szakmai küldöttséget. A megbeszélés előre egyeztetett fontosabb témái: a 2011-es magyar európai uniós elnökségre való felkészülés; finn partnerek felkérése elnökségi tapasztalataik bemutatására. E fontos kérdéseken felül még több más téma is terítékre került. Sok szó esett például a magyar hivatásos önkormányzati tűzoltóságok diszlokációjának, finanszírozásának kérdéseiről, az irányításukban helyenként megnyilvánuló kettősségből eredő megoldandó problémákról.

2009. október 8-án Körös-Sárréti Katasztrófa- és Polgári Védelmi Egyesület alakult a szeghalmi kistérség lakosságának polgári védelmi, katasztrófa-elhárítási és humanitárius védelmi feladatokra való felkészítésének és védelmének szervezésében való közreműködés érdekében.

Az egyesület a jövőben olyan feladatokban segít a beavatkozásokra rendelt szerveknek, szervezetnek, mint az emberi élet és anyagi javak védelme. Megkülönböztetett figyelmet fordít a szervezet a működési területén élő lakosság és a tanulói ifjúság polgári védelmi és a katasztrófák elleni védekezésre való felkészítésében, felkészültségük további mélyítésére. A célok megvalósulása érdekében közreműködhet versenyek, rendezvények szervezésében és lebonyolításában éppúgy, mint a lakosságvédelmi feladatok ellátásában. Munkájukkal szerepet vállalhatnak a hagyományörzésben, és nem utolsósorban segítséget nyújthat az önkormányzatok, polgári védelmi parancsnokságok és szervezetek védelmi feladatainak ellátásában.

A Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Algyő Nagyközség polgármesterével együttműködve, 2009. október 8-án – a törvényi kötelezettségeknek megfelelően – a MOL NYRt. TKD Logisztika Terméktárolás Algyő ATM PB tárolónál teljes körű védelmi gyakorlatot bonyolított le, ráépítve az üzem belső védelmi tervének gyakoroltatására.

A gyakorlat során feltételezett helyzet szerint a T-101 technológiai jelű PB-tartály palástja a folyadékszint alatt 5 méteres magasságban az északi oldalán megrepedt, rövid idő alatt nagy mennyiségű PB-gáz kezd a szabadba áramolni. A PB-tócsa kialakulása pillanatok alatt megindult, a szél északnyugati, Algyő víztisztító iránya felé sodorta a kialakulóban lévő PB-gőzfelhőt, amely erőssége gyenge, 1 fokozatú. A tartály korábbi lyukadásának ellentétes oldalán történt repedés miatt kisebb mennyiségben PB-gáz

áramlott déli irányba, így a felelős műszaki vezető a Létesítmény Tűzoltósággal a PB-gőzfelhő begyűjtéséről (tűzoltási gyakorlat) döntött.

Települési polgári védelmi szervezetek felkészítése Békés megyében. 2009. október 6-án Vésztő, Körösújfalú településeken (57 fő), október 8-án Bucsa, Ecsegfalva, Kertészsziget településeken megalakított pv. szervezetek (44 fő) vettek részt a Békés Megyei Katasztrófa- és Polgári Védelmi Szövetség kezdeményezésére és finanszírozásában a polgári védelmi szervezetek felkészítésében. A programot a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság és a Békés Megyei Védelmi Bizottság közösen szervezte – a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, valamint a Szeghalmi Mentőállomás közreműködésével. A polgári védelmi felkészítés követelményeiről szóló 13/1998. (III. 6.) BM rendeletben előírt polgári védelmi felkészítés célja az ipari és nukleáris balesetek, elemi csapások, természeti katasztrófák, kedvezőtlen időjárási viszonyok, súlyos közlekedési balesetek következtében kialakuló veszélyhelyzetek elhárítására, a támadófegyverek hatásainak felszámolására való felkészülés volt.

Forrás: Katasztrófavédelem

Önkormányzati Minisztérium

Miniszteri titkárság	
Miniszteri Kabinet és Titkárság	441-1306, 441-1717
Sajtó és Kommunikációs Főosztály	441-1717
Humán erőforrás és Civilkapcsolati Főosztály	441-1278
Ellenőrzési Főosztály	441-1441
Államtitkárság	
Államtitkár Titkársága	441-1733
Parlamentari Osztály	441-1716
Közjogi és koordinációs szakállamtitkár által irányított szervezeti egységek	
Szakállamtitkár Titkársága	441-1844
Jogi Főosztály	441-1333
Választási Főosztály	441-1600
Pénzügyi Erőforrás-gazdálkodási Főosztály	441-1123
Kormányzati Koordinációs Bizottság Titkársága (Főosztály)	441-1294
Nemzetközi Főosztály	441-1466
Önkormányzati és lakásügyi szakállamtitkár által irányított szervezeti egységek	
Szakállamtitkár Titkársága	441-1330
Önkormányzati Főosztály	441-1102, 441-1271
Közigazgatási Hivatali, Jegyzői és Hatósági Főosztály	441-1140
Önkormányzati Gazdasági Főosztály	441-1344
Lakásügyi Főosztály	441-7745
Sport szakállamtitkár által irányított szervezeti egységek	
Szakállamtitkár Titkársága	301-9202
Sportigazgatási Főosztály	301-9280
Sport és Stratégiai Főosztály	301-9250
Nemzeti Utánpótlás-nevelési és Sportszolgáltató Intézet	471-4101, 471-4174
Turisztikai szakállamtitkár által irányított szervezeti egységek	
Szakállamtitkár Titkársága	225-6557
Turisztikai Stratégiai és Kiemelt Programok Főosztály	225-6556
Önálló szervek	
Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság	469-4100
Magyar Turizmus Zrt.	488-8700

Önkormányzati forródrót

Az Önkormányzati Főosztály a helyi önkormányzatokról szóló törvény és a kapcsolódó jogszabályok alkalmazásának, értelmezésének elősegítéséhez „Önkormányzati forródrót” működtet, amelynek telefonszáma:

(06 1) 441-1478

Közszolgálati forródrót

A MeH Közszolgálati Főosztálya a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény alkalmazásának elősegítéséhez „Közszolgálati forródrót” működtet, amelynek telefonszáma:

(06 1) 441-2177

(üzenetrögzítő)

Doppinginformációs vonal

A Sportkórház doppingellenőrző laboratóriumában dolgozók doppingkérdésekben a következő számon adnak felvilágosítást az érdeklődőknek:

(06 1) 488-6124

(munkanapokon, 8–16 óra között hívható)

Felhívás

Az információs technológia terjedésével és költségta-
karékossági szempontból indokoltnak tartjuk, hogy az
Önkormányzati Tájékoztatót a lehetőség szerint minden
esetben elektronikus formában juttassuk el az olvasók
és érdeklődők részére.

Erre való tekintettel kérjük a kedves Olvasókat, hogy az
onkormanyzati_tajekoztato@otm.gov.hue-mailcímresziveskedjenek
jelezni, amennyiben igényt tartanak az Önkormányzati
Tájékoztató elektronikus változatára. Kérem, hogy
a hivatal e-mail címében bekövetkezett változást szintén
ezen a címen sziveskedjenek jelezni.

Állami főépítések

Keresztes Sándor állami főépítész, főosztályvezető

Illetékességi területe: a Nyugat-dunántúli régió (Győr-Moson-Sopron, Vas és Zala megyék, Győr, Sopron, Szombathely, Zalaegerszeg és Nagykanizsa m. j. városok), kivéve a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Zala megyei települései.

Nyugat-dunántúli Regionális Államigazgatási Hivatal, Állami Főépítési Iroda

Honlap: www.gyorkozig.hu

9022 Győr, Vörösmarty u. 10.

☎/fax/üzenet: (06 96) 328-787, (06 96) 517-004

E-mail: foepitesz@tfi-gyor.hu, foepitesz@gyor.nydrkh.hu

Lantay Attila állami főépítész, főosztályvezető

Illetékességi területe: a Közép-dunántúli régió (Fejér, Komárom-Esztergom és Veszprém megyék, Székesfehérvár, Dunaújváros, Tatabánya és Veszprém m. j. városok), kivéve a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Veszprém megyei települései.

Közép-dunántúli Regionális Államigazgatási Hivatal, Állami Főépítési Iroda

Honlap: www.fejerkozig.helyinfo.hu

✉ 8000 Székesfehérvár, Szent István tér 9.

Iroda: Petőfi út 5. II. emelet

☎: (06 22) 512-250-tól 259-ig, (06 30) 248-9455

Fax: (06 22) 512-250

E-mail: allami.foepitesz@kdrkh.hu

Lantay Attila: lantay.attila@kdrkh.hu

Horváth Krisztina: horvath.krisztina@kdrkh.hu

Székely Nóra: szekely.nora@kdrkh.hu

Széplaki Imréné: szeplaki.imrene@kdrkh.hu

Szilvási Zsuzsanna: szilvasi.zsuzsanna@kdrkh.hu

Csohány Klára állami főépítész, főosztályvezető

Illetékességi területe: a Dél-alföldi régió (Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyék, Kecskemét, Békéscsaba, Hódmezővásárhely, Szeged m. j. városok)

Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal

Állami Főépítési Iroda

Honlap: www.darkh.hu/foepitesz

6741 Szeged, Rákóczi tér 1.

☎: (06 62) 562-695

fax: (06 62) 562-692

E-mail: tfiszeged@darkh.hu

Virányi István állami főépítész, főosztályvezető

Illetékességi területe: a Dél-dunántúli régió (Baranya, Somogy és Tolna megyék, Pécs, Kaposvár, Szekszárd m. j. városok) és a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet teljes területe¹.

Dél-dunántúli Regionális Államigazgatási Hivatal, Állami Főépítési Iroda

(Honlap: www.ddrkh.hu)

✉ 7400 Kaposvár, Csokonai u. 3.

☎: (06 82) 502-650, (06 82) 502-659

Mobil: (06 20) 940-9239

Fax: (06 82) 502-639

E-mail: foepitesz@somogy.ddrkh.hu

Fábián Éva: (06 82) 502-659,

Horváth Szabolcs: (06 82) 502-656,

Kutnyák Zsolt: (06 82) 502-658,

Szabó Anita: (06 82) 502-651

Balaton Aliroda: 8360 Keszthely, Lovassy u. 7/b.

Németh László, (Inkovic László),

Németh Judit, Gáts Lívia

✉: 8361 Keszthely, Pf. 132.

☎: (06 83) 511-445, Fax: (06 83) 314-820

Mobil: (06 20) 296-7676

E-mail: tfi.balaton@somogy.ddrkh.hu

Fabacsovics Zoltán

8230 Balatonfüred, Kossuth u. 3.

☎/fax: (06 87) 482-475, Mobil: (06 20) 296-7517

E-mail: tfi.bfured@somogy.ddrkh.hu

Kadlicskó Krisztián

8600 Siófok, Hock János köz 2.

☎/fax: (06 84) 316-714, Mobil: (06 20) 296-7687

E-mail: postmaster@ddtulikoizigh.t-online.hu

Bernáth Mihály állami főépítész, főosztályvezető

Illetékességi területe: az Észak-magyarországi régió (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megyék, Miskolc, Eger, Salgótarján m. j. városok).

Észak-magyarországi Regionális Államigazgatási Hivatal, Állami Főépítési Iroda

Honlap: www.emrkh.hu/eszakreg/

3300 Eger, Kossuth u. 9.

☎: (06 36) 521-507

Fax: (06 36) 521-524

E-mail: allfoep@emrkh.hu

Bernáth Mihály: (06 36) 521-506, BernathM@emrkh.hu

Koritar Károlyné: (06 36) 521-507,

KoritarKne@emrkh.hu

Sólyom Margit: (06 36) 521-509, SolyomM@emrkh.hu

Szögedi Zsuzsanna: (06 36) 521-510,

SzogediZs@emrkh.hu

Jóna Margit: (06 36) 521-508, JonaM@emrkh.hu

Dr. Hajnóczy Péter állami főépítész, főosztályvezető

Illetékességi területe: a Közép-magyarországi régió (Budapest főváros, Érd m. j. város és Pest megye).

Közép-magyarországi Regionális Államigazgatási Hivatal, Állami Főépítési Iroda

Honlap: www.bfkh.hu

1052 Budapest, Városház utca 7. II. 295.

✉ 1364 Budapest, Pf. 270.

☎: (06 1) 485-6800 kp.

Fax: (06 1) 266-2502

Dr. Hajnóczy Péter: (06 1) 485-6926, (06 30)

941-6730, hajnoczi.peter@kmrkh.hu

Kabdebó Krisztina: (06 1) 485-6914, kabdebo.krisztina@kmrkh.hu

Kiss Ágnes: (06 1) 485-6945, kiss.agnes@kmrkh.hu

Kovács Bea: (06 1) 485-6923, kovacs.beata@kmrkh.hu

Kovács Zsófia: (06 1) 485-6913,

kovacs.zsofia@kmrkh.hu

Kövesi György: (06 1) 485-6924,

kovesi.gyorgy@kmrkh.hu

Tóth József: (06 1) 485-6916, toth.jozsef@kmrkh.hu

Arató András István állami főépítész, főosztályvezető

Illetékességi területe: az Észak-alföldi Régió (Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék, Debrecen, Szolnok, Nyíregyháza m. j. városok).

Észak-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal

Állami Főépítési Iroda (Honlap: www.earkh.hu)

Iroda: 4024 Debrecen, Vármegyeháza u. 1/b

✉ 4002 Debrecen, Pf. 83.,

4024 Debrecen, Piac u. 54.

☎: (06 52) 504-132

☎/fax/üzenet: (06 52) 348-481

Fax: (06 52) 504 178

E-mail: allami.foepitesz@hajdu.earkh.hu

Arató András: (06 52) 504-130,

arato.andras@hajdu.earkh.hu

Bujdosó Judit: (06 52) 504-131,

bujdosojudit@hajdu.earkh.hu

Ecsedi István (06 52) 504-132,

ecsedistvanne@hajdu.earkh.hu

Jambrik Imre: (06 52) 504-133,

jambrikimre@hajdu.earkh.hu

Magyar Andrea (06 52) 504-179,

magyarandrea@hajdu.earkh.hu

¹ A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területe a 2000. évi CXII. tv. 1. sz. melléklete szerinti 164 település.